Буковинський вісник

державної служби та місцевого самоврядування

Офіційна хроніка

Державне управління

Місцеве самоврядування

Наукова думка

Перепідготова та підвищення кваліфікації

Статистика, факти, події

№1/2018

Журнал

«БУКОВИНСЬКИЙ ВІСНИК
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ТА
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

№1 січень-березень 2018 року

Засновник
Чернівецький регіональний центр
перепідготовки та підвищення кваліфікації
працівників органів державної влади,
органів місцевого самоврядування,
державних підприємств,
установ та організацій

Свідоцтво про реєстрацію
ЧЦ № 302 від 25.10.2005

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

голова: ЯРМИСТИЙ М. В., директор Чернівецького регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій, кандидат наук з державного управління;
заступник голови: ГАКМАН С.М., заступник директора-начальник науково-дослідного відділу Чернівецького регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій;
відповідальний секретар: ХАЛАВКА Л..В., начальник редакційно-видавничого відділу Чернівецького регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій;
члени редакційної колегії:
БУРКУТ І.Г., доцент кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, кандидат історичних наук;
КРУГЛАШОВ А. М., професор, доктор політичних наук, завідувач кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича;
ЛУКАЩУК Т.Г.., головний спеціаліст Міжрегіонального управління НАДС у Чернівецькій, Івано-Франківській та Тернопільській областях;
МАКСИМЕЦЬ Д.С., директор видавництва «БукРек», заслужений журналіст України
РАЄВСЬКИЙ Д.О., начальник інформаційно-аналітичного відділу Чернівецької обласної ради;
РОТАР Н.Ю., професор кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, доктор політичних наук;
СКАБ М. С., професор філологічного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича;
СМОЛДИРЄВА Т.П., в.о. голови ОО НСЖУ, асистент кафедри журналістики філологічного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича;
ФІСАНОВ В.П., завідувач кафедри міжнародної інформації Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, доктор історичних наук, професор;
ХАЛАВКА Т.Б., експерт з комунікацій Офісу реформ у Чернівецькому відділенні Асоціації міст України, кандидат наук з державного управління;
ПАВЛЮК М. В., перший заступник голови Чернівецької обласної державної адміністрації, кандидат політичних наук;
ПАСКАР О.Є. - заступник Чернівецького міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
58001, Чернівці,
вул. Героїв Майдану, 5/52,
Тел/факс: (0372) 552903
E-Mail: bukvisnyk.cv@gmail.com

Редакція зберігає за собою право скорочувати й редагувати подані текстові оригінали. Журнал може друкувати матеріали, не поділяючи думки автора. Статті не рецензуються та не повертаються. За точність наведених даних відповідають автори. Передрук матеріалів – тільки з дозволу редакції.

№ 1 січень-березень 2018

У номері:

Офіційна хроніка

Глава Уряду представив Звіт роботи Кабінету Міністрів та основні завдання на 2018 рік 3

Державне управління

Юрій Півень: Про стан соціального захисту населення області у 2017 році....12

Діяльність суду: Розгляд справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією....17

Леся Нос: Налагодження комунікації з громадянським суспільством – важлива складова успіху в реалізації державної політики....24

Орися Меленчук: добре підготовлений документ – запорука успіху правильно прийнятого управлінського рішення....27

Микола Савчук: Путильський район сьогодні....30

Місцеве самоврядування

Олексій Грушко: Стратегічне планування у громадах: необхідність та дороговказ розвитку....40

Ярослав Кушнірик: Стан та перспективи розвитку ОСББ у місті Чернівці..... 47

Наукова думка

Історія ідей і концепцій державної влади та публічного управління в Україні: Білозерський Василь Михайлович....50

Історія ідей і концепцій державної влади та публічного управління в Україні: Бунге Микола Християнович....52

Громадянське суспільство

Інна Кубай: У проведенні своїх досліджень охоплюємо актуальні світові тренди.... 54

Василь Паламар: Наша організація – це інструмент, який допомагає конкретній особі втілити в життя свої ідеї....58

Громадська Рада при ОДА: нові напрями співпраці з органами влади....63

Перепідготовка та підвищення кваліфікації

Валентина Богатирець: Англійська мова на сьогодні повинна стати must-have кожного українця....65

Мотивація у вивченні англійської мови: думки слухачів ЦППК....66

Інформація про підвищення кваліфікації державних службовців місцевих органів виконавчої влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування у І кварталі 2017 року 70

Статистика. факти. події

Уряд схвалив розпорядження про передачу земель об'єднаним громадам....11

Механізми покращення взаємодії «влада-громада»....70

Звіт Уряду 2017

ГЛАВА УРЯДУ ПРЕДСТАВИВ ЗВІТ РОБОТИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НА 2018 РІК

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман відповідно до вимог законодавства представив Звіт роботи Кабінету Міністрів за 2017 рік та основні завдання на 2018 рік. Презентація відбулася в рамках засідання Уряду.

Прем'єр-міністр підкреслив, що минулий рік був нелегким, але позитивні моменти очевидні. Серед них – збереження позитивної динаміки зростання економіки та початок фундаментальних змін в різних сферах життєдіяльності держави – від системи державних фінансів, системи економічних регуляцій та системи оподаткування бізнесу до соціальної сфери, а саме освіти, медицини, пенсійної системи.

«Я знаю, що проблем є достатньо, але ми маємо бути готовими їх подолати», - сказав Володимир Гройсман. За його словами, досягти мети дозволить нова якість державного управління, політика збільшення доходів громадян, забезпечення належного рівня безпеки.

«Хотів би подякувати Парламенту, колегам міністрам за нелегкий рік, в якому були й позитивні моменти. Нам вдалося утримати економічне зростання. Ми збільшуємо виробництво продукту, люди мають можливості працевлаштування. Але якщо ми хочемо наздогнати партнерів, наш пріоритет – підвищення економічного зростання», - сказав Глава Уряду.

Уряд напрацював нові ініціативи щодо розвитку ключових секторів промисловості та залучення інвестицій в економіку, – Володимир Гройсман

Кабінет Міністрів в рамках політики економічного зростання напрацював низку ініціатив, запровадження яких дозволить суттєво прискорити розвитку ключових галузей промисловості, передусім видобувних, а також залучити інвестиції та інновації в економіку та життя громадян. Про це сказав Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман під час представлення Звіту роботи Уряду за 2017 рік.

Глава Уряду підкреслив, що системний економічний розвиток – запорука зростання соціальної сфери та можливість держави повертати борги, обслуговування яких вже зараз потребує щороку близько 130 млрд грн.

Передумовою зростання є залучення інвестицій. І тут Україна, впевнений Володимир Гройсман, готова запропонувати широкі можливості, передусім в інфраструктурній сфері – порти, дороги, залізниця. Одним з інструментів зацікавлення інвесторів стане напрацьований спільно з парламентарями проект закону про концесію.

«Ми також запроваджуємо механізми підтримки інновацій. Це забезпечить реактивний розвитку економіки», - сказав Володимир Гройсман і нагадав, що за ініціативи Уряду створені Фонд підтримки інновацій та стартапів, Експортно-кредитне агентство та інші інститути, покликані запровадити нові технології в «якість життя людей та економіку».

Уряд завершив переговори з General Electric, – Володимир Гройсман

Кабінет Міністрів України спільно з ПАТ «Укрзалізниця» завершили переговори з американським промисловим гігантом General Electric по програмі оновлення рухомого складу Укрзалізниці та виробництва тяги. Про це повідомив Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман.

«Укрзалізниця і Уряд завершили переговори з General Electric. У 20-тих числах лютого ми підпишемо договір щодо виробництва нової тяги для потягів», - сказав Володимир Гройсман.

Він наголосив, що згідно з домовленостями

локалізація виробництва становитиме не менше 40%, а, окрім того, Україна стане складовою світової мережі виробництва американської компанії.

Глава Уряду також повідомив, що вже навесні в Україні буде введено в експлуатацію Бескидський тунель – великий інфраструктурний об'єкт, який суттєво розширить можливості використання залізничного транспорту на Заході України.

Уряд схвалив документ, який веде до завершення анбандлінгу НАК «Нафтогаз України»

Кабінет Міністрів України схвалив документ, який визначає чіткі терміни відокремлення від газового монополіста України НАК «Нафтогаз України» функції транспортування і зберігання газу. Відповідне рішення було ухвалено на засіданні Уряду.

Постанова КМУ передбачає чіткий механізм і терміни передачі майна Укртрансгазу новому незалежному газовому оператору України – ПАТ «Магістральні газопроводи України» для початку повноцінної роботи. Це, зокрема, магістральні газопроводи, підземні сховища, сервісні служби.

Протокольним рішенням акціонер «Нафтогазу» – Уряд України доручив Правлінню компанії, а також Укртрансгазу та ПАТ «Магістральні газопроводи України» невідкладно забезпечити підготовчі заходи для своєчасної реалізації даної постанови КМУ, яка набере чинності після остаточного рішення Стокгольмського арбітражу, винесення якого заплановано на кінець цього місяця.

Незалежний оператор газотранспортної системи України – ПАТ «Магістральні газопроводи України» створений Урядом України 9 листопада 2016 року на виконання вимог Третього енергетичного пакета ЄС.

Акції МГУ зареєстровані Комісією з цінних паперів, забезпечено належне фінансування незалежного оператора, визначено чіткий перелік активів, який необхідний для його функціонування, та покроковий план їх передачі. Також проведено прозорий конкурс з відбору незалежної Наглядової ради ПАТ «МГУ».

Призначено Урядову уповноважену з питань гендерної політики

Кабінет Міністрів України призначив на посаду Урядової уповноваженої з питань гендерної політики Катерину Левченко.

Цю посаду запроваджено Кабінетом Міністрів України 7 червня 2017 року. У грудні Катерина Левченко стала переможницею відповідного конкурсу.

Основними завданнями Урядової уповноваженої стане координація роботи в гендерному напрямі всіх міністерств і державних органів, контроль дотримання Урядом принципу гендерної рівності, допомога в розробці державних програм із питань гендерної рівності, співпраця з міжнародними організаціями та громадянським суспільством.

Одним із найважливіших аспектів роботи буде контроль за виконанням Україною резолюції Ради безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», мета якої – вирішення гендерних питань на всіх етапах мирного процесу, включаючи підтримку миру, миробудівництво і постконфліктне відновлення.

Робота гендерного уповноваженого скеровується профільним Віце-прем'єр-міністром. КМУ торік уперше в історії українських урядів визначив гендерну рівність одним зі своїх пріоритетів, поклавши обов'язки з реалізації державної політики у цій сфері на Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Іванна Климпуш-Цинцадзе, яка обіймає цю посаду, зазначила, що, нарешті, в Україні з'явилася повноцінна інституція для цілеспрямованого виконання численних задач у сфері гендерної рівності, впровадження вже існуючих напрацювань та надання системності цьому процесу.

«Вітаю пані Катерину, бажаю успіху, сил та обіцяю свою повну підтримку в складній, але дуже важливій праці. Нам потрібно змінювати не лише процедури, правила і законодавство, а й ставлення суспільства та навіть представників влади до питань рівноправності», – зазначила Іванна Климпуш-Цинцадзе.

Катерина Левченко має 20-річний досвід роботи у сфері захисту прав людини, зокрема, у гендерних питаннях. Із 1999 року очолює

Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна». Із 2004 по 2006 рік працювала радником Міністра внутрішніх справ із прав людини та гендерних питань. Буда депутатом Верховної Ради V скликання від фракції «Блок «Наша Україна».

Уряд схвалив план заходів з інформування про євроатлантичну інтеграцію

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні 14 лютого ухвалив розпорядження «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2018 рік».

Ухвалення документа має забезпечити цього року ефективне інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України. Мета - підвищити рівень підтримки українцями державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції та рівень довіри до НАТО як до інституції, що відіграє ключову роль у зміцненні міжнародної безпеки.

«Це дуже важливе рішення, особливо в контексті протидії російській пропаганді. Та окрім спростування ще радянських і нових російських міфів про НАТО, у нас багато роботи з роз`яснення суті Північноатлантичного Альянсу. НАТО – це не лише армія. НАТО – це права людини, верховенство права, освіта, екологія», – сказала Віце-прем`єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Іванна Климпуш-Цинцадзе. За результатами соціологічних досліджень, більшість українців підтримують вступ України до НАТО. Однак, на думку Віце-прем`єр-міністра, це радше емоційна підтримка на тлі російської агресії. Тому Іванна Климпуш-Цинцадзе вважає необхідною інформаційну роботу, яка допомогла би перетворити цю підтримку на усвідомлену та обґрунтовану розумінням діяльності Альянсу.

Заходи, що містяться у плані, конкретні, розраховані на різні цільові аудиторії та охоплюють усі регіони України. Їхнє фінансування у 2018 році передбачене в рамках бюджетної програми «Здійснення заходів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції в інформаційній сфері», за якою Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» Держкомтелерадіо визначені відповідні видатки.

Уряд затвердив Річну національну програму Україна-НАТО

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні 14 лютого затвердив Річну національну програму під егідою Комісії Україна-НАТО на 2018 рік, а також схвалив відповідний проект Указу Президента України з метою подальшого внесення акта на підпис Глави держави.

РНП є головним програмним документом, що спрямовує та регулює весь комплекс питань співробітництва з НАТО. Програма на 2018 рік містить 444 заходи за участі 58 міністерств та відомств, не враховуючи місцеві органи влади та інші інституції й організації.

Віце-прем`єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Іванна Климпуш-Цинцадзе зазначила, що РНП є основним стратегічним документом планування внутрішньодержавних реформ у контексті взаємодії України з Північноатлантичним Альянсом. Мета цієї взаємодії – підготовка до набуття членства у НАТО.

«За своїм змістом і форматом трансформована і модернізована РНП 2018 року дедалі більше стає схожа на сучасні стратегічні документи. Щорічне збільшення кількості заходів співробітництва свідчить, зокрема, про позитивний алгоритм активізації співпраці, розширення сфер взаємодії», – підкреслила Віце-прем`єр-міністр.

Вона також повідомила, що вже ближчими днями розпочнеться підготовка РНП на 2019 рік, яка буде поєднана з підготовкою державного бюджету на 2019 рік. «Наше завдання вперше побудувати «дорожню карту» підготовки до членства в НАТО, яка була б за змістом і ідеологією споріднена з програмою діяльності Уряду, мала б відповідне фінансове наповнення», – сказала Іванна Климпуш-Цинцадзе.

Довідково

Програма на 2017 рік містить 375 заходів, з яких виконані 307 (81,9%), 49 виконуються (13%), 19 не виконано з об'єктивних причин. Наявність невиконаних заходів пояснюється, насамперед, скасуванням або перенесенням строку їхнього виконання на 2018 рік за ініціативою організаторів, а також переорієнтацією першочергових потреб у зв'язку з проведенням антитерористичної операції у Донецькій та Луганській областях.

Програма на 2016 рік містила 255 заходів, з яких 210 виконані (82%), 34 виконуються (13,3%), 11 не виконано з об'єктивних причин. Наявність невиконаних заходів пояснюється скасуванням або перенесенням строку їхнього виконання на 2017 рік за ініціативою організаторів або зміною формату співробітництва.

Держпідтримка АПК буде максимально прогнозованою та цільовою, - Рішення Уряду

Уряд прийняв зміни до Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки, згідно з якими держпідтримка АПК буде максимально прогнозованою та ефективною.

Зокрема, внесено уточнення у структуру завдань і заходів Концепції, їх фінансування та термін їх реалізації - дію продовжено з 2020 до 2021 року.

Відповідне рішення було прийняте сьогодні, 14 лютого, на засіданні Кабінету Міністрів України.

До зазначеного документа включено:

- положення щодо забезпечення комплексного розвитку сільських територій за рахунок стимулювання розширення напрямків діяльності аграрного сектору економіки;

- заходи, направлені на забезпечення профілактики та ліквідації захворювання на африканську чуму свиней;

- заходи, направлені на підтримку лісової галузі, зокрема, щодо відтворення, охорони і захисту лісів, підвищення їх продуктивності, поліпшення якісного складу, збереження їх біорізноманіття.

Такі зміни дозволять створити організаційно-економічні умови для ефективного, соціально спрямованого розвитку аграрного сектору економіки.

Кабінет Міністрів затвердив план заходів на 2018 рік щодо реалізації Стратегії подолання бідності

З метою забезпечення подальшої реалізації Стратегії подолання бідності, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 161 р, Урядом визначено конкретні заходи на 2018 рік, що спрямовані на підвищення дієвості політики зайнятості, підвищення грошових доходів населення, забезпечення доступу населення до соціальних послуг, мінімізацію ризиків бідності а також соціального відчуження найбільш вразливих категорій населення.

Реалізація зазначених заходів сприятиме досягненню основних цільових показників щодо зниження рівня бідності, а також досягненню європейських стандартів життя, створенню особливих умов для усунення відчуження окремих груп населення.

Порядок нарахування та сплати ЄСВ за деякі категорії застрахованих осіб приведено у відповідність до чинного законодавства

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні ухвалив постанову «Деякі питання нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за окремі категорії застрахованих осіб».

Із прийняттям зазначеної постанови, Порядок нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за деякі категорії застрахованих осіб, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2011 № 178, узгоджено із Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій».

Так, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 03.10.2017 № 2148-VIII:

змінено розмір максимальної величини бази нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне стра-

хування, що дорівнює п'ятнадцяти розмірам мінімальної заробітної плати, встановленої законом; до осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню, віднесено осіб, які доглядають за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відповідно до закону отримують допомогу при усиновленні дитини.

Уряд затвердив бюджет Фонду соціального страхування України на 2018 рік

Урядом, відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», прийнято постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження бюджету Фонду соціального страхування України на 2018 рік».

Зокрема, затверджено дохідну частину бюджету Фонду в сумі 23,0 млрд гривень, та видаткову в сумі 22,0 млрд гривень.

Резерв коштів становить 285,0 млн гривень.

Бюджет Фонду на 2018 рік є збалансованим і бездефіцитним.

Прийняття бюджету дозволить здійснити перерахування суми щомісячних страхових виплат потерпілим на виробництві, осучаснити такі виплати за період 2008-2011 роки, забезпечити фінансування медичної реабілітації застрахованих осіб тощо.

Кабінет Міністрів ініціює зміни до деяких законодавчих актів щодо створення належних, безпечних і здорових умов праці

Уряд на своєму засіданні 14 лютого прийняв рішення про направлення до Верховної Ради проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо створення належних, безпечних і здорових умов праці", який розроблено на виконання пункту 5 Протоколу № 2 засідання Урядової комісії з розслідування причин виникнення надзвичайної ситуації, що сталася 02 березня 2017 року у с. Глухів Сокальського району Львівської області на відокремленому підрозділі «Шахта «Степова» Державного підприємства «Львіввугілля».

Метою проекту Закону є відновлення повноцінного державного гірничого нагляду, державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятість населення, охорону праці, гігієну праці відповідно до вимог Конвенцій Міжнародної організації праці.

Виконання вимог цього Закону надасть можливість продовжити роботу у налагодженні співпраці з міжнародними партнерами, забезпечить неухильне дотримання прав людини, її життя та здоров'я у процесі її трудової діяльності та покращить імідж України в світовому товаристві.

Уряд ухвалив державне оборонне замовлення на 2018-2020 роки

Сьогодні, 14 лютого, Кабінет Міністрів України ухвалив основні показники державного оборонного замовлення України (ДОЗ) на 2018-2020 роки.

«Планувати державне оборонне замовлення на три роки ми почали у 2017 році, і ця система вже довела свою ефективність як для державних замовників, так і для підприємств-виконавців ДОЗ», - прокоментував рішення Уряду заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі України Юрій Бровченко.

Ухвалене Урядом державне оборонне замовлення базується на основних напрямах бюджетної політики на 2018-2020 роки. В середньостроковій перспективі основні зусилля держави будуть спрямовані на забезпечення української армії сучасними зразками озброєння та військової техніки. У 2018 році фінансування державного оборонного замовлення здійснюватиметься в істотно більших обсягах.

Попередньо проект державного оборонного замовлення на 2018-2020 роки був розглянутий та схвалений Радою національної безпеки і оборони України.

Україна презентує національний стенд на ЕКСПО-2020 у Дубаї

На засіданні 14 лютого Кабінет Міністрів України ухвалив ініційоване Мінекономрозвитку рішення для підготовки участі України у Всесвітній виставці «ЕКСПО-2020», що відбуватиметься в Дубаї (ОАЕ) з 20 жовтня 2020 до 10 квітня 2021. Відповідно

до ухваленого розпорядження буде створено координаційний комітет з підготовки, а його Головою призначено Першого віце-прем'єр-міністра – Міністра економічного розвитку і торгівлі України Степана Кубіва.

«Наше завдання – показати на кожній міжнародній виставці найбільш цікаві українські проекти серед яких, зокрема, інноваційні рішення у аграрній сфері, промисловості, енергетиці та енергоефективності, а ще інфраструктурні проекти, машинобудування, авіакосмічну сферу. Координаційний комітет, який я очолю, проведе серйозну підготовку до ЕКСПО-2020, щоб якнайкраще презентувати експортний потенціал та привабливі інвестиційні можливості України", - коментує рішення Уряду Степан Кубів.

ЕКСПО-2020 буде присвячена пошуку шляхів взаємозв'язку, співпраці та формуванню нових партнерських відносин між країнами для розвитку інновацій і нових ідей для створення кращого майбутнього.

Як відомо, у грудні минулого року було внесено зміни до системи надання державної підтримки національних експозицій на міжнародних виставках і ярмарках в сфері розвитку українського експорту. Уряд затвердив порядок співфінансування закордонних міжнародних виставкових та ярмаркових заходів у сфері просування експорту. Згідно з цим порядком, до 30 березня кожного року Уряд затверджує перелік заходів, які будуть фінансуватися коштом державного бюджету.

Уряд підтримав ініціативи Мін'юсту, які забезпечать реалізацію положень закону #ЧужихДітейНеБуває

У ході сьогоднішнього засідання Кабінет Міністрів підтримав розроблену Міністерством юстиції постанову, яка забезпечить приведення низки нормативно-правових актів у відповідність із Законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів», більш відомого як закон #ЧужихДітейНеБуває.

За словами першого заступника Міністра юстиції Наталії Бернацької, Мін'юст почав активну боротьбу за права жінок та дітей. І боротьба з неплатниками аліментів – один з її пріоритетів.

«Даною постановою вносяться зміни до чинних правових документів, які дадуть можливість привести їх у повну відповідність із прийнятим законом, який почав діяти 6 лютого», - зауважила вона.

Наталія Бернацька нагадала, що розроблений Мін'юстом та прийнятий Верховною Радою закон запроваджує значно жорсткіші методи впливу на злісних неплатників аліментів. Якщо заборгованість боржника перевищує суму за 6 місяців, державний виконавець зобов'язаний винести постанову про:

1) встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України;

2) встановлення тимчасового обмеження боржника у праві управління транспортними засобами;

3) встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною і холодною зброєю;

4) встановлення тимчасового обмеження боржника у праві на мисливство.

Також для неплатників вводиться новий вид адміністративного стягнення – суспільно корисні роботи на строк від 120 до 240 годин. Оплата за такі роботи спрямовується на погашення заборгованості зі сплати аліментів. У разі ухилення від суспільно корисних робіт їх може бути замінено адміністративним арештом на строк до 15 діб.

Уряд удосконалив порядок надання соціальних стипендій деяким категоріям студентів

Прийнятою на засіданні Уряду постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1045», внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих на-

вчальних закладів.

Зазначений Порядок затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1045, з метою приведення його у відповідність до норм Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік".

Як відомо, державні вищі навчальні заклади I-II рівня акредитації, що визначені додатком № 10 Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік», з 1 січня 2018 року передані на фінансове забезпечення місцевих бюджетів.

Уряд проголосував за проект закону, що має збільшити перехідний період для імплементації мовної статті ЗУ «Про освіту» до 2023 року

Кабінет Міністрів України схвалив розроблений Міністерством освіти і науки проект закону, що має внести зміни до перехідних положень Закону «Про освіту» та видовжити перехідний період для імплементації мовної статті на 3 роки – до 2023-го. Відповідне рішення було прийняте сьогодні, 14 лютого 2018 року, на засіданні Уряду.

«Ми вже всім зацікавленим сторонам представили «Дорожню карту імплементації мовної статті Закону «Про освіту» та докладно прописали необхідні для цього кроки – від підвищення якості вивчення української мови в школах меншин до консультацій та інших деталей. Ще в ході прийняття Закону «Про освіту» ми виступали за те, щоб перехідний період був довший, щоб діти були готові до зміни. Відповідна рекомендація Венеційської комісії стала черговим підтвердженням правильності цього рішення», – розповіла Лілія Гриневич.

Вона також зауважила, що з боку Угорщини лунають неправдиві заяви як щодо суті рекомендацій Венеційської комісії, так і щодо прогресу України у виконанні цих рекомендацій. Міністр підкреслила, що наразі відбувається штучне затягування переговорних процесів, потрібних для імплементації статті.

«Як ви знаєте, цього тижня на міжнародній арені та в Україні широко обговорюється питання зриву Угорщиною проведення Комісії Україна-НАТО. При цьому Міністр закордонних справ Угорщини Петер Сіярто заявив, що ніби в рекомендаціях Венеційської комісії йшлося про призупинення дії Закону «Про освіту» – це маніпуляція та брехня. Окрім цього, після попередньої згоди на зустріч та проведення консультацій стосовно деталізації мовної статті в проекті закону «Про загальну середню освіту» представники громадських організацій, що представляють угорську громаду, відмовилися від зустрічі. Зокрема, у їхньому листі про відмову йдеться, що вони вважають передчасними будь-які консультації щодо мовної статті проекту закону «Про загальну середню освіту» доти, поки Конституційний суд не розгляне подання щодо відповідності Закону «Про освіту» Конституції. Це подання зробила група депутатів, з яких більшість – представники Опозиційного блоку. Тобто по-суті йдеться про цілеспрямоване затягування процесу переговорів для того, щоб виставити Україну в поганому світлі перед міжнародної спільнотою і заблокувати хід перемовин», – наголосила Лілія Гриневич.

Вона додала, що сьогодні також стартували перемовини з іншими національними громадами, серед яких молдовська, німецька, грецька, болгарська, гагаузька та єврейська меншини.

«Як ви бачите, ми демонструємо максимальну відкритість і готовність до переговорів. Ми розуміємо всі складнощі, з якими можуть стикнутися, зокрема, угорська та румунська громади в Україні під час переходу на часткове навчання українською. Саме тому ми робимо все, щоб впровадження відповідних змін і самі зміни були виваженими та педагогічно правильними. Однак наші діти лише програють, якщо ми й надалі перетворюватимемо необхідні з навчальної точки зору зміни на політичні ігрища. Я переконана: щойно усі учасники дискусії поставлять головним пріоритетом самодостатність та успішне майбутнє наших дітей – ми дуже швидко досягнемо порозуміння», – підсумувала Міністр.

Повідомляємо також, що на сайті МОН уже розміщено україномовний та англомовний варіанти «Дорожньої карти імплементації мовної статті Закону «Про освіту».

Декларація відповідності вимогам протипожежної безпеки відтепер доступна он-лайн

14 лютого 2018 року Державна служба з надзвичайних ситуацій, Державне агентство з питань електронного урядування і партнери проекту USAID/UK

Aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах» презентували нову електронну послугу з реєстрації декларації відповідності вимогам протипожежної безпеки у режимі он-лайн.

Дотепер подати документи на реєстрацію декларації можна було у паперовій формі до Центру надання адміністративних послуг особисто. Суб'єкти звернення подавали документи/забирали результат особисто, долаючи значні відстані та витрачаючи додаткові ресурси.

Відтепер пропонується принципово новий рівень якості обслуговування бізнесу. Суб'єкти господарювання можуть подати такі документи у будь-який зручний час 24 години 7 днів на тиждень через мережу Інтернет, витративши на це не більше декількох хвилин.

Голова Державної служби України з надзвичайних ситуацій Микола Чечоткін зазначив: «В рамках реформування ДСНС підписано Меморандум про співробітництво з Державним агентством з питань електронного урядування України, Фондом «Євразія» та Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східна Європа». Однією з головних новацій, які започатковуються ДСНС, є те, що суб'єкт господарювання матиме можливість отримувати адміністративні послуги, що надаються службою, дистанційно в електронному вигляді.

14 лютого Урядом було прийнято постанову «Про внесення змін до Порядку подання і реєстрації декларації з питань пожежної безпеки», якою реалізовано зазначений механізм для подання на реєстрацію декларацій. Положення постанови усувають можливі корупційні ризики при наданні зазначеної адміністративної послуги, спрощують відносини між суб'єктами господарювання та контролюючим органом, а також сприяють поліпшенню інвестиційного клімату в цілому в державі.

Наступна адміністративна послуга, яка буде доступна в електронному вигляді найближчим часом – це отримання ліцензій на виконання робіт протипожежного призначення. Наразі завершується робота щодо підготовки персоналу».

Електронна послуга вже доступна через https://e-services.dsns.gov.ua/ і https://www.kmu.gov.ua/ua/services. Електронні форми документів з автоматичною перевіркою та підказками максимально мінімізують ризик допущення помилок при їх заповненні.

Своєю чергою Голова Державного агентства з питань електронного урядування України Олександр Риженко повідомив: «Ми уже запровадили понад 50 послуг для бізнесу і громадян. В основі цих послуг завжди були три важливих фактори: зручність для користувачів, прозорість для суспільства і антикорупційний ефект. Презентуючи цю послугу, хочу зазначити, що вона також забезпечує новий рівень довіри і відповідальності, фактично формуючи нову філософію взаємодії бізнесу з органами державної влади».

Окрім запровадження послуги, також створено єдиний електронний реєстр, в якому зберігатимуть дані щодо всіх наданих декларацій, що дозволить здійснювати за ними ефективний контроль та моніторинг.

Президент Фонду Східна Європа Віктор Лях підкреслив важливість прозорості та доступу до інформації, що забезпечує ця онлайн послуга: «Ця послуга потрібна не лише підприємцям, яким вона полегшить умови ведення бізнесу. Відкритість реєстру, де будуть зберігатися декларації, забезпечить громадянам доступ та можливість моніторити та контролювати процес. Інформацію про те, чи задекларував конкретний підприємець відповідність свого об'єкта вимогам протипожежної безпеки, хто відповідальний за безпеку, де придбано протипожежне обладнання, тепер можна легко знайти он-лайн».

Відповідно до затвердженої Кабінетом Міністрів України Концепції розвитку електронного урядування України і плану її впровадження, електронна послуга з реєстрації Декларації про відповідність протипожеж-

ним вимогам включена до 100 першочергових і найбільш пріоритетних до впровадження у відповідності до потреб бізнесу і суспільства.

Виконуюча обов'язки керівника проекту міжнародної технічної допомоги USAID/UK Aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах» Леся Чміль: «Послуга декларування відповідності нормам протипожежної безпеки була визначена як одна з пріоритетних Концепцією розвитку системи електронних послуг, оскільки вона користується великим попитом, особливо серед малого та середнього бізнесу. Спрощення такої важливої процедури має позитивно вплинути на бізнес клімат. Крім того, запровадження такої послуги в е-форматі має також зменшити корупційні ризики. Раніше через складність і заплутаність процедури декларування багато підприємців воліли вирішувати питання «неформально», тепер, сподіваюся, в цьому не буде потреби. Ця послуга є першою в цілому переліку подібних важливих сервісів, які ми плануємо перевести в он-лайн режим. Пізніше, протягом найближчих пару тижнів, ми плануємо затвердити «споріднену» послугу ліцензування робіт протипожежного призначення, яка також буде переведена в е-формат».

Проект реалізовано Державною службою з надзвичайних ситуацій і Державним агентством з питань електронного урядування за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги USAID/UK Aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах», що виконується Фондом Східна Європа і Фондом «Євразія».

Джерело: https://www.kmu.gov.ua/ua/news/glava-uryadu-predstaviv-zvit-roboti-kabinetu-

УРЯД СХВАЛИВ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРО ПЕРЕДАЧУ ЗЕМЕЛЬ ОБ'ЄДНАНИМ ГРОМАДАМ

31 січня на засіданні Уряду прийнято Розпорядження «Про передачу земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність об'єднаних територіальгних громад».

Держгеокадастру доручено забезпечити формування земельних ділянок шляхом проведення їх інвентаризації та передати у комунальні власність ОТГ.

До того, як ділянки будуть передані ОТГ, управління ними Держгеокадастр здійснюватиме виключно за погодженням з органом місцевого самоврядування відповідної громади.

Планується що передача земель ОТГ буде здійснюватися за таким алгоритмом:

1. Клопотання ОТГ до Управління Держгеокадастру щодо проведення інвентаризації земель, що не були передані в користування.
2. Здійснення інвентаризації.
3. Реєстрація в кадастрі.
4. Передача.

Держгеокадастр створив спеціальний сайт http://otg.land.gov.ua , на якому буде відображена вся інформація щодо передачі земель ОТГ.

Працює гаряча лінія з питань передачі земель з державної власності у власність громад (0800-502-528).

Планується що перша передача земель державної власності за межами населеного пункту відбудеться у березні 2018 року.

Позицію щодо необхідності передачі земель поза межами населених пунктів об'єднаним громадам послідовно відстоювала Асоціація міст України, адже це забезпечить наповнення бюджетів ОТГ та сприятиме їх просторовому розвитку.

Джерело: http://auc.org.ua/novyna/uryad-shvalyv-rozporyadzhennya-pro-peredachu-zemel-obyednanym-gromadam

ЮРІЙ ПІВЕНЬ,

заступник директора Департаменту соціального захисту населення Чернівецької обласної державної адміністрації

ПРО СТАН СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ОБЛАСТІ У 2017 РОЦІ

Основними завданнями Департаменту соціального захисту населення Чернівецької обласної державної адміністрації є забезпечення на території області реалізації державної політики у сфері соціально-трудових відносин, оплати і належних умов праці, зайнятості, трудової міграції, пенсійного забезпечення, соціального захисту та соціального обслуговування населення, в тому числі громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Про роботу Департаменту розповідає Юрій Півень, заступник директора ДСЗН ЧОДА

Допомога за рахунок коштів «Обласної Комплексної Програми соціальної підтримки учасників АТО (учасників бойових дій) та членів їх сімей на 2017-2019 роки»

За рахунок Програми виділені відповідні допомоги:

4 сім'ям загиблих учасників АТО на суму 380 000 грн.

24 пораненим та інвалідам на суму 135 000 грн.

136 сім'ям мобілізованих військовослужбовців на суму 264 400 грн.

107 особам відшкодовано на зубне протезування на суму 832 800 грн.

Загалом допомога надана 271 сім'ї на суму 1612,2 тис. грн.

До рай(міськ)управлінь праці та соціального захисту за отриманням пільг звернулось 4538 учасників бойових дій, 183 інваліди війни, 47 учасників війни та 177 членів сімей загиблих.

Щодо забезпечення учасників АТО земельними ділянками інформуємо, що станом на 01.01.2018 отримано 4171 заяву на виділення земельної ділянки, з них задовільнених – 2072, відмовлено – 772, на опрацюванні знаходиться 1327.

Забезпечення житлом сімей загиблих військовослужбовців:

Постановою КМУ від 19.10.2016 № 719 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей» затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на зазначені цілі та Порядок виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення деяким категоріям осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей, які потребують поліпшення житлових умов.

Відповідно до постанови у 2016 році для забезпечення житлом 21 сім'ї загиблих та осіб з інвалідністю I-II групи, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, перераховано кошти в сумі 11 080,8 тис. грн., які використані в повному обсязі.

У 2017 році відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України «Про розподіл субвенції... на 2017 рік» від 07 червня 2017 року

№ 375-р (8 792 665 грн.), 27.09.2017 № 673-р (4 168 451 грн.) та від 22.11.2017 № 828-р (3 415 800 грн.) Чернівецькій області профінансовано кошти зазначеної субвенції в сумі 16 млн. 376 тис. 916 грн. (100% до потреби) для забезпечення житлом 17 сімей загиблих та осіб з інвалідністю.

Кошти перераховані в м.Чернівці, Кельменецький, Сторожинецький, Хотинський та Новоселицький райони відповідно до потреби та в повному обсязі перераховані на спеціальні рахунки сім'ям загиблих та осіб з інвалідністю в установах Ощадбанку.

За кошти субвенції 2017 року на сьогодні вже 11 сімей (9 осіб з інвалідністю та 2 сім'ї загиблих) вже придбали житло на вторинному ринку, інвестували кошти в будівництво в м.Чернівці, м.Ірпінь та Київ на загальну суму 11 млн. 827,9 тис.грн.

До державного бюджету на кінець року повернуто кошти в сумі 28 250,39 грн. Це кошти, які передбачалися 2 сім'ям на сплату обов'язкових платежів, передбачених чинним законодавством при укладанні угод купівлі-продажу житла (1% від суми на сплату податку до Пенсійного фонду та 3 000 грн. на сплату нотаріальних послуг купівлі-продажу). Однак двоє осіб інвестували кошти в будівництво житла в м. Ірпінь та м.Чернівці.

Допомога переселенцям

Кількість внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на обліку в базі ЄІБДВПО – 2599.

До райміськуправлінь праці та соціального захисту населення за отриманням ДСД звернулось 2768 осіб (2576 – призначено, 177 – відмовлено).

Відповідно до постанови КМУ від 21.10.2014 № 505 щомісячну адресну допомогу отримують 614 сімей (1183 особа) на суму 923,2 тис. грн.

Пенсії отримують 460 осіб з числа 1108 ВПО, що звернулись до ПФ.

За інформацією Центру Зайнятості:

Працевлаштовані – 15 осіб

Надано статус безробітних – 85

Призначена (поновлена) допомога по безробіттю – 63.

За рахунок програми «Турбота» надано матеріальної допомоги 31 ВПО на суму 21,2 тис. грн.

Вільні місця для поселення:

Хотинський психоневрологічний будинок-інтернат – 20 осіб жін. ст., з відповідним пакетом документів;

Кельменецький терцентр – 6 місць для одиноких пенсіонерів.

Допомога за рахунок коштів «Обласної комплексної програми соціальної підтримки малозабезпечених верств населення «Турбота» на 2016–2018 рр.»

Одноразову грошову допомогу за 2017 рік (Комплексна програма «ТУРБОТА») виділено – 980 особам на суму 1 млн. 631 тис. 850 грн., із них виділено за зверненням до депутатів обласної ради (депутатський фонд) – 929 тис. 700 грн. – 194 особам.

Заборгованість із виплати заробітної плати

Впродовж 2017 року проведено 127 засідань комісій, на яких було заслухано звіти керівників підприємств-боржників із заробітної плати, внесків до цільових фондів та інших обов'язкових платежів.

За оперативними даними моніторингу загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати станом на 01 січня 2018 року становить 1847,6 тис. грн, що на 2218,4 тис. грн, менше ніж на 01 грудня 2017 року.

Заборгованість із виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах становить – 1792,8 тис. грн, та на підприємствах, де проводиться процедура банкрутства – 54,8 тис. грн.

Рівень оплати праці

За 2017 рік розмір нарахованої заробітної плати в середньому на одного штатного працівника економіки області склав 5621 грн, що на 46,9% більше, ніж за 2016 рік.

У грудні 2017 року середньомісячна заробітна плата на одного штатного працівника економіки області становила 7265 грн, що на 43,6% більше, ніж за грудень 2016 року (по Україні – 35,5%).

Найвищий рівень середньомісячної заробітної плати за 2017 рік спостерігається у працівників за наступними видами діяльності: державного управління й оборони,

обов'язкового соціального страхування (9020 грн), фінансової та страхової діяльності (7542 грн), будівництво (6804 грн), промисловість (5810 грн) та освіта (5617 грн).

Збільшення середньомісячної заробітної плати за 2017 рік у порівнянні з аналогічним періодом минулого року відбулося за наступними видами діяльності: надання інших видів послуг – на 98,5%, тимчасове розміщення й організація харчування – на 78,6 %, будівництво – на 68,0%, державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування – на 62,1% та діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – на 60,8%.

Низьким залишається середній рівень заробітної плати у працівників, які за видом економічної діяльності належать до: тимчасового розміщування й організації харчування (3741 грн).

Індекс реальної заробітної плати у грудні 2017р. порівняно з листопадом 2017р. становив 118,8%, а відносно грудня 2016р. – 127,3%.

За січень-грудень 2017р. порівняно з січнем-груднем 2016р. темп росту реальної заробітної плати становив 129,1%.

Зайнятість населення

Відповідно до основних завдань Програми зайнятості населення Чернівецької області на період до 2017 року щодо збереження ефективних та створення нових робочих місць з належними умовами і гідною оплатою праці, передбачено створення в 2017 році 12165 нових робочих місць (з них в галузях економіки – 2800 та за рахунок індивідуальної трудової діяльності – 9365 нових робочих місць).

За даними моніторингу міськрайуправлінь праці та соціального захисту населення за січень-грудень 2017 року в області створено в усіх галузях народного господарства 12188 (у 2016 – 11995) робочих місць (виконання річного завдання Програми склало 100,2%). В галузях економіки робочі місця створені для 2424 (у 2016 - 2461) працівників у юридичних осіб, для працівників у фізичних осіб-підприємців та фізичних осіб-підприємців створено 9764 (у 2016 – 9534) робочих місць.

Допомога малозабезпеченим сім'ям та сім'ям з дітьми

Станом на 31.01.2018 нараховано згідно із Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21 листопада 1992 року № 2811-XII допомог на суму 54819,6 тис. грн. 42376 сім'ям. Виплачено 54819,6 тис. грн. Залишок невиплаченої суми складає 0 тис. грн.

Нараховано допомог малозабезпеченим сім'ям згідно із Законом України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 1 червня 2000 року №1768-III на суму 43870,7 тис. грн. 10904 сім'ям. Виплачено 43870,7 тис. грн. Залишок невиплаченої суми складає 0 тис. грн.

Виплата допомог особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю проводиться згідно із Законом України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» від 6 листопада 2000 року № 2109-III по 10175 справам, нараховано 19750,2 тис. грн. Виплачено 19750,2 тис. грн. Залишок невиплаченої суми складає 0 тис. грн.

Тимчасова допомога по виплаті на дітей, батьки яких ухиляються від сплати аліментів згідно із Постановою Кабінету Міністрів України №189 «Про затвердження Порядку призначення та виплати тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме» від 22 лютого 2006 року нарахована 468 особам в сумі 320,5 тис. грн. Виплачено 320,5 тис. грн. Залишок невиплаченої суми складає 0 тис. грн.

Допомога будинкам сімейного типу та прийомним сім'ям нарахована згідно із Постановою Кабінету Міністрів України № 81 «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною» від 31.01.2007 року 76 сім'ям в сумі 11033,4тис. грн. Виплачено 11033,4 тис. грн. За-

лишок невиплаченої суми складає 0 тис. грн.

Допомога на догляд за психічнохворими нарахована згідно із Постановою Кабінету Міністрів України № 1192 «Про надання щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу, який за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за ним» від 02.08.2000 року 379 особам в сумі 3163,3 тис. грн. Виплачено 3163,3 тис. грн. Залишок невиплаченої суми складає 0 тис. грн.

Кількість осіб, які звернулись за призначенням допомог з початку року – 68419. Кількість осіб, яким призначено допомогу – 65491.

Разом виплата державних соціальних допомог станом на 31.01.2018 нарахована 65265 особам на суму 121 млн. 924,3 тис. грн. Виплачено 121 млн. 924,3тис. грн. Залишок невиплаченої суми складає 0 тис. грн.

Допомога малозабезпеченим громадянам через програму житлових субсидій

Всього з початку року по Чернівецькій області за призначенням житлових субсидій звернулось 232384 (у 2016 – 187 979) домогосподарств.

Отримують житлові субсидії на 31.12.2017 – 175166 сімей (у 2016 – 185612).

Відмовлено – 57218 домогосподарствам.

Орієнтованого цільового показника відсотку охоплення населення програмою субсидій у сезоні 2017-2018 років не було доведено для областей Мінсоцполітики України. Якщо взяти показник сезону 2016-2017 років, то він виконаний на 111,2%.

Загальна сума нарахованих субсидій становила 1527 млн. 423,5 тис. грн (у 2016 – 682 млн. 348,1 тис. грн.), а саме на житлово-комунальні послуги – 1 441 млн. 088,7 тис. грн, на тверде паливо та скраплений газ – 86 млн. 334,8 тис. грн.

Загальна заборгованість підприємствам-надавачам послуг складає – 558 млн. 129,9 тис. грн. (у 2016 – 306 млн. 420 тис. грн) в т.ч.:

- за житлово-комунальні послуги – 3757,4тис. грн.;
- за природний газ – 510 346,7 тис. грн.;
- за електроенергію – 16 294,9 тис. грн.;
- за теплопостачання – 9 732,8 тис. грн.;
- за водопостачання – 5 022,7 тис. грн.;
- за тверде паливо і скраплений газ в готівковій формі – 12 995,4 тис. грн.

Профінансовано всього за поточний рік на звітну дату 1 438 млн. 703,9 тис. грн. із них на ЖКП – 1 353 375,1 тис. грн. на СГТП – 85 328,8 тис. грн.

Кількість заяв щодо виплати частини невикористаної субсидії – 48889. (Загальна сума частини невикористаної субсидії 31 млн. 376,32 тис. грн.).

Кількість домогосподарств, яким виплачено частину невикористаної субсидії – 47020. (Загальна сума частини виплаченої невикористаної субсидії 29 млн. 841,98 тис. грн.).

Надання пільг

До Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, за соціальною ознакою, занесена інформація на 193,3 тис. осіб. (у 2016 році – 204,2 тис. осіб.).

З початку поточного року всього надано послуг пільговій категорії населення на суму 100,4 млн. грн. (у 2016 році – 141,9 млн. грн.) (заборгованість минулих років на 01.12.17 – 3,4 млн. грн.); профінансовано 93,6 млн. грн. (у т.ч. 35,0 млн. грн. - на погашення заборгованості м.р.) у т. ч. житлово-комунальні послуги профінансовані на суму 86,0 млн. грн. (у т.ч. 34,1 млн. грн. на погашення заборгованості м.р.), до наданих 89,5 млн. грн.

Погашення заборгованості м.р. за користування послугами зв`язку, інші пільгові послуги та проїзд в міському та приміському транспорті у сумі 661,7 тис.грн. здійснено протягом січня-листопада п.р. з місцевих бюджетів за рішенням Хотинської, Путильської, Кельменецької, Новоселицької, Кіцманської, Заставнівської, Герцаївської, Сокирянської, Сторожинецької, Новодністровської та Чернівецької рай(міськ) рад.

Чорнобильські виплати

В нашій області станом на 1 липня 2017 року на обліку перебуває 17 тис. 819 осіб, які мають

статус постраждалої внаслідок Чорнобильської катастрофи. З них: 419 дорослих та 1 дитина мають інвалідність, пов'язану з Чорнобильською катастрофою; 2165 учасників ліквідації наслідків аварії, 3907 потерпілих дітей, 217 сімей, що втратили годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи, 31 особа – учасники ліквідації інших ядерних аварій.

До зони радіоактивного забруднення віднесено с. Киселів Кіцманського району. 13 сіл, що були віднесені до 4-ї зони (посиленого радіоекологічного контролю), втратили статус забрудненої зони з 01.01.2015 року, тому 9589 осіб, які отримали посвідчення категорії 4, на сьогодні позбавлені чорнобильських пільг і компенсацій, окрім однієї – зменшення пенсійного віку при виході на пенсію.

Для виплати компенсацій та допомоги постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи у 2017 році для області передбачені видатки в сумі 9млн. 696,6тис.грн., з них:

- з обласного бюджету – 1,0млн.грн. (видатки на пільгове медичне забезпечення - ліки за рецептами лікарів і пільгове зубопротезування).

- з державного бюджету – 8 млн.696,6тис. грн. (виплати компенсацій та допомоги).

Станом на 01.12.2017 з державного бюджету в область надійшло та виплачено чорнобильцям 7 млн. 836,7 тис. грн., що складає 100 % до потреби. Заборгованість по виплаті чорнобильських компенсацій та допомог відсутня.

Оздоровлення. На 2017 рік на оплату санаторно-курортних путівок передбачено 441,3 тис. грн., що складає 81% до потреби. Планувалося оздоровити 82 осіб категорії 1 (інваліди) та 1 дитину-інваліда. Відповідно до поданих заяв оздоровча кампанія розпочалася у квітні 2017 року. За станом здоров'я дитина-інвалід відмовилася від оздоровлення, тому додатково укладено 2 угоди на оздоровлення дорослих категорії 1. Станом на 01.12.2017 укладено 84 угоди на санаторно-курортне лікуванням (що складає 102% до запланованого) та оздоровлено 75 осіб на суму 390,6тис.грн., або 89%.

Соціальні стипендії

Станом на 30.11.2017 в область надійшли кошти з державного бюджету в сумі 9 млн. 900,6 тис. грн., що становить 100% до потреби відповідно до заявок вищих навчальних закладів.

Наразі з початку року в області нараховується 992 студенти, яким вищі навчальні заклади області призначили соціальну стипендію.

Робота територіальних центрів області

На території області діє 13 територіальних центрів – 11 в районах області, 1 у м. Чернівці та 1 у м. Новодністровськ. У структуру територіальних центрів входять 13 відділень соціальної допомоги вдома, 13 відділень організації надання грошової та натуральної адресної допомоги; 4 відділення денного перебування; 9 стаціонарних відділень для постійного або тимчасового проживання ОНГ; прокатні пункти засобів пересування та догляду за інвалідами; виробничі підрозділи для надання побутових послуг.

Станом на 01.01.2018 за даними соціальних паспортів в області налічується 57104 (у 2016 – 53944) найменш соціально захищених. З них пенсіонерів – 41040 чол., в тому числі одиноких пенсіонерів – 3737 чол., осіб з інвалідністю – 3907.

В області виявлено і взято на облік 60220 чол. з категорії пенсіонерів, одиноких непрацездатних громадян та осіб з інвалідністю, які потребують соціального обслуговування та надання різних видів соціальних послуг. Всього охоплено соціальним обслуговуванням 54809 осіб, що становить 91 % від потреби.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1093 при Хотинському, Кіцманському, Сокирянському, Новодністровському, Чернівецькому територіальних центрах функціонують відділення денного перебування для людей похилого віку та осіб з інвалідністю, якими надано обслуговування 7039 осіб.

Соціальними робітниками територіальних центрів області надаються понад 70 видів послуг зокрема, у проведенні робіт щодо ремонту житла, доставки продуктів харчування, прибирання житла, прання білизни, доставка,

розпилка дров, транспортні послуги, ремонт побутової техніки, взуття, послуги перукаря, швеї, електрика, столяра, масажиста та багато ін.

Робота стаціонарних установ системи соціального захисту області

Станом на 1січня 2018 року в області функціонує 5 психоневрологічних будинків-інтернатів для дорослих, один дитячий будинок інтернат та геріатричний пансіонат, в яких проживають 1060 престарілих та інвалідів, що потребують постійного стороннього догляду, нагляду та медичного обслуговування.

Діяльність стаціонарних установ спрямована на забезпечення потребуючих комплексним соціальним обслуговуванням, покращення умов проживання підопічних, їх комунально-побутового та медичного обслуговування, гарантованих чинним законодавством. Протягом січня-грудня 2017 року інтернатні установи профінансовано з обласного бюджету на суму 59 млн. 988,5 тис. грн. (у 2016 – 42 млн. 080,2 тис. грн). На рахунки будинків-інтернатів з Пенсійного Фонду надійшло 15 млн. 52,5 тис. грн. (у 2016 – 13 млн. 105,8 тис. грн) Зазначені кошти спрямовані на поліпшення умов проживання та харчування інвалідів та престарілих. Впродовж січня-грудня 2017 року у вищевказані установи надійшло гуманітарної допомоги на суму 3 млн. 472,6 тис. грн. (у 2016 – 3 млн. 370,9 тис. грн), в т.ч. продуктів харчування на 1 млн. 729,4 тис. грн. та медикаментів на 220,9 тис. гривень.

ДІЯЛЬНІСТЬ СУДУ: РОЗГЛЯД СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ

Вищий спеціалізований суд України надав роз'яснення щодо притягнення до адміністративної відповідальності за окремі правопорушення, пов'язані з корупцією. Лист адресовано головам апеляційних судів областей, міст Києва та Севастополя, Апеляційного суду Автономної Республіки Крим.

Наводимо текст листа (надано Апеляційним судом Чернівецької області):

«Для забезпечення однакового і правильного застосування судами загальної юрисдикції Закону України «Про запобігання корупції» та положень Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), з метою уникнення неоднозначного тлумачення норм закону в судовій практиці та запобігання помилкам при розгляді справ про окремі адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, діючи відповідно до п. 7 розділу XII «Перехідні положення» Закону України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів», судова палата у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ звертає увагу суддів першої та апеляційної інстанцій на таке.

1. При розгляді справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, суди зобов'язані забезпечувати своєчасний та якісний їх розгляд, точне й неухильне застосування чинного законодавства.

Вирішуючи справи цієї категорії, суди повинні керуватися Конституцією України, Конвенцією ООН проти корупції (Нью-Йорк, 31 жовтня 2003 року), Кримінальною конвенцією Ради Європи про боротьбу з корупцією (Страсбург, 27 січня 1999 року), додатковим протоколом до Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією (Страсбург, 15 травня 2003 року),

від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції» (далі – Закон), Кодексом України про адміністративні правопорушення, іншими нормативно-правовими актами України, а також практикою Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ). У цьому аспекті слід зауважити, що рішенням ЄСПЛ від 14 жовтня 2010 року у справі «Щокін проти України» визначено концепцію якості закону, зокрема з вимогою, щоб він був доступним для заінтересованих осіб, чітким та передбачуваним у своєму застосуванні. Відсутність у національному законодавстві необхідної чіткості і точності порушує вимогу «якості закону». В разі коли національне законодавство припустило неоднозначне або множинне тлумачення прав та обов'язків осіб, національні органи зобов'язані застосувати найбільш сприятливий для осіб підхід. Тобто вирішення колізій у законодавстві завжди тлумачиться на користь особи.

2. Вирішуючи питання про притягнення осіб до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, щодо порушення вимог фінансового контролю, яке полягало у несвоєчасному поданні без поважних причин декларації особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, слід враховувати:

1) об'єктивні ознаки складу цього адміністративного правопорушення, зокрема його об'єктивну сторону, яка має активну форму прояву та полягає у несвоєчасному поданні без поважних причин декларації.

Для розкриття об'єктивних складових адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, слід зазначити, що диспозиція цієї норми за своїм змістом є бланкетною адміністративно-правовою нормою, тобто нормою, яка лише називає або описує правопорушення, а для повного визначення його ознак відсилає до інших норм. Так, примітка до ст. 172-6 КУпАП, вміщуючи вказівку на суб'єкт цього правопорушення, відсилає правозастосувача до норм спеціального антикорупційного закону, зокрема частин 1 і 2 ст. 45 Закону, в яких, крім іншого, передбачено певну деталізацію відповідних положень нормативно-правових актів, що наповнює норму ч. 1 ст. 172-6 КУпАП більш конкретним змістом для встановлення саме тих ознак, які мають значення для правової кваліфікації зазначеного діяння.

Так, для кваліфікації діяння за ч. 1 ст. 172-6 КУпАП необхідним є встановлення несвоєчасності подання декларації, тобто подання поза строком, визначеним законом.

Зазначимо, що в ч. 1 ст. 45 Закону визначено кінцевий термін (часові межі), коли уповноважені на те особи зобов'язані подати декларацію, зокрема вміщено формулювання «щорічно до 1 квітня». Разом з тим увипадках, передбачених ч. 2 ст. 45 Закону, тобто в разі припинення здійснення діяльності, цей термін не визначено взагалі. Відсутність законодавчо визначеного терміну подання декларації в разі припинення діяльності унеможливлює безумовну констатацію несвоєчасності такого подання.

Слід зазначити, що системний аналіз вжитого в абз. 1 ч. 2 ст. 45 Закону формулювання «припиняє діяльність» дає підстави констатувати, що термін «припинення» за загальним правилом (ст. 36 Кодексу законів про працю України) співвідноситься із терміном «звільнення» як ціле і частина, охоплюючи останнє. Це саме випливає з аналізу норм інших спеціальних нормативно-правових актів, зокрема з положень Закону України «Про державну службу» (ст. 83), Закону України «Про статус народного депутата України» (ст. 4) тощо, де зазначена термінологія підміняється одна одною. Разом з тим із цього правила є винятки. Так, Закон України від червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон № 1402) розрізняє терміни «звільнення» (статті 112-118) та «припинення» (статті 119-125), а отже, розмежовує їх, передбачаючи різні підстави для настання таких юридичних фактів. Наведені положення цього Закону повністю кореспондують зі ст. 126 Конституції України, яка також розмежовує ці поняття. Аналогічний підхід використано законодавцем щодо припинення повноважень судді Конституційного Суду України та його звільнення (ст. 149-1 Конституції України).

Так, у ч. 7 ст. 126 Конституції України, ст. 119 Закону № 1402 зазначено, що повноваження судді припиняються виключно в разі: 1) досягнення суддею шістдесяти п'яти років; 2) припинення громадянства України або набуття суддею громадянства іншої держави; 3) набрання законної сили рішенням суду про визнання судді безвісно відсутнім або оголошення померлим, визнання недієздатним або обмежено дієздатним; 4) смерті судді; 5) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо судді за вчинення ним злочину. Цей перелік є вичерпним. Слід зазначити, що саме такий підхід використала Рада суддів України, приймаючи рішення від 15 вересня 2016 року № 54 «Щодо питання припинення повноважень суддів з визначених Законом № 1402-VIII підстав».

Крім того, слід зауважити, що виключною підставою для припинення трудових відносин судді з відповідним судом, згідно зі ст. 125 Закону № 1402, є саме припинення повноважень судді (статті 119-125). Звільнення ж судді з підстав, визначених ч. 6 ст. 126 Конституції України, ст. 112 Закону № 1402, не є підставою для припинення трудових відносин в аспекті зазначених вище норм Конституції України та спеціального закону.

Іншими словами, беручи до уваги положення ст. 7 КУпАП, згідно з якою «застосування уповноваженими на те органами і посадовими особами заходів адміністративного впливу провадиться в межах їх компетенції, у точній відповідності з законом», тобто яка передбачає чітке виконання передбачених законом норм, а отже, забороняє притягнення особи до адміністративної відповідальності за аналогією, тобто унеможливлює застосування по аналогії норм, що закріплюють склад правопорушень, з огляду на проведений вище аналіз, судді, які звільняються з підстав, визначених ч. 6 ст. 126 Конституції України, не можуть бути суб'єктом адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП. Наведене стосується й інших правопорушень, передбачених ст. 172-6 КУпАП, у тому числі неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни в майновому стані (ч. 2 цієї статті), наприклад, внаслідок отримання суддею вихідної допомоги у зв'язку з відставкою до досягнення ним шістдесяти п'яти років, адже суб'єкт їх вчинення однаковий.

Конструктивною ознакою цього правопорушення є також несвоєчасне подання декларації без поважних на те причин. Тобто за наявності останніх відповідальність за аналізованою частиною статті виключається. Під поважними причинами слід розуміти неможливість особи подати вчасно декларацію у зв'язку з хворобою, перебуванням особи на лікуванні, внаслідок стихійного лиха (повені, пожежі, землетрусу), технічних збоїв офіційного веб-сайту Національного агентства з питань запобігання корупції, витребуванням відомостей, необхідних для внесення в декларацію, перебуванням (триманням) під вартою тощо;

2) предметом правопорушення є декларація, подана шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції: а) за минулий рік; б) за період, не охоплений раніше поданими деклараціями;

3) суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини у формі прямого чи непрямого умислу; вчинення цього діяння через необережність виключає притягнення особи до адміністративної відповідальності.

3. Розглядаючи питання щодо наявності конфлікту інтересів у прийнятті участі особи, яка здійснює службові чи представницькі повноваження (судді, депутата сільської, селищної, міської, районної та обласної ради тощо), в голосуванні щодо обрання його на адміністративну посаду (голови, заступника, секретаря тощо) та підстав для притягнення цієї особи до відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, передбачене ст. 172-7 КУпАП, слід звернути увагу на таке.

Беручи до уваги диспозиції ст. 172-7 КУпАП та п. 2 примітки до цієї статті, можемо констатувати, що порушення вимог стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів можуть полягати:

- у неповідомленні особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів - наявної суперечності між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання вказаних повноважень (ч. 1 ст. 172-7 КУпАП);

-у вчиненні дій чи прийнятті рішень в умовах реального конфлікту інтересів, тобто за наявності суперечності між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що вплинуло на об'єктивність або неупередженість вчинення таких дій, або прийняття таких рішень (ч. 2 ст. 172-7 КУпАП).

Аналіз термінів «потенційний інтерес» та «реальний інтерес», які містяться у ч. 1 ст. 1 Закону, з урахуванням висновку науково-правової експертизи Ради науково-правових експертиз при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України від 29 квітня 2016 року № 126/50-е, виконаного на замовлення адвоката Ульянова Р. А., щодо законодавства про боротьбу з корупцією дає можливість констатувати, що потенційний конфлікт інтересів відрізняється від реального тим, що при потенційному конфлікті встановлюється лише наявність, існування приватного інтересу особи.., що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, тоді як при реальному конфлікті інтересів існуюча суперечність між наявним приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями безпосередньо впливає (вплинула) на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання вказаних повноважень. Крім того, це також визначає ступінь впливу цієї суперечності на прийняття рішення чи вчинення дії, який повинен мати об'єктивний вираз, а також часовий взаємозв'язок між прийняттям рішення та наявністю певних ознак, що мають місце при цьому.

Тобто відмінність між цими поняттями полягає в тому, що для встановлення факту реального конфлікту інтересів недостатньо констатувати існування приватного інтересу, який потенційно може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а слід безпосередньо встановити, що, по-перше, приватний інтерес наявний, по-друге, він суперечить службовим чи представницьким повноваженням, а по-третє, така суперечність не може вплинути, а реально впливає на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішень чи вчинення дій.

Таким чином, для встановлення наявності факту прийняття рішення, вчинення чи невчинення дії в умовах реального конфлікту інтересів та розмежування реального і потенційного конфлікту інтересів особа, яка здійснює правозастосовну діяльність, для кваліфікації рішення як такого, що прийняте в умовах реального конфлікту інтересів, має встановити наявність обов'язкової сукупності таких юридичних фактів, як:

1) наявність у правопорушника факту приватного інтересу, який має бути чітко сформульований (артикульований) та визначений;

2) наявність факту суперечності між приватним інтересом і службовими чи представницькими повноваженнями із зазначенням того, в чому саме ця суперечність знаходить свій вияв або вплив на прийняття рішення. Так, депутати місцевих рад, які, крім конституційних гарантій, закріплених у ст. 38 Конституції України, з огляду на проведений аналіз ч. 1 ст. 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та ч. 1 ст. 8, ч. 1 ст. 19 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», користуються ухвальним голосом з усіх питань, що розглядаються на засіданнях рад та їх органів, до складу яких вони входять, мають право обирати і бути обраними до органів відповідної ради. Тобто до інтересів представницьких повноважень відноситься голосування на сесіях міської ради, обирання та обрання до органів відповідної ради. Також, як приклад, судді, які беруть участь в обранні, в тому числі самих себе, на адміністративні посади відповідного суду, реалізують право, передбачене ст. 38 Основного Закону, «вільно обирати та бути обраними», а також здійснюють свої повноваження, визначені ст. 20 Закону № 1402 щодо забезпечення ефективного та належного адміністрування

відповідного суду. Крім того, слід зазначити, що Рада суддів України, яка відповідно до п. 6 ч. 8 ст. 133 Закону № 1402 здійснює контроль за додержанням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів, у рішенні від 04 листопада 2016 року № 77 констатувала, що волевиявлення кожної особи учасника зборів з обрання суддів на адміністративні посади не може бути підставою для встановлення наявності в діях цих осіб конфлікту інтересів та підставою для притягнення до відповідальності за волевиявлення особи під час таємного голосування;

3) наявність повноважень на прийняття рішення. Так, відповідно до ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є, крім іншого, утворення виконавчого комітету ради, визначення його чисельності, затвердження персонального складу. Згідно ст. 43 цього Закону виключно на пленарних засіданнях районної, обласної ради вирішуються такі питання, як обрання голови ради, відповідно, заступника голови районної ради та першого заступника, заступника голови обласної ради, звільнення їх з посади; утворення, обрання і ліквідація постійних та інших комісій ради, зміна їх складу, обрання голів комісій; утворення президії (колегії) ради, затвердження положення про неї тощо. Аналогічне випливає й зі змісту ст, 20 Закону № 1402, де передбачено, що обрання суддів на адміністративні посади здійснюється виключно зборами суддів відповідного суду (колегіально) з числа суддів цього суду;

4) наявність факту реального впливу суперечності між приватним та службовим чи представницьким інтересом на об'єктивність або неупередженість рішення. Беручи до уваги визначення поняття «реальний конфлікт інтересів», згідно з яким він можливий при прийнятті рішення, а також роль окремої особи при прийнятті рішення колегіальним органом, можемо констатувати, що голосування окремою особою само по собі не може створювати безпосередній причинно-наслідковий зв'язок між її діями та юридичними наслідками у формі прийнятого рішення колегіальним органом (наприклад, зборами суддів відповідного суду). Те саме стосується й осіб, які здійснюють представницькі повноваження. Згідно з п. 3 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування» утворення виконавчого комітету ради, визначення його чисельності, затвердження персонального складу, внесення змін до складу виконавчого комітету та його розпуск є виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад, тобто виборного колегіального органу, який наділений правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення. Те саме випливає з положень ст. 43 Закону України «Про місцеве самоврядування», які регламентують питання, що вирішуються районними і обласними радами виключно на їх пленарних засіданнях, тобто колегіальним органом. Іншими словами, у разі, якщо, наприклад, депутат місцевої ради, який виконує свої повноваження у складі такого колегіального органу, голосує за погодження самого себе до складу виконавчого органу міської ради та погодження призначення себе на посаду заступника міського голови, він одноособово не приймає такого рішення, таке рішення приймається колегіальним органом більшістю голосів. Відтак відсутній прямий і безпосередній причинно- наслідковий зв'язок між голосуванням та прийняттям рішення. Голосування депутата за формування виконавчого органу є його обов'язком, тобто участь у такому голосуванні є здійсненням депутатом його представницьких повноважень. Одночасно право депутата бути обраним до складу виконавчого органу прямо встановлене ст. 19 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад». Із цього випливає, що право бути обраним до складу виконавчого органу є реалізацією представницьких повноважень депутата, а не здійсненням його приватного інтересу. З обранням особи депутатом органу місцевого самоврядування такій особі разом з комплексом інших прав та повноважень делегується і представницьке право бути обраним до складу виконавчих органів такої ради.

Без наявності хоча б одного з фактів із цієї сукупності реальний конфлікт інтересів не виникає. Встановлення цих фактів має бути відображено в протоколі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, та, відповідно, в постанові суду.

Разом з тим слід зазначити, що в разі, якщо, наприклад, депутат місцевої ради чи суддя голосує за погодження призначення особи, з якою пов'язаний родинними відносинами, до складу виконавчого органу чи на посаду голови, заступника голови та секретаря судової палати відповідного суду, то реальний конфлікт інтересів у такому випадку може мати місце лише у випадку, коли при прийнятті такого рішення необхідно зробити вибір між особою, з якою суддя перебуває в родинних відносинах, та іншим кандидатом. Наведене відповідає вищезгаданому висновку науково-правової експертизи Ради науково-правових експертиз при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

4. Протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, складається уповноваженою на те посадовою особою, зокрема посадовою особою органів внутрішніх справ (Національної поліції) та Національного агентства з питань запобігання корупції (п. 1 ч. 1 ст. 255 КУпАП), і повинен відповідати вимогам ст. 256 КУпАП.

Необхідно зазначити, що до пунктів 1 та 11 ч. 1 ст. 255 КУпАП згідно з абзацами «а» і «б», підп. 6 п. 1 розділу I Закону України від 12 лютого 2015 року № 198-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції» було внесено зміни, відповідно до яких у пунктах 1 і 11 ст. 255 КУпАП, де визначено повноваження посадової особи органів Служби безпеки України та прокурора на складання протоколу за статтями 172-4-172-9 КУпАП, посилання на ці статті було виключено. При цьому відповідно до абз. 4 розділу II цього Закону зазначалося, що підпункти «а» та «б» підп. 6 п. 1 розділу I цього Закону набирають чинності після початку діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції.

Відповідно до рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 01 серпня 2016 року № 1 початком діяльності цього органу визначено 15 серпня 2016 року. Тобто відповідно до абз. 4 розділу II Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції» набули чинності зміни до ст. 255 КУпАП, згідно з якими з повноважень уповноважених посадових осіб Служби безпеки України і прокурора було виключено право на складання протоколу за статтями 172-4-172-9 КУпАП попри наявне й нині у змісті пунктів 1 і 11 ст. 255 КУпАП посилання на ці статті.

У разі коли протокол складено не уповноваженою на те особою або без додержання вимог, установлених ст. 256 КУпАП, суддя зобов'язаний своєю постановою повернути протокол відповідному правоохоронному органу (спеціально уповноваженому суб'єкту протидії корупції, який склав протокол) для належного оформлення. При цьому постанова про направлення протоколу про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, для належного оформлення (усунення недоліків) не підлягає апеляційному оскарженню.

5. Судам слід мати на увазі, що адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення може бути накладено протягом трьох місяців із дня виявлення, але не пізніше двох років із дня його вчинення (ч. 3 ст. 38 КУпАП). Для визначення початку перебігу строку давності притягнення особи до адміністративної відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язане з корупцією, важливу роль відіграють як день вчинення, так і день виявлення правопорушення.

Будь-якого продовження перебігу строків накладення адміністративних стягнень законом не передбачено, тому в разі їх закінчення провадження у справі закривається.

Вказівка законодавця у п. 7 ст. 247 КУпАП «на момент розгляду справи» означає, що провадження у справі про адміністративне правопорушення підлягає закриттю, якщо на початок розгляду справи закінчилися строки, встановлені ст. 38 КУпАП.

Разом з тим сам розгляд справи про адміністративне правопорушення та його закінчення не обтяжений строками, визначеними ст. 38 КУпАП, а передбачений ст. 277 КУпАП, що є гарантією всебічного, об'єктивного і повного з'ясування всіх обставин, які мають значення для вирішення справи.

При цьому, якщо на момент розгляду справи

в суді закінчились строки притягнення особи до адміністративної відповідальності, то суд в разі заперечення особою своєї вини чи наявності у її діях складу адміністративного правопорушення спочатку в повному обсязі досліджує всі обставини справи, встановлює, чи містить діяння ознаки та склад адміністративного корупційного правопорушення, чи належить особа до суб'єктів цього корупційного правопорушення, чи винна вона в його вчиненні, і лише після цього закриває провадження у справі.

6. Справи про адміністративні корупційні правопорушення розглядаються судом у загальному порядку у п'ятнадцятиденний строк із дня одержання протоколу та інших матеріалів справи.

При розгляді справ про адміністративні корупційні правопорушення, передбачені статтями 172-2-172-9 КУпАП, присутність особи, яка притягується до адміністративної відповідальності (ч. 2 ст. 258 КУпАП), та прокурора (ч. 2 ст. 250 КУпАП) є обов'язковою. Зазначені норми кореспондують із позицією ЄСПЛ, викладеною в рішенні від 06 березня 2017 року у справі «Карелін проти Російської Федерації», в якому відсутність прокурора в судовому засіданні під час розгляду справи про адміністративне правопорушення було визнано порушенням статті 6 § 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (порушення принципу рівності сторін і вимоги змагальності процесу).

7. При розгляді справ цієї категорії суди повинні забезпечувати своєчасне, всебічне, повне та об'єктивне дослідження всіх обставин, передбачених статтями 247 і 280 КУпАП, звертаючи особливу увагу на з'ясування таких питань:

чи мало місце правопорушення, за яке особа притягується до відповідальності; чи містить діяння склад адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, передбаченого КУпАП; чи є особа винною у його вчиненні; чи належить вона до суб'єктів цього правопорушення; чи не містить правопорушення ознак злочину; чи не закінчилися на момент розгляду справи строки, передбачені статтею 38 КУпАП; чи немає інших обставин, що виключають провадження у справі.

Суди мають також з'ясовувати мотив і характер вчиненого діяння, повноваження особи, яка його вчинила, наявність причинного зв'язку між діянням і виконанням особою повноважень.

Якщо в діях особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, буде встановлено ознаки злочину, суддя повинен винести постанову про закриття провадження у справі про адміністративне корупційне правопорушення і передати матеріали прокурору для вирішення питання про притягнення цієї особи до кримінальної відповідальності.

8. Правом на апеляційне оскарження постанови судді у справі про адміністративне правопорушення, згідно з ч. 2 ст. 294 КУпАП, наділено вичерпний перелік осіб, до яких належать особа, яку притягнуто до адміністративної відповідальності, її законний представник, захисник, потерпілий, його представник. Згідно із змінами до ст. 294 КУпАП (нова редакція першого речення частини другої цієї статті), внесеними Законом України від 16 березня 2017 року № 1952-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності військовослужбовців та деяких інших осіб», прокурор може оскаржити відповідну постанову судді лише у випадках, передбачених ч. 5 ст. 7 та ч. 1 ст. 287 КУпАП*.

При цьому слід зазначити, що за змістом ч. 1 ст. 287 КУпАП постанова у справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржена прокурором у випадках, передбачених ч. 5 ст. 7 цього Кодексу, якою визначено, що прокурор здійснює нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Тобто прокурор може реалізувати своє право на апеляційне оскарження у справах про адміністративні правопорушення у визначених законом випадках виключно на стадії виконання судового рішення.

В інших випадках, виходячи зі змісту ч. 2 ст. 294 КУпАП, апеляційна скарга підлягає поверненню прокурору як така, що подана особою, яка не наділена правом апеляційного оскарження».

Судова палата у кримінальних справах

ЛЕСЯ НОС,

начальник відділу комунікацій з громадськістю Чернівецької обласної державної адміністрації

НАЛАГОДЖЕННЯ КОМУНІКАЦІЇ З ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА УСПІХУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

«БВ»: Віднедавна відділ працює дещо в іншому форматі. Скажіть, будь ласка, які зміни відбулися і над якими завданнями працюєте сьогодні?

Л.Н.: У структурі обласної державної адміністрації з 2016 року функціонує відділ комунікацій з громадськістю як самостійний структурний підрозділ. Сьогодні одне з головних завдань відділу – це реалізація державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства, проведення консультацій з громадськістю, взаємодія з інститутами громадянського суспільства. Думаю, приблизно відсотків сімдесят нашої роботи спрямовано саме на реалізацію цих питань. Хоча функцій, звичайно, на відділ покладено набагато більше. У нашій компетенції лишається робота щодо організації і проведення заходів з відзначення державних та регіональних свят, пам'ятних дат. І наше завдання тут – ідеологічна складова цих заходів, пропагування ідей державності, формування підґрунтя для підтримки в суспільстві державної політики у різних сферах.

Окрім того, ще одним із дуже важливих і складних напрямків роботи відділу є моніторинг суспільно-політичної ситуації в області. Зараз це доволі важко робити через обмежену кількість працівників, однак знати ситуацію в області, спрогнозувати процеси, що можуть вплинути на подальшу ситуацію в краї – це також наше першочергове завдання. У цьому напрямку у нас налагоджена тісна співпраця з районними державними адміністраціями, бо якщо в обласному центрі ми можемо швидше зорієнтуватися в ситуації, адже заходи громадських організацій і політичних партії більше анонсуються, то в районах наша головна опора і помічник у цій роботі – це наші відділи. На жаль, зараз вони теж мають проблеми із кадрами, адже якщо раніше в районних державних адміністраціях працювали окремі відділи з питань внутрішньої політики, то зараз майже скрізь вони об'єднані з іншими: організаційними, юридичними тощо, багато на кого покладені обов'язки щодо доступу до публічної інформації, діловодство, контроль та інше. Це, звичайно, ускладнює роботу, але попри все ми намагаємося кожен день спілкуватися з районами, вони нам надсилають інформації, обов'язково повідомляють про заходи, які відбуваються, особливо про ті, що мають протестний характер, оперативно інформують про хід їх проведення.

Інформація з районів обов'язково враховується під час підготовки щоденної інформації про події в області, яку ми готуємо для Адміністрації Президента, для Кабінету Міністрів України, аналітичні довідки за тиждень, за місяць. У разі потреби, якщо виникає, для прикладу, якась конфліктна ситуація, то звичайно, готуємо оперативні повідомлення, довідки з пропозиціями та прогнозами роз-

витку подальшої ситуації.

«БВ»: Розкажіть, будь ласка, більш детально, про напрям консультацій з громадськістю, адже це питання на сьогодні дійсно є дуже актуальним.

Л.Н.: Загалом є низка нормативних актів, які регламентують питання взаємодії з громадськістю. Насамперед, це постанова Кабінету Міністрів України про залучення громадськості до реалізації державної політики. На сьогодні ми крок за кроком налагоджуємо цю роботу. Саме слово комунікація означає те, що має бути налагоджений взаємозв'язок, постійний обмін думками. Ми не тільки інформуємо про свою роботу або моніторимо ситуацію, але й намагаємося активно залучати громадські організації до заходів, що проводяться з ініціативи органів влади, до розгляду тих питань, де вони можуть ефективно виконати якісь функції, а також самі долучаємося до їхньої роботи, визначаємо ті моменти, де треба, можливо, допомогти. Тобто це процес, який триває, і низку таких завдань ми вже виконали.

Одне із питань, над якими працюємо – це проведення електронних консультацій з громадськістю. Зараз налагоджуємо роботу і намагаємося залучити до цього усі структурні підрозділи, щоб рішення, які готуються і потребують суспільного обговорення, були оприлюднені, аби громадськість мала змогу висловити свої думки чи зауваження. На сайті обласної державної адміністрації є рубрика «Громадянське суспільство», в якій окремо створено підрубрику «Електронні консультації», саме там оприлюднюються проекти розпоряджень, рішення облдержадміністрації для проведення електронних консультацій. Можливо, зараз громадськість ще недостатньо реагує і подає свої пропозиції, але думаю, що з часом вона буде більш активною. Для нас це важливо, тому що рішення, які мають вийти з-під пера управлінця, мають бути такими, які підтримуються суспільством, не викликають якихось заперечень, протиріч. З іншого боку, для громадян важливо, що вони можуть вплинути на прийняття рішень своєю думкою, своїми знаннями, своїми зауваженнями.

Серед цікавого в практиці роботи – спільне проведення заходів. Зараз ми все більше практикуємо залучення представників громадськості до участі в оргкомітетах, намагаємося постійно консультуватися з ними в живому режимі. Від практики, що влада окремо, а громадськість окремо, ми вже давно відійшли. Раніше доволі часто було як? Приходила влада, проводила свій захід, за годину приходила якась опозиційна сила і починала говорити, що влада погана, не так все організувала, не так провела тощо. Тепер всі заходи ми проводимо разом.

Зараз у налагодженні зв'язків з інститутами громадянського суспільства нам дуже допомагає громадська рада. Був період, коли вона перестала діяти. Представники громадянського суспільства дуже гостро реагують на різні ситуації – саме це сталося у 2013 році. Багато членів ради написали заяви про вихід, оскільки були незгодні з політикою, яка тоді проводилася щодо громадянського суспільства, із суспільно-політичними процесами, що відбувались у краї та державі.

Після Революції Гідності нам вдалося відновити громадську раду і сформувати її новий склад. Члени ради активно і успішно пропрацювали свою каденцію – два роки. Було розглянуто низку питань, часом дуже гострих. До нашої честі, майже у всіх засіданнях ради брали участь голова облдержадміністрації чи його заступники, кожне засідання відбувалося за участі керівників структурних підрозділів, які не просто були присутні, а інформували про питання, які цікавили громадську раду, давали відповіді. Відповідно, приймалася низка рішень, рекомендацій, які сприяли підвищенню ефективності роботи органів виконавчої влади.

У грудні минулого року сформовано новий склад громадської ради, і я бачу, що її активність ще підвищилася. До неї увійшло багато представників із попереднього складу, які виявили бажання працювати далі, адже, за їх словами, вони розуміють, для чого прийшли в громадську раду, мають досвід і знають, як можна вплинути на ту чи іншу ситуацію.

Є представники громадських організацій, які прийшли вперше. Поряд з тим, активність усіх членів дуже висока. Вони оперативно провели установчі збори і перше організаційне засідання, на якому обрали керівний склад, зібралися у січні, щоб обговорити план роботи на рік та сформувати комісії. Якщо у попередньому складі роботу трохи більше координував голова ради, то тепер члени прагнуть, щоб був сформований секретаріат, який буде колегіально приймати рішення про скликання громадської ради, про винесення питань тощо. Перше, на що гостро відреагувала громадська рада, це питання щодо електронного декларування її членів. З цього приводу було підготовлено звернення до Президента України та Голови Верховної Ради, НАЗК у якому члени ради висловили пропозицію щодо змін у законодавстві і відміни електронного декларування для громадських діячів. Це один з таких моментів, який потрібний для того, щоб не ускладнювати їх роботу, не обмежувати, а дати можливість дійсно займатися тими суспільними справами, які їх цікавлять.

Окремо хочу сказати про Програму розвитку громадянського суспільства в Чернівецькій області. У липні минулого року ми затвердили нову програму на 2017-2020 роки, і це один із прикладів позитивних зрушень у створенні більш сприятливих умов для розвитку громадянського суспільства в області. Адже вперше виділено кошти на реалізацію заходів цієї програми. Перша програма була прийнята на 2013-2016 роки і за цей період вона не фінансувалася. Вперше в обласному бюджеті на 2018 рік передбачено 280 тисяч гривень на реалізацію заходів Програми. Незважаючи на те, що сума, яка виділена, можливо і невелика, однак це дасть змогу профінансувати заходи, затверджені програмою, і в першу чергу проекти громадських організацій. Тобто нам цього року дещо додасться роботи, адже маємо провести конкурс проектів для громадських організацій. Це буде вперше для області і, на мою думку, це дасть новий імпульс до співпраці і викличе зацікавлення у громадських організацій, які по-іншому будуть дивитися на важливість співпраці з владою та матимуть можливість реалізувати свої проекти. Водночас, це сприятиме формуванню позитивного іміджу влади.

«БВ»: Як загалом минає день у відділі комунікацій з громадськістю?)

Л.Н.: Кожен день дуже цікавий і насичений, тому що завдання у нас абсолютно різного характеру. Щоденний моніторинг ситуації в області, підготовка інформаційних матеріалів, спілкування з представниками інститутів громадянського суспільства… А у громадських організацій багато ідей, пропозицій, і кожне звернення, кожного представника хочеться підтримати і чимось допомогти. Для прикладу, ми допомагали у виготовленні пам'ятної марки до 75-річчя УПА, підтримавши цим ініціативу товариства політв'язнів і репресованих, організовували заходи у рамках Всеукраїнської акції «Потяг Єднання України «Труханівська Січ». Доволі часто проводимо заходи з відзначення знаменних, пам'ятних дат, завжди намагаємося пам'ятати про активних діячів, вітаємо їх з нагоди свят, проводимо різні зустрічі тощо. Загалом дуже багато організаційної роботи, яка лягає на наші плечі. Але живе спілкування – передусім. Ми намагаємося відвідувати заходи, які самостійно проводять громадські організації, політичні сили, чути суспільну думку, оцінку дій влади.

«БВ»: Чи вистачає ресурсів?

Л.Н.: Ресурсів, на жаль, не вистачає. Адже разом з основними завданнями нам доводиться опрацьовувати великий обсяг документів, готувати аналітику, довідки, виконувати різні завдання, поставлені керівництвом області, Адміністрацією Президента України, Кабміном тощо, і п'ять осіб, які зараз працюють у відділі – це дуже мало. Однак намагаємося організувати роботу так, щоб домогтись хороших результатів. Впевнені, що зусилля кожного працівника відділу будуть внеском у спільну справу створення сприятливих умов для розвитку громадянського суспільства у нашій області.

Розмову вела Лілія Халавка

ОРИСЯ МЕЛЕНЧУК,

начальник управління документального забезпечення та контролю апарату Чернівецької обласної державної адміністрації

ДОБРЕ ПІДГОТОВЛЕНИЙ ДОКУМЕНТ – ЗАПОРУКА УСПІХУ ПРАВИЛЬНО ПРИЙНЯТОГО УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ

«БВ»: Розкажіть, будь ласка, про роботу управління, яке Ви очолюєте, його основні завдання та функції

О.М.: Можливо, це буде дещо гучно сказано, але я вважаю, що управління документального забезпечення та контролю апарату – це серце обласної державної адміністрації. Діяльність органу виконавчої влади, її структурних підрозділів розпочинається з управління, яке забезпечує проходження документообігу та організації контролю за виконанням документів в обласній державній адміністрації. Основним продуктом діяльності і основним знаряддям праці державного службовця будь-якого рангу в органах виконавчої влади, місцевого самоврядування, в установах, організаціях, відомствах тощо – є документ. За дотримання загальних правил документування управлінської діяльності, регламентування порядку роботи з документами, забезпечення сукупності організаційних механізмів ведення і контролю документообігу офіційних документів – відповідає саме управління документального забезпечення та контролю апарату обласної державної адміністрації.

Окрім того, хочу сказати, що кожен підрозділ, який входять в управління, має свою певну функцію, і всі вони в цілому створюють такий міцний механізм та системний ланцюг, який забезпечує систему управління діловодства – систему, зазначу, непросту. Взагалі робота з документами – це велике мистецтво, і звісно що люди, які приходять на роботу в органи виконавчої влади чи в органи місцевого самоврядування, мають пройти певні щаблі свого професійного розвитку, росту, починаючи від спеціаліста і закінчуючи керівником структурного підрозділу чи керівником вищої ланки. Я в цьому глибоко переконана, тому що не буде добрим генералом той, хто не був солдатом, офіцером і так далі. Це саме стосується і державної служби: тільки та посадова особа, той державний службовець, який пройшов всі щаблі та отримав необхідний рівень знань і досвіду у роботі з діловими та офіційними документами, з системою управління може приймати правильні управлінські рішення. А вся управлінська діяльність установ здійснюється через документ. І, як на мене, державний службовець на будь-якій посаді у будь-якому структурному підрозділі виражає свою діяльність і приймає всі свої ефективні рішення тільки через документи. Це основна умова. Складання документа та робота з ним – це така справа, яку треба просто знати, вміти робити, ну і, звісно, любити.

«БВ»: Орисе Григорівно, Ви маєте великий досвід роботи в органах виконавчої влади, окрім того, тривалий час викладаєте у ЦППК. З якими проблемами найчастіше доводиться зустрічатися у процесі роботи і з якими питаннями найбільше звертаються слухачі?

О.М.: На зустрічах зі слухачами – саме на зустрічах, я не називаю їх лекціями, тому що

це мої колеги, – ми розмовляємо про роботу, обмінюємося досвідом, як здійснювати ефективне документування управлінської діяльності органів влади. Я завжди наголошую на тому, що працівник органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування має діяти відповідно до нормативних та регламентуючих актів, а саме – в межах чинного законодавства. На відміну від приватних закладів чи установ, що керуються власними статутами, ми, державні службовці, обмежені нормами закону і ми маємо працювати тільки відповідно до вимог нормативно- правової бази, подобається нам це чи ні. Щоб працювати у законодавчому полі, його потрібно знати.

І так само на наших зустрічах я наголошую, що кожен державний службовець, незалежно від рангу, має знати інструкцію з діловодства – це те, що нам дозволяє якісно створювати документ та працювати з цим знаряддям праці, з цим робочим інструментом державного службовця. Окрім того, необхідним є знання інших нормативних актів, які регламентують роботу з документами. Це що стосується питань, з якими найбільше звертаються слухачі ЦППК. А стосовно проблем, то найбільше мої колеги-слухачі ЦППК звертають увагу на некваліфікованість безпосередніх керівників у роботі з документами, що часто-густо ускладнює процес ефективного та результативного забезпечення документальної діяльності, а іноді і порушення встановлених правил.

«БВ»: Які найбільш поширені помилки трапляються у роботі з документами?

О.М.: У нашій роботі загалом найбільше помилок – це неякісно підготовлені документи та незнання механізму проходження і роботи з документами відповідно до встановлених вимог та правил насамперед посадовими особами керівного складу, від офіційної волі яких залежить якісна робота з документами, а відповідно – раціональна та ефективна управлінська діяльність. Які найбільш поширені помилки трапляються у роботі з документами? Найбанальніші... безграмотність, невміння написати текст, а основне – незнання вимог та порядку роботи з документами. Система документування управлінської діяльності тому й система, що все має працювати злагоджено, в установленому порядку. Гірко визнавати, але зараз вона ламається в силу різних обставин. Найперше – це через те, що немає єдиного зв'язку у розумінні цієї системності в управлінській діяльності «керівник – підлеглий».

Також, як не прикро це визнавати, але іноді підлеглі краще володіють нормативною базою у підготовці документів, ніж сам керівник, від якого залежить впровадження документу в життя. Але є субординаційні моменти, є моменти, коли підлеглий, обходячи конфліктні ситуації, не наполягає на виконанні документа відповідно до регламентуючих актів, і тоді з'являються неточності у виконанні, гальмується та порушується загальновстановлені правила і порядок, відповідно, поступово зникає і цей взаємозв'язок. І не завжди, на жаль, керівництво прислухається до думки підлеглих. А якщо добре виконаний документ, то й рішення, погодьтеся, прийняте правильно, загалом це авторитет та обличчя органу влади. «Неякісно підготовлений документ – це пляма на службовому мундирі» – то не мої слова, недавно читала спеціальну літературу..., влучно, безумовно, так і є.

«БВ»: Сьогодні система державного управління зазнає реформування. Чи торкнулися зміни сфери діловодства?

О.М.: Так, звичайно. Розроблено та впроваджено чимало документів для удосконалення специфіки системного документування управлінської діяльності в органах влади. Впроваджуємо систему електронного врядування у роботі з документами. Тобто мається на увазі, що регулювання механізму взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади буде здійснюватися не тільки в паперовому вигляді, а й в електронному. Однак, зважаючи на неналежне програмне та технічне забезпечення місцевих органів виконавчої влади, уповільнюється практична реалізація механізму, запропонованого Кабінетом Міністрів України. Це все необхідно врахувати перед тим, як починати впровадження програми СЕВ (Системи електронного врядування).

До речі, ще однією проблемою була відсутність Типової інструкції з документування управлінської інформації в електронній формі, але вже нарешті її отримали. Кабінет

Міністрів України визначив три місяці для опрацювання цієї інструкції, її апробації на місцях. І якщо паперова версія не складає труднощів, і ми з працівниками, порадившись, визначили, що нам достатньо близько місяця для опрацювання і адаптації паперової версії до наших умов роботи і регламенту ОДА, то з інструкцією з діловодства в електронному варіанті буде надзвичайно важко. Там потрібно відпрацювати багато складових, таких, для прикладу, як цифровий підпис, електронна резолюція, електронне ознайомлення проходження резолюції, щоб все працювало як годинниковий механізм, бо це є система управлінської діяльності і мусимо налагодити всю цю систему. Нові умови вимагають нових удосконалених методів роботи, тому, звичайно, будемо в цьому напрямку працювати.

«БВ»: Яка у вас ситуація із кадровим забезпеченням?

О.М.: Що стосується управління, яке я очолюю, то мушу відзначити, що в управлінні працюють державні службовці, які мають стаж державної служби не менше п'яти років, а то і більше десяти-п'ятнадцяти. Це люди, які пройшли гарну школу, які перші, образно кажучи, приймають, на себе удар всієї тієї клопіткої роботи. Я їх завжди називаю «бійці невидимого фронту». Кожен документ проходить через їхні руки, через їхнє візуальне сприйняття, і я часом жартую, що той, хто пройшов управління документального забезпечення та контролю, той пройшов АТО. Працівники управління – це добре підготовлений резерв на вищі посади як в управлінні, так і в структурних підрозділах обласної державної адміністрації.

«БВ»: Ваші міркування щодо державної служби на сьогоднішньому етапі.

О.М.: На сьогодні відбувається реформування державної служби. Звичайно, дуже хочеться, щоб державне управління зберегло системність, бо саме в системності полягає ефективність всієї роботи органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, а саме в професійному, патріотичному, високоморальному кадровому потенціалі. Окремо хотілося б сказати, що в Законі України «Про державну службу» упущена, на мій погляд, важлива умова, вимога саме в плані підготовки кадрів – державних службовців нової генерації – це кадровий резерв. Конкурсний відбір – це добре, але людям, які приходять на державну службу, скажімо, з інших сфер, доводиться проходити дуже важкий і непростий етап набуття досвіду, а це, відповідно, забирає багато часу, уповільнює результативність і ефективність роботи органу виконавчої влади. Тестування, співбесіда, ситуативні завдання – це ті складові, які входять в конкурсний відбір, але це все теоретично.

Державний службовець, перебуваючи у кадровому резерві, складав індивідуальний план роботи, проходив стажування один раз на рік на посаду, на яку перебував у кадровому резерів, працював з нормативними документами і таким чином потроху здобував практичний досвід, отримував певний професійний рівень для подальшого кар'єрного росту. Зараз людина приходить на державну службу за наслідками результатів конкурсного відбору і бачить тільки свою посадову інструкцію, а далі довгий шлях набуття практичного досвіду. А управлінські функції необхідно вирішувати та виконувати щодня. Це, мені здається, одна з таких суттєвих законодавчих помилок, яка не дає нам доброго результату.

«БВ»: Як співпрацюєте з іншими структурними підрозділами ОДА?

О.М.: Управління документального забезпечення та контролю напряму пов'язане діловодним процесом з усіма структурними підрозділами, і якщо якийсь із них не спрацьовує добре, то, відповідно, збивається з ритму і наша робота. З досвіду, наприклад, коли бачу державного службовця з того чи іншого структурного підрозділу з документом, нескладно визначити, як буде читатися документ – чи отримаю задоволення від прочитаного, чи доведеться спільно допрацьовувати. Є управління, які, здавалося б, займаються суто технічним питаннями, однак при цьому прекрасно готують документи. Це говорить про те, що там підібрані гарні кадри: відповідальні люди, які люблять свою роботу і добре її роблять. Взагалі свою роботу, так як і все, треба любити. Що любиш – те і хочеш знати добре, а відповідно і результат роботи добрий.

Розмову вела Лілія Халавка

МИКОЛА САВЧУК,

головаПутильської районної державної адміністрації

ПУТИЛЬСЬКИЙ РАЙОН СЬОГОДНІ

1. Загальна характеристика району

Путильщина – незвичайної краси Карпатський край. Відвідавши його, перше, що кинеться в око – це вічнозелені ліси, гірські краєвиди, до запаморочення казкові пейзажі. Перебуваючи в Путильському краї, відпочиваєш душею, набираєшся сил та енергії. Тут живе щедрий, працьовитий та талановитий народ – гуцули.

Путила заснована у далекому 1501 році, а Путильський район утворений 11 листопада 1940 році. Загальна площа складає 884 кв.км. На півдні проходить державний кордон з Румунією, на заході район межує з Верховинським районом Івано-Франківської області, на півночі і північному сході – з Вижницьким районом Чернівецької області. Відстань від Путили до обласного центру м. Чернівці – 125 км. Близько 63 відсотки території вкрито лісами.

Населення району станом на січень 2017 року становило 26,3 тис. осіб, з них міського – 3,5 тис. осіб (селище Путила), сільського – 22,8 тис. осіб. На теренах Путильщини діють 1 селищна та 5 сільських рад. Утворились та діють три об'єднані територіальні громади – Усть-Путильська, Селятинська, Конятинська.

Специфічне розміщення дозволяє розвивати на теренах району сільське господарство. З огляду на це врайоні працюють 3 сільськогосподарські підприємства, 21 фермерське господарство, 4 приватні сільськогосподарські підприємства, 1 мале сільськогосподарське підприємство та 2 сільськогосподарські товариства з обмеженою відповідальністю. А ще в переважній більшості особистих господарств селяни для власних потреб утримують худобу та птицю.

Гірські краєвиди, гарна природа, чисте повітря – головні принади району, а тому Путильщина цікава для туристів. Для цього є відповідна готельна і туристична інфраструктура. Так, запити навіть вимогливого туриста може задовольнити відомий далеко за межами району курортний комплекс «Хутір Тихий», що в селі Сергії. Курорт спеціалізується на наданні еко-послуг, пропонує традиційну гуцульську кухню та відповідний набуток. Крім цього, в районі діють 5 готелів та 9 туристичних садиб, які в зимовий та літній сезон завжди готові прийняти як поодиноких мандрівників, такі групи туристів.

Переважна більшість мешканців району сповідують християнство. Поміж тим гуцули толерантні у відношенні до інших віросповідань. Так, на території району мирно співіснують 40 релігійних організацій 6-ти різних за своїм напрямком конфесій.

Місцеві жителі свято бережуть культурні цінності, традиції, звичаї та обряди, які з давніх-давен склались на цій землі. Прикладом цьому є традиційне свято проводу полонинників на полонини «Полонинська ватра», культурно-мистецьке свято «Шовкова косиця», започаткований 2017 року районний фестиваль-конкурс різдвяних колядок та щедрівок «Радуйся, земле! Син Божий народився!».

Над збереженням культурної спадщини в районі працюють фахівці закладів культури, серед них: 34 будинки культури, 28 бібліотек. Більше дізнатись про побут та життя гуцульських родин можна, відвідавши 8 музеїв. Путильська земля зростила та виплекала та-

лант письменників Юрія Федьковича, Данила Харав'юка, Марії Матіос, тут жили і творили громадський діяч Омелян Попович, відома на увесь світ вишивальниця Ксенія Колотило, в XIX сторіччі бунтарів селянського руху очолив Лук'ян Кобилиця.

2. Стан соціально-економічного розвитку району

Промисловість

До основного кола звітуючих входять наступні підприємства району: ДП СЛАП «Карпатський держспецлісгосп», ДП «Путильське лісове господарство», ТОВ «Путильська молочарня», приватне підприємство «ЛЄГО», ПСП «Ватра+».

За підсумками 2017 відбулось зростання реалізації промислової продукції промисловими підприємствами основного кола звітуючих. Ними реалізовано промислової продукції на суму 70838,4 тис. грн., що більше на 11941,5 тис. грн., або на 20,3 % в порівнянні з 2016 роком.

В порядку спеціального використання лісових ресурсів на 2017 рік з встановленого ліміту рубок лісосічного фонду головного користування який становить 94080 м3 ліквідної деревини для Державного підприємства «Путильське лісове господарство» виділено 65600 м3, а для Державного підприємства «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» – 28480 м3. За 2017 рік від рубок головного користування заготовлено 91 тис.м3 ліквідної деревини, з них 53,5 тис. м3 ділової деревини та 37,5 тис. м3 дров.

Із загальної кількості заготовленої деревини підприємствами району реалізовано в круглому вигляді 89,4 тис.м3, що менше на 19,4 тис.м3 або на 17,8 % в порівняні до 2016 року, а в переробку пущено 39,4 тис. м3 що на 0,9 тис. м3 , або на 2,3% більше, ніж за 2016 рік.

З метою впровадження поглибленої переробки деревини та ефективного використання лісодеревини підприємства постійно працюють над оновленням виробничих потужностей. Впродовж минулого року ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» придбано нове обладнання на 1146,5 тис.грн. Аналогічно спрацювало і ДП «Путильське лісове господарство». В структурі підприємства в селі Бісків відкрито новий цех із переробки деревини та оновлено обладнання лісгоспу на суму 1262,6 тис.грн.

Сільське господарство

В Путильському районі нараховується 8270 особистих селянських господарств, в яких утримується 10000 голів великої рогатої худоби, з них: 5534 корів, 2482 свиней, 3235 овець і кіз, 896 коней.

В сфері агропромислового розвитку функціонує 35 агроформувань, серед них: 26 фермерських господарств, 4 сільськогосподарські приватні підприємства, 2 сільськогосподарсько-виробничі кооперативи, 1 сільськогосподарське приватне підприємство, 1 товариство з обмеженою відповідальністю та 1 приватне підприємство основним видом діяльності, яких є розведення великої рогатої худоби молочних порід, овець та інших тварин.

Переробкою харчової продукції займаються ТОВ молокозавод «Путильська молочарня» та м'ясозабійний ПСП «Ватра+».

ТОВ молокозавод «Путильська молочарня» займається пастеризацією молока рідкого, виготовленням сирів свіжих неферментованих, включаючи сирну сироватку та кисломолочний сир, виготовляє йогурти та вершки. Протягом 2017 року було закуплено та перероблено 434 тонни молока, з них 52 тонни молока закуплено у жителів нашого району. Обсяг реалізації за 2017 рік склав 6632,6 тис. грн., що становить 78% до 2016 року. Чисельність працівників на підприємстві нараховує 29 осіб.

ПСП «Ватра+» займається виробництвом м'яса та м'ясних виробів. Протягом 2017 року було здійснено дві відправки в Грузію, а це 100 голів великої рогатої худоби вагою 37,5 тонн, та три відправки в Азербайджан – 265 голів вагою 76,5 тонн.

Успішно працює СОК «Дари Гуцульщини», який створений в рамках проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Наразі колектив працює над заготівлею дикоросів. Протягом 2017 року членами кооперативу було заготовлено та перероблено близько 12 тонн грибів. Продукція ралізову-

ється як в межах країни, так і за кордон.

До основного кола звітуючих входять 14 фермерських господарств та агроформувань. Станом на 01.01.2018 року зазначені господарства утримують 196 голів великої рогатої худоби.

Кількість поголів'я великої рогатої худоби збільшилась у порівнянні з минулим роком на 6,5%, свиней – на 40%.

Валова продукція сільського господарства (у постійних цінах 2010 року), яка вироблена всіма категоріями господарств в 2017 році склала 90,4 млн. грн. що становить 101% до 2016 року. Продукція рослинництва склала 18,2 млн. грн., тваринництва 72,2 млн. грн.

Розвиток підприємництва

Станом на 01.01.2018 року в районі нараховувалось 1150 суб'єктів малого підприємництва, з яких 1071 – фізичні особи-підприємці та 79 – юридичні особи. Протягом звітного періоду зареєстровано 196 фізичних осіб-підприємців, що на 3 особи більше, ніж за відповідний період минулого року. Скасували свою діяльність 510 осіб-підприємців, що на 340 осіб більше, ніж за відповідний період 2016 року.

Соціальний захист

У Путильському районі забезпечено дотримання встановлених чинним законодавством соціальних, економічних, правових та конституційних гарантій у сфері соціального захисту.

За призначенням державних соціальних допомог до управління протягом минулого року звернулося 4775 сімей, за призначенням субсидій – 2858 домогосподарств. За результатами розгляду районною комісією з питань, пов'язаних з наданням державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям та субсидій, розглянуто 1803 особових справ, з них задоволено 1754, решті – відмовлено.

Впродовж року 3467 особам нараховано та виплачено державних допомог на загальну суму 103705,2 тис. грн.

За призначенням житлових субсидій звернулося 2858 домогосподарств, що складає 32,1% від загальної їх кількості в районі. Після опрацювання матеріалів призначено субсидію 2503 домогосподарствам, нараховано нульову субсидію – 329, відмовлено – 26. Загальна сума нарахованої субсидії за 2017 рік становить 8084,1 тис. грн.

Станом на 01.01.2018 до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги внесено інформацію на 7707 осіб. За січень – грудень 2017 року надано послуг пільговій категорії населення на суму 2213,8 тис.грн.

На обліку в управлінні перебуває 59 осіб, які мають статус постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, з них: I кат. – 4 особи., II кат .– 17 осіб., III кат. – 29 осіб., 8 дітей та 1 вдова учасника ліквідації. На виплату компенсацій та допомог вказаній категорії громадян на 2017 рік було передбачено асигнування в сумі 69,9 тис. грн.

Протягом січня – грудня забезпечено санаторно-курортним лікуванням 16 осіб, з них: інвалідів війни – 3 ос., учасників бойових дій – 5, інвалідів загального захворювання – 8. Впродовж року направлено в реабілітаційний центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів («Особлива дитина») 10 дітей. За 2017 рік здійснено компенсаційних та одноразових виплат допомог за рахунок коштів державного бюджету на суму 957,4 тис. грн. З метою соціального захисту воїнів АТО та членів їх сімей за рішенням районної комісії 76 особам, що відносяться до такої категорії виплачено з районного бюджету допомог на суму 100 тис. грн.

За січень-грудень 2017 року в районі створено 338 нових робочих місць, в т.ч. 30 –в юридичних осіб, 196 – за рахунок реєстрації громадян підприємцями та 112 – укладання трудових договорів між підприємцями та громадянами. Річне завдання щодо створення нових робочих місць виконано на 112,7%. Ліквідовано протягом цього періоду 573 робочих місць (23 – в юридичних осіб, 40 – розірвані договори підприємців з найманими особами та 510 – скасовано державну реєстрацію фізичних осіб-підприємців). За минулий рік було створено 325 н.р.м. та ліквідовано 321 р.м.

В районі проводиться постійна робота із забезпечення реалізації державної політики в сфері соціального захисту дітей та сім'ї. На сьогодні на території району проживає 7534 дитини віком до 18 років, з них: 3221 дитина з багатодітних сімей; 2958 дітей, які проживають у малозабезпечених сім'ях; 148 дітей-інвалідів; 13 дітей-сиріт; 39 дітей, позбавлених батьківського піклування; 53 дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Із загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, тільки 1 дитина виховується у інтернатному закладі, всі решта дітей влаштовані у сімейні форми виховання, що складає 98,08 %.

Протягом 2017 року 4 дітей набули статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування. Всі вони влаштовані у сім'ї родин. На території району функціонує 5 прийомних сімей, в яких виховується 10 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які навчаються в загальноосвітніх навчальних закладах району, забезпечуються безкоштовно шкільною та спортивною формами, гарячим харчуванням – обідами.

Із загальної кількості дітей, що перебувають на первинному обліку, 5 дітей мають житло на праві власності, 39 дітей – на праві користування, 4 дітей не мають житла, 4 осіб віком від 18 до 23 років з кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, перебувають на квартирному обліку громадян, які потребують покращення житлових умов. Для 2 дітей цієї категорії на території Дихтинецької сільської ради за кошти уряду придбано соціальне житло.

На обліку служби перебувало 15 сімей, в яких виховується 53 дітей, з них протягом року на облік поставлено 2 дітей.

Освітній простір

Для належного здійснення освітнього процесу в районі сформована мережа закладів освіти, яка відповідає соціальним потребам батьків та учнів в отриманні дошкільної, позашкільної та загальної середньої освіти. Станом на 01.01.2018 в Путильському районі функціонували: 20 загальноосвітніх навчальних закладів, 2 навчально-виховних комплекси, 11 загальноосвітніх шкіл I-III ступенів, 2 загальноосвітні школи I-II ступенів, 12 дошкільних навчальних закладів, 2 позашкільні навчальні заклади.

В 207 класах загальноосвітніх навчальних закладів навчалися 3481 учень. Середній показник наповнюваності загальноосвітніх навчальних закладів району складав 210 учнів, класів – 16,8.

В 4-х загальноосвітніх навчальних закладах функціонували пришкільні інтернати з контингентом у них 58 вихованців. Індивідуальною формою навчання було охоплено 46 учнів. В Путильській ЗОШ I-III ступенів та Конятинській ЗОШ I-III ступенів організовано інклюзивне навчання для учнів (8 та 2 класи відповідно).

Протягом жовтня 2017 року проведено І етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів. Протягом листопада 2017 року проведено ІІ етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з 21 предмету. Переможці ІІ етапу олімпіад у січні-лютому 2018 року взяли участь в ІІІ (обласному) етапі та здобули 21 призове місце.

У ІІІ етапі Міжнародного конкурсу з українознавства переможці ІІ етапу здобули 4 призових місця; у ІІІ етапі XVIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика – 4 призових місця; у ІІІ етапі VIII Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка – 1 призове місце.

У ІІ етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Буковинської Малої академії наук учнівської молоді, членів наукових товариств, об'єднань команду Путильського району представляли 39 учнів закладів освіти, з яких 14 стали переможцями та здобули: 4 перших місця; 2 других та 8 третіх місць .

Вихованці Путильського РЦДЮТ здобули 55 призових місць на фестивалях та конкурсах різних рівнів. В обласному фестивалі дитячої та юнацької творчості «Чисті роси» зведений ансамбль народних інструментів «Путильчани» здобув Гран-Прі. В обласному фестивалі-

-конкурсі дитячої та юнацької творчості «Буковинська зіронька» у номінації «Фольклорне мистецтво» Микитюк Інна, учениця Путильської ЗОШ І-ІІІ ступенів, здобула Гран-Прі.

Охорона здоров'я

В галузі охорони здоров'я району реалізовувались заходи щодо подальшого покращення якості надання медичної допомоги населенню, зміцнення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я.

Путильчанам протягом року на ІІ-му рівні надавали медичні послуги 42 лікарі, 103 особи середнього медичного персоналу, 49 осіб молодшого медичного персоналу, іншого персоналу – 34 особи.

На утримання лікарні «Багатопрофільна стаціонарна медична допомога населенню» на 2017 рік було затверджено кошти в сумі 19 350,5 тис. грн. У 2017 році надійшло коштів у сумі 19 297,5 тис. грн. На придбання медикаментів і перев'язувальних матеріалів, відповідно до виконаних ліжко- днів, відвідувань, викликів швидкої допомоги, було використано коштів в сумі 496,6 тис. грн. Протягом 2017 року оплачено безкоштовні рецепти 9 особам на суму 75,0 тис. грн.

На інші заходи в галузі охорони здоров'я надійшло за 2017 рік 150,3 тис. грн. при плануванні 167,3 тис. грн., які були використані на оплату безкоштовних рецептів за програмою «Трансплантологія» 2 особам на загальну суму 87,3 тис. грн. та оплачено санаторно-курортне лікування в санаторії «Брусниця» 7 особам на суму 26,628 тис. грн.

Районною державною адміністрацією на конкурс проектів, що можуть фінансуватись за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у Чернівецькій області на 2017 рік було подано проект «Капітальний ремонт інфекційного відділення Комунального закладу «Путильська Центральна районна лікарня» кошторисною вартістю 7742,999 тис. грн., який в подальшому було відібрано. З 01.10.2017 року розпочато капітальний ремонт інфекційного відділення. На реалізацію проекту передбачено 6968,999 тис. грн. за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку та 774,0 тис. грн. за рахунок коштів місцевого бюджету. У 2018 році цей об'єкт має бути зданим в експлуатацію, однак у зв'язку зі здорожчанням матеріалів наразі виготовляється додатковий кошторис.

КЗ «Путильським районним Центром первинної медико-санітарної допомоги» медична допомога надавалась 5 амбулаторіями та 27 фельдшерсько-акушерськими пунктами, де працювали 19 лікарів, 48 осіб середнього медичного персоналу, 18 осіб молодшого медичного персоналу та 18 штатних працівників іншого персоналу.

На придбання медикаментів і перев'язувальних матеріалів за звітний період було використано коштів в сумі 133,0 тис. грн.

За програмою «Доступні ліки» на 2017 рік було виділено та використано коштів в сумі 193,5 тис. грн. Ці кошти були спрямовані на лікування серцево-судинних захворювань, бронхіальної астми та цукрового діабету.

Культурне середовище

У сфері культури станом на 01.01.2018 року функціонували 27 бібліотек, 30 клубних закладів та 2 школи естетичного виховання (музична та художня). На сьогодні мережа закладів культури збережена. Всього в закладах культури району згідно зі штатним розписом працює 121 спеціаліст.

Зусилля працівників культури протягом звітного періоду спрямовувались на проведення культпросвітницьких заходів, зокрема Дня Соборності України, традиційного фольклорного свята «Полонинське ватра», фольклорного свята «Три кринички», літературно-мистецького свято «Шовкова косиця».

Аматори Путильщини брали участь у XXIV Міжнародному Гуцульському фестивалі в с. Королівка Коломийського району, де зайняли 26 призових місць. Багато народних колективів взяли участь в обласному фольклорному святі «Осінь весільна».

В усіх закладах культури були проведені заходи пам'яті героїв Крут. Крім цього, стало традицією проводити вшанування учасників бойових дій на території інших держав, ліквідаторів аварії на ЧАЕС. Ряд заходів проводиться до ювілейних дат письменників та поетів. Започатковано огляд-конкурс читців-

декламаторів творів Юрія Федьковича тощо.

Протягом 2017 року надано платних послуг: клубними закладами – на 20,2 тис. грн., бібліотечними – на 7,9 тис. грн., батьківська плата за навчання в школах естетичного виховання протягом звітного періоду склала 166,9 тис. грн., оренда – 5,2 тис. грн.

Розвитку фізичної культури та спорту в районі сприяли: сектор з питань фізичної культури, молоді та спорту Путильської районної державної адміністрації, фізкультурно-спортивне товариство «Колос», Путильська районна дитячо-юнацька спортивна школа сектору освіти, районна федерація футболу.

Фінансування заходів на реалізацію Програми розвитку фізичної культури та спорту на 2013 – 2017 роки протягом 2017 року склали 36,863 тис. грн.

Фінансування заходів на реалізацію Програми розвитку футболу у районі на 2017-2020 роки протягом 2017 року склали 29,4 тис. грн.

Протягом звітного періоду було проведено низку спортивно-масових заходів: турніри, змагання до визначних дат (відзначення Дня Молоді, фізичної культури та спорту, 8 Березня, Дня Незалежності, спортивно-розважальне свято «Зимові забави», спартакіада допризовної молоді, спартакіада державних службовців та інші).

У червні 2017 року в м. Глибока відбулися змагання за програмою Спартакіади серед команд державних службовців, де кращими серед працівників держслужби Чернівецької області стали державні службовці Путильського району, які вибороли І місце у Спартакіаді.

Двоє державних службовців Путильської РДА складі збірної команди представляли Чернівецьку область у змаганнях Всеукраїнської спартакіади держслужбовців, яка проходила в м.Ужгород.

Розвиток туризму

З метою рекламування туристичних можливостей району 26 серпня 2017 з нагоди 26-ї річниці незалежності України на горі Томнатик в рамках проекту «Море можливостей на горі Томнатик» було розмальовано один з 5-ти куполів колишньої військової бази «Памір». Після цього відбулося відкриття фестивалю «Любіть Буковину, бо вона того варта», який планується проводити щороку.

У рамках заходів відбулося сходження на гору Яровицю – найвищу вершину Буковини, що входить до складу так званих Покутсько-Буковинських Карпат, її висота складає 1574 метрів над рівнем моря. На вершині гори Яровиця відбулася урочиста церемонія підняття Державного Прапора України та виконання Державного Гімну України. Також, запрацювала базова станція мобільного зв'язку компанії Київстар. Як результат, вся територія району покрита мобільним зв'язком. Також у 2017 році жителям району було надано доступ до високошвидкісного мобільного доступу до мережі Інтернет в форматі 3G.

3 вересня в с. Киселиці Киселицької сільської ради відзначався День села. В рамках святкувань за участю талановитої молоді та відомих українських виконавців тут відбувся фестиваль «Карпатська осінь».

Зовнішньоекономічна діяльність, міжрегіональне та транскордонне співробітництво

Промислові підприємства району у 2017 році здійснювали зовнішньоекономічну діяльність з Румунією, Молдовою, Німеччиною, Ізраїлем, Словенією та Туреччиною. Експорт промислової продукції підприємствами за рік склав 734,2 тис. євро та 1392,5 тис. доларів.

21 жовтня 2017 року у місті Сучава Румунія відбулося спільне засідання Чернівецької обласної ради та Сучавської повітової ради, за підсумками якого було домовлено виступити партнерами у реалізації проектів, спрямованих на розвиток прикордонної транспортної інфраструктури, поглиблення співпраці у сфері освіти та охорони здоров'я, реагування на надзвичайні ситуації, а також збереження та просування культурної спадщини. Зокрема мова йшла про ремонт доріг на ділянках «Ізвоареле Сучевей – Шепіт» та «Руська – Ульма» по обидва боки кордону.

Із субвенції державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій Путильському району було виділено кошти в сумі 9969,955 тис. грн. Протягом 2017 року було освоєно коштів в сумі 4259,955 тис.

грн. Залишок коштів складає 5710,0 тис. грн., які будуть освоєні в 2018 році.

За вказані кошти було проведено: заміну вікон та дверей у приміщенні Селятинської загальноосвітньої школи I–III ступенів, с. Селятин Путильського району (200 тис. грн), заміну вікон та дверей у приміщенні Путильської загальноосвітньої школи I–III ступенів, смт Путила Путильського району (484 тис. грн.), заміну вікон та дверей у приміщенні Конятинського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) Конятинської сільської ради с. Конятин Путильського району (105 тис. грн.), придбання дитячих двох'ярусних ліжок для потреб Конятинського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) Конятинської сільської ради, с. Конятин Путильського району (90 тис. грн.), заміну вікон та дверей у приміщенні Киселицької загальноосвітньої школи I—III ступенів, с. Киселиці Путильського району (250 тис. грн.), капітальний ремонт спортивного залу Підзахаричівського навчально-виховного комплексу "Перлина Гуцульщини", с. Підзахаричі Путильського району (250 тис. грн.).

На конкурс проектів, що реалізовувались у 2017 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, було подано три проекти, зокрема: реконструкція інфекційного відділення КЗ «Центральна районна лікарні», реконструкція водогону селища Путила та капітальний ремонт районного будинку культури селища Путила.

В подальшому було відібрано проект «Капітальний ремонт інфекційного відділення Комунального закладу «Путильська Центральна районна лікарня» кошторисною вартістю 7742,999 тис. грн.

На реалізацію проекту передбачено 6968,999 тис. грн. за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку та 774,0 тис. грн. за рахунок коштів місцевого бюджету.

З 01.10.2017 року розпочато капітальний ремонт інфекційного відділення. На 2017 рік було передбачено 6000,0 тис. грн. з фонду регіонального розвитку та співфінансування з місцевого бюджету 600 тис. грн. Станом на 01.01.2018 р. освоєно 5863,988 тис. грн. з них: 5277,588 тис. грн. – кошти ДФРР та 586,4 тис. грн. – кошти обласного бюджету.

Дороги

У 2017 році проведено поточний середній ремонт дороги Р-62 Криворівня – Усть-Путила – Старі Кути – Вижниця – Сторожинець – Чернівці на ділянці 31+750 км, 33 + 694 з уведенням в експлуатацію 1,9 км (с. Підзахаричі, Путильського району). Орієнтовна вартість виконаних робіт – 10,0 млн. грн.

Капітальний ремонт автомобільної дороги Р-62 Криворівня – Усть-Путила – Старі Кути – Вижниця – Сторожинець – Чернівці на ділянці км 31+400 – км 31+750 з уведенням в експлуатацію 0,580 км дороги (с.Хорови Путильського району) загальною вартістю підрядних робіт у сумі 14,9 млн. грн. Проведені підготовчі роботи, виконані роботи із водовідведення. Проводяться роботи із облаштування ростверків, яких вже облаштовано 64 м. Орієнтовна вартість виконаних робіт склала 3,6 млн. грн.

Капітальний ремонт автомобільної дороги Р-62 Криворівня - Усть-Путила – Старі Кути – Вижниця – Сторожинець – Чернівці на ділянці км 16+760 – км 17+060 із введенням в експлуатацію 0,360 км дороги та моста довжиною 6 п.м. (с.Мариничі Путильського району), визначена загальна вартість підрядних робіт у сумі 3,6 млн. грн. Роботи на об'єкті розпочаті. Завезені, змонтовані та омонолічені плити прогонової будови і перехідні плити. Влаштовано 350 м водовідвідних канав. Завезено та розкладено 100% суміші С5 для виконання регенерації дорожнього одягу. Укладено 50% нижнього шару асфальтобетону. Орієнтовна вартість виконаних робіт на об'єкті склала 3,6 млн. грн.

Виконувались роботи з поточного середнього ремонту автомобільної дороги С260802 Конятин – Самакова на ділянці км 4+500 км 5+500, цінова пропозиція – 752,240 тис. грн. На об'єкті виконано роботи в повному обсязі щодо облаштування покриття дороги із піщано-гравійної суміші та укріпленню узбіч щебенево-піщаною сумішшю. Орієнтовне виконання робіт становить понад 650 тис. грн.

Виконані роботи на об'єкті «Поточний середній ремонт автомобільної дороги С260805 Сергії – Ріпень на ділянці км 3+600 – км 4+400

цінова пропозиція підрядника визначена у сумі 672,920 тис. грн. Підрядником виконані роботи із відновлення водовідвідних канав та влаштування вирівнювального шару покриття із піщано-гравійної суміші, виконані роботи щодо укріплення узбіч щебенево-піщаною сумішшю. Орієнтовне виконання робіт становить понад 640 тис. грн.

Протягом січня – грудня 2017 року філією «Путильський райавтодор» виконано робіт із експлуатаційного утримання автомобільних доріг на суму 7028,8 тис. грн. З них: на автодорогах державного значення – 5749,6 тис. грн., автодорогах місцевого значення – 1279,2 тис. грн.

3. Над якими напрямками зараз ведеться робота.

Надважливе завдання – покращення дорожньої інфраструктури району, адже без якісної, сучасної дороги не може бути й мови про розвиток будь-якої галузі. Добротно вкладені автошляхи є також ключовою складовою в плані подальшого розвитку туристичної сфери.

Чільне місце в перспективних планах виконавчої влади Путильщини посідає розвиток транскордонного співробітництва. Це неможливо реалізувати без якісної інфраструктурної бази, а відтак реконструкція пунктів пропуску через державний кордон з Румунією «Руська-Ульма» та «Шепіт-Ізвори» – у переліку першочергових питань. Це дасть змогу на 180-200 км скоротити відрізок шляху з України до Румунії, а через неї – до інших країн Євросоюзу, а також зробить район транзитним. Відповідно, буде виділено фінансування на будівництво дороги, яка набуде статусу міжнародної, а населені пункти району стануть привабливими в інвестиційному та туристичному плані. Постійно проводиться робота щодо реконструкції, здійснення капітального та поточного ремонтів закладів бюджетної сфери, покращення матеріально-технічної бази освітніх, культурних та медичних установ.

Територія району знаходиться у високогірній зоні, у порівнянні з низинними районами жити і працювати гуцулам тут нелегко. Представниками високогірних регіонів, в тому числі і Путильщини, в урядових владних кабінетах ініційовано внесення змін до чинного законодавства в частині подальшого розвитку гірських і високогірних територій. Наразі профільним комітетом розроблено законопроект, в якому передбачено ряд преференцій місцевим жителям таких регіонів. Путильчани сподіваються на прийняття цього закону, який би значно полегшив життя горян.

Належна увага приділяється питанню здійснення реформування медичної сфери, реалізації урядової програми «Доступні ліки» та переходу загальної середньої школи на стандарти Нової української школи.

4. Проблеми, з якими найчастіше доводиться зустрічатись.

Оскільки район високогірний, питання належного сполучення із сусідніми районами та обласним центром виникає завжди. Суттєву шкоду дорожньому господарству завдали стихійні паводки 2008-2010 років. На відбудову шляхів частково передбачені кошти, однак через постійне недофінансування деякі відрізки дороги державного значення та мостового сполучення в селі Розтоки залишаються не відновленими. Не краща ситуація і з дорогами місцевого та комунального значення.

Праця сільських трударів в умовах високогір'я є важкою та переважно нерентабельною. Тваринництвом місцеві жителі займались із давніх-давен. Горяни бережуть традиції, як і колись на своїй землі вправно ґаздують. Донині тримають в фермерських та індивідуальних господарствах худобу, а із молока виробляють якісну екологічно чисту молочну продукцію. Щоби хоч якось стимулювати людей і надалі займатись тваринництвом селяни (особисті господарства) сподіваються на дотаційну допомогу від держави. В цьому ж контексті ще однією перепоною для розвитку сільського господарства є низькі закупівельні ціни за вирощену на власних обійстях худобу, виготовлену молочну продукцію.

Ще однією проблемою району є відсутність кар'єрів для видобутку гравійно-піщаної суміші, яку б можливо використовувати для ремонту доріг з гравійним покриттям,

оскільки найближчий кар'єр знаходиться в селі Іспас Вижницького району (за 70 км), возити її звідти є економічно недоцільним. З цією метою доручено обстежити місця на території району, які можна використати під сухий кар'єр. Наразі керівники органів місцевого самоврядування працюють над цим питанням.

Ще одним нагальним питанням, що потребує негайного вирішення, є заборона проведення русло-регулювальних робіт на гірських річках (стаття 86 Водного кодексу України), оскільки під загрозою підтоплення перебувають помешкання жителів деяких сіл району. Із цього питання голова виконавчої гілки влади направив звернення до відповідних інстанцій з метою внесення змін до чинного законодавства.

У зв'язку з обмеженими можливостями місцевих бюджетів галузь житлово-комунального господарства потребує державної підтримки, зокрема державного фінансування капітальних вкладень на реконструкцію, модернізацію, оновлення основних фондів комунального господарства, житлового фонду, обладнання, інженерних мереж.

В районі відсутні нові місця для сміттєзвалищ, а ті, що є, переповнені. Не впроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів, що значно впливає на екологічну ситуацію та санітарний стан району. Наразі опрацьовується питання роздільного збирання твердих побутових відходів з можливою їх здачею на сміттєпереробний завод.

5. Успіхи, якими можете похвалитися

Успіхи, якими можемо похвалитися, напряму залежать від працьовитих, творчо одарованих, патріотично налаштованих людей, які народились та живуть на Путильщині та роблять все задля процвітання своєї країни, збереження в ній спокою та миру.

З метою віддання належної шани землякам, які прославили рідну землю, вперше в історії району у 2017 року районною владою прийнято рішення започаткувати Почесну відзнаку «За заслуги перед Путильщиною», до якої додається цінний подарунок – спеціально виготовлений наручний годинник з логотипом на циферблаті у вигляді герба Путильського району. Такої нагороди вже удостоєні Заслужений артист України, соліст Чернівецької обласної філармонії Василь Данилюк, захисники незалежності нашої держави, учасники бойових дій на Сході усть-путильчанин Олександр Чигрин та уродженець Селятина Олександр Заєць (посмертно).

Гідний пошанівок складено нашим землякам – учасникам бойових дій в Афганістані та ліквідаторам аварії Чорнобильської трагедії. На їхню честь в центрі селища, на символічній «Алеї Слави», встановлено та урочисто відкрито два пам'ятні обеліски. Серед інших районів Буковини путильчани одні із перших увіковічнили в граніті пам'ять українців, які брали участь в бойових діях в Афганістані та вступили в нерівний двобій із мирним атомом. На черзі – встановлення пам'ятника героям «Небесної сотні» та учасникам АТО.

Путильський район є на 90 відсотків дотаційним, а тому будь-яка розпочата справа потребує додаткового фінансового ресурсу. Заручившись підтримкою обласної виконавчої влади в особі голови Чернівецької ОДА Олександра Фищука, завдяки сприянню у вирішенні окремих питань народних депутатів України Марії Матіос, Івана Рибака, організації злагодженої роботи на місцях, впродовж минулих двох років багато чого вдалось зробити в плані відбудови дорожньої мережі, культурного розвитку, забезпечення сталої роботи освітньої, культурної, медичної галузей, презентації туристичного потенціалу Путильщини. Так, для покращення забезпечення надання якісних освітніх послуг продовжується будівництво Усть-Путильської школи, розпочате ще 2015 року. Нині вже повністю зведено корпус школи, ведуться супутні оздоблювальні роботи. Щоби забезпечити лікування хворих, триває капітальний ремонт інфекційного відділення КЗ «Путильська ЦРЛ», в медичній установі первинного рівня Селятинській АЗПМ замінено паливний котел, новий котел також встановлено в Путильській лікарні. Проведено капітальний ремонт крівлі в Селятинському ДНЗ, Плосківській ЗОШ, для покращення теплозбереження замінено віконні та дверні блоки в Шепітському, Киселицькому ДНЗ, Киселицькій, Самаківській, Довгопільській, Дихтинецькій загальноосвітніх

школах.

Завдяки коштам, виділеним Урядом, придбано меблі для Путильської ЗОШ (40,0 тис.грн.), комп'ютерну техніку для покращення навчального процесу Довгопільської ЗОШ (100,0 ти.грн.). Також на проведення вуличного освітлення в селах Сергії, Яблуниця спрямовано близько 240,0 тис.грн.

Якість єдиної дороги, яка веде до району, не відповідає затребуваним вимогам та відповідним стандартам, надто після стихійних паводків 2008-2010 років та зимової відлиги. Між тим місцевій владі, попри хронічну нестачу коштів, все ж таки вдається проводити ямковий ремонт дороги та повністю відремонтувати за новітніми технологіями чотири ділянки автодороги державного значення протяжністю близько 3 км, які були зруйновані стихійними паводками. Після проведення тендерних процедур відновлено процес зведення одного з двох мостів в селі Розтоки.

З метою презентації Путильщини як туристично-привабливого регіону 26 серпня 2017 року, до 26-ї річниці незалежності України на горі Томнатик за організаційної підтримки обласної державної адміністрації в особі Олександра Фищука відбувся фестиваль «Любіть Україну, бо вона того варта». В рамках фестивалю розмальовано один із куполів колишньої військової станції «Памір», а на горі Яровиця в селі Сарата зафіксовано рекорд із встановлення на найвищій точці України базової станції компанії Київстар. Путильчани також відзначились на ниві збереження власної автентичної культури гуцулів. Так, в рамках проведення 14 Міжнародного Гуцульського фестивалю, що відбувся минулого року в Коломиї, наші митці здобули максимум нагород – це 26 заслужених призових місць, головним із яких став «Гран-прі» в номінації «театральне мистецтво», який отримав аматорський міні-театр села Гробище «Гробищанські бабки».

6. Місцеві особливості як можливість залучення додаткових фінансових ресурсів

Хорошим прикладом ефективного залучення інвестиційного ресурсу є розвиток сільського господарства на основі кооперації. Як приклад, у рамках проекту ЄС ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» в районі створено сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «Дари Гуцульщини», який займається заготівлею дикоросів.

Другим перспективним напрямом є розвиток туризму. Для цього в районі є все необхідне: значна кількість пам'яток природи та архітектури, цікаві місцеві свята, традиції та обряди, екологічно чиста продукція, прекрасні рекреаційні куточки для відпочинку.

Район межує із Румунією, а тому вважаємо за необхідне всіляко розвивати транскордонне співробітництво в різних сферах. Для цього необхідно відновити роботу пунктів пропуску «Руська-Ульма» та «Шепіт-Ізвори». Це покращить інвестиційний клімат, а із залученням іноземних доннорів розвиватиметься туристичний потенціал Путильщини.

7. Район і реформа децентралізації: сучасний стан та перспективи.

В районі, як і скрізь в Україні, проходить реформа децентралізації, що ґрунтується на добровільному об'єднанні територіальних громад. Першими в районі свій вибір вже зробили Усть-Путильська ОТГ, далі – Селятинська та Конятинська об'єднані територіальні громади. До територій громад відійшло 61% від загальної площі району, попри те, що населення, яке проживає в населених пунктах об'єднаних територіальних громад, склало 44,9 відсотки.

Вищезазначені об'єднані громади, що налічують 8 сільських рад, протягом двох останніх років перейшли на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Загалом їм з районного бюджету передано в середньому 35,5% податку на доходи фізичних осіб до бюджетів відповідних громад.

Однак для Путильського району, який на 90 відсотків дотаційний, реформа децентралізації не покращує ситуацію. Враховуючи розширену бюджетну інфраструктуру, відносно невелику кількість населення гірських регіонів, необхідно застосовувати індивідуальну методику об'єднання чи збільшені коефіцієнти розрахунку базових та додаткових дотацій, а також медичної, освітньої субвенцій. Такі пропозиції нами спрямовано до відповідних міністерств та Верховної Ради України для внесення змін до чинних законодавчих актів.

ОЛЕКСІЙ ГРУШКО,
радник з питань регіонального розвитку Чернівецького Центру розвитку місцевого самоврядування, що створений за підтримки Програми «U-LEAD з Європою» та Мінрегіону

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ У ГРОМАДАХ: НЕОБХІДНІСТЬ ТА ДОРОГОВКАЗ РОЗВИТКУ

«Якщо ви чітко не знаєте, куди хочете потрапити – скоріше за все ви опинитеся не в тому місці, де хотілося б бути», – цей вислів Конфуція якнайкраще описує необхідність здійснення стратегічного планування. Причому абсолютно не має значення, на якому рівні це планування відбувається – на рівні підприємства, громади/міста, району, області, країни. В нашому випадку нас якраз цікавить, як це все відбувається на рівні об'єднаної територіальної громади, адже в умовах децентралізації ОТГ вийшли на принципово інший рівень міжбюджетних відносин, ніж сільради були до цього. Проте додаткові ресурси, в т.ч. фінансові, не в змозі покрити всі потреби громади, тим більше, що перші класично обмежені, а другі, як завжди, безмежні. І допомогти раціонально використовувати те, що є, отримуючи від цього максимальну віддачу, якраз і покликана стратегія чи стратегічний план розвитку громади.

Для початку слід визначитися з термінологією – стратегічний план чи стратегія розвитку? Як би не були схожі ці терміни, вони мають дещо різне значення та забарвлення. Під стратегічним планом зазвичай розуміють середньостроковий план розвитку території (громади) на 3-5 років. В умовах, коли ще не сформовані базові умови, які визначатимуть суб'єктність громади, більш доцільною буде розробка саме його. Тому що у новостворюваних ОТГ, умовно кажучи, відсутня «історія», тобто ми не можемо відстежити поведінку громади як територіальної соціально-економічної системи за попередні періоди, а період ідентифікації базових умов, які матимуть суттєвий вплив на подальшу суб'єктність ОТГ, відбуватиметься упродовж 3-4 років після її створення. А однією з ознак «стратегічності» плану є довгостроковий (понад 7 років) період планування. У подальшому (коли будуть визначені базові умови функціонування ОТГ) можна буде розробляти стратегічні (довгострокові) плани розвитку ОТГ.

Проте є й інший аспект, який може схилити громаду до розробки стратегії на період більш ніж на три роки. Чому на три роки? Тому що стратегія (стратегічний план) повинні відповідати обласній (регіональній) та державній стратегіям регіонального розвитку, які в Україні на даний момент діють до 2020 року. Тобто якщо починати розробку документа в кінці 2017 або у 2018 рр., лишається не так вже й багато часу до закінчення програмного періоду. І може спрацювати психологічний фактор – навіщо розробляти цілий стратегічний документ на такий обмежений період часу? А оскільки наступний горизонт планування – це 2027 рік (Україна синхронізує свої планувальні цикли з європейськими), то й стратегії розвитку громад необхідно розробляти до 2027 року. Проте, оскільки все ж таки документи нижчого рівня (план розвитку громади) мають бути синхронізовані з вищими рівнями (регіону, країни), в місцеву стратегію все одно доведеться вносити корективи. Є й аргументи

проти другого фактора на користь середньострокового плану розвитку – перші громади були створені у 2015 році, зараз вже розпочався 2018-й, а за два роки існування у новому форматі можна було зрозуміти базові умови, що впливатимуть на розвиток громади. В будь-якому разі обидва підходи – робити до 2020 або 2027 року – мають право на життя, і це лише питання вибору, який здійснює керівництво ОТГ.

Які цілі поточної державної стратегії регіонального розвитку є важливими для громад? Це, в першу чергу, підвищення ролі та їх функціональних можливостей у подальшому розвитку регіонів; це створення умов для поширення позитивних процесів розвитку міст на інші території, розвиток сільської місцевості; також це підвищення ефективності використання внутрішніх факторів розвитку регіонів.

Для багатьох громад питання стратегічного розвитку, й тим більше його планування, до цього часу залишається чимось віртуальним та на перший погляд відірваним від реальності – їм би в першу чергу поточні проблеми вирішити: на комунальних об'єктах тече дах, дорогі розбиті, коштів іноді не вистачає на зарплату працівникам. Проте так і надалі буде, якщо не перейти до концепції розумного зростання.

Що таке розумне зростання? Як зазначає Анатолій Ткачук, це розумна освіта (школи – не просто місця, де діти здобувають освіту, але й джерело ідей та можливостей для зростання доходів домогосподарств та громади), розумна місцева економіка (в першу чергу спеціалізація та вибір «якорів зростання»), розумна організація життєвого простору (люди отримують доступ до основних благ та послуг, які є публічними, у максимально зручний спосіб; центри міст, селищ та сіл мають бути розумно спланованими та комфортним для людини; землі, які знаходяться у межах громади, мають використовуватись максимально ефективно і бути збереженими для майбутніх поколінь), розумне використання ресурсів та охорона довкілля (циркулярна економіка) та розумні люди (освіта впродовж всього життя, відмова від шкідливих звичок). Крім того, наявність стратегії вирішує ще такі важливі завдання в громаді: забезпечує прозору конкуренцію за місцеві ресурси та підвищує конкурентоспроможність громади в залученні зовнішніх ресурсів, оскільки при подачі проектів місцевого розвитку на розгляд донорів необхідно зазначати, якому пункту стратегії він відповідає. Іншими ознаками того, що громада «дозріла» до розробки стратегії власного розвитку, є наявність стратегічного дискомфорту («добре, залатаємо всі дірки, а що далі?») та критичної маси однодумців у раді, виконкомі та громаді, які починають ставити аналогічні запитання або замислюватися над тим, що ж може якісно покращити стан розвитку громади або як раціональніше використовувати місцеві ресурси.

Процес стратегічного планування є довгим. Не слід вірити тим, хто обіцяє розробити стратегію за місяць – «чистого» (щодня по 8 годин) робочого часу це забере від місяця до двох, а взагалі **процес стратегування займає від шести до дев'яти календарних місяців.** Чому так багато? Тому що даний процес є покроковим і до нього має відбуватися широке залучення громадськості.

Починається все зі створення робочої групи. Так, обов'язково має створитися група відповідальних за розробку стратегії. Безумовно, левову частину роботи в ній будуть виконувати 3-7 людей, але бажано в складі робочої групи мати 30-50 осіб. Навіщо так багато, якщо всі вони не будуть працювати? По-перше, для надання стратегії легітимності – до складу робочої групи мають увійти виконавчий комітет органу місцевого самоврядування, депутати громади, представники бізнесу, надавачі соціальних послуг (комунальних установ), громадськості та населення, тобто всі ті кола, які визначають розвиток громади або залежать від нього. А по-друге, якими б не були фахівцями ті троє-п'ятеро людей, які фактично будуть працювати над стратегією, вони не є в змозі знати все, навіть якщо серед них буде консультант (а такого бажано б мати – погляд зі сторони завжди корисний) – стратегія

має спиратися на експертну думку, а хто як не місцеві активні діячі знають про проблеми та потенціал розвитку громади. Крім того, в обов'язковому порядку в робочій групі мають бути представлені всі населені пункти громади, адже одне із завдань стратегії полягає і в тому, щоб вирівняти їхній соціально-економічний розвиток.

Після того, як визначено склад робочої групи, необхідно зібратися перший раз, ознайомити всіх її учасників з методологією стратегічного планування, його етапами та визначити графік роботи. Далі настає **перший робочий період – стратегічний аналіз** (або аналіз соціально-економічного становища громади). На цьому етапі збирається та аналізується інформація (як статистична, так і описова від зовнішніх експертів та місцевих спеціалістів) щодо діючих підприємств/установ, природно-ресурсного потенціалу, галузевої структури економіки, зайнятості, джерел надходжень до бюджету, наявної інфраструктури тощо – всього того, що визначає поточний стан розвитку громади та може виступити каталізаторами/перешкодами її зростання. Дуже добре на цьому етапі також провести опитування мешканців та бізнесу – ознайомитися з їхнім баченням проблем та перспектив розвитку ОТГ.

В результаті аналізу (який займе у вас третину часу від загальної тривалості розробки стратегії) має з'явитися міцна база для того, щоб спрогнозувати подальший розвиток громади – хоча б два можливі сценарії: інерційний, тобто як надалі все буде розвиватися в поточних умовах, якщо нічого не змінювати, та модернізаційний, тобто як і що необхідно змінювати, щоб якісно покращити стан розвитку громади.

Атрибутами правильно вибраного сценарію є:

- бачення розгорнутого в часі «ландшафту» (прогноз можливих варіантів розвитку подій за умови, що нічого не буде робитися для впливу на траєкторію розвитку – події відбуваються за інерцією);
- здійснення вибору в ситуації невизначеності і ризику бажаного обраного сценарію розвитку подій на існуючому масиві даних;
- розуміння, що з того, що ми маємо сьогодні (потенціал і можливості), є пріоритетно важливим для розвитку цієї території (громади);
- свідомий вибір конкретних способів (траєкторій розвитку або системи цілей) розв'язання проблем або реалізації можливостей.

Результати аналітичних напрацювань мають бути презентовані на другому засіданні робочої групи, на якому буде обраний сценарій розвитку, сформульоване стратегічне бачення громади та напрацьовані фактори SWOT-аналізу.

Стратегічне бачення – це кінцевий стан обраного сценарію розвитку, те, чого ми хочемо досягнути громадою. Воно має бути утворене на основі консенсусу та має вести та надихати громаду в її розвитку. Фактично це концентроване формулювання всіх операційних та стратегічних цілей, яке, не читаючи 20-50-100 сторінок тексту стратегії, дозволить зрозуміти, що це за громада, чим вона відрізняється від інших і як вона бажає виглядати через 20-30 років.

SWOT-аналіз – це, в першу чергу, набір факторів внутрішнього (сильні та слабкі сторони громади) та зовнішнього (можливості та загрози) середовища, які й визначають шляхи розвитку громади. Заносяться вони в спеціальну квадратну таблицю, й багато хто думає, що це й є весь SWOT-аналіз. Насправді це лише його перший етап, оскільки просте перелічення факторів не дасть нам розуміння, як вони комбінуються між собою, посилюючи чи нівелюючи один одного. Це співставлення можна зробити як на засіданні робочої групи (якщо є час та натхнення), так і між ними. Аналіз факторів дає нам розуміння «точок зростання» громади, її конкурентних переваг і зовнішніх викликів, що дозволяє сформувати проект стратегічних цілей. Важливим є й те, щоб серед факторів не затесалися неправдиві, які туди вписали лише для того, щоб сильних сторін було більше ніж слабких «бо про нас можуть погано подумати». Не повинно бути й інших крайнощів – коли фактори формулюються надто загально або зрозуміло. Навпаки, вони мають бути конкретними (наприклад,

не просто «вигідне географічне положення», а уточнення, у чому саме полягає вигода) та зрозумілими школяреві. Так само й розділ «Можливості» у SWOT-аналізі – це перелік зовнішніх (незалежних від громади) факторів, які прогнозовано зможуть підтримати розвиток, а не завдання і плани на майбутнє. В першу чергу стратегія розвитку – внутрішній документ, яким ніхто нікуди не звітує, і чим правдивіший за наповненням він буде, тим більше шансів у громади на сталий розвиток.

Стратегічні цілі (бажано не більше трьох) мають бути обговорені на наступному, третьому, засіданні робочої групи. Після їхнього затвердження, «не відходячи від каси», слід відразу **визначити операційні цілі кожного стратегічного напрямку** (дві, три, максимум чотири), виконання яких має бути сформульоване за допомогою завдань (яких вже може бути багато, але навіть десять вже буде забагато, як для масштабу громади). В принципі, на цьому технічно розробка стратегії є завершеною. Якщо є бажання, саму стратегію можна формалізовувати вже на цьому етапі, виносячи на громадські слухання та затвердивши її сесією місцевої ради, проте роботу не варто лишати на півдорозі, оскільки без плану її реалізації – це мертвий документ.

Тому наступним етапом стратегування розвитку громади є **збір ідей для плану реалізації стратегії**. Цей процес, який разом із їхнім доопрацюванням, займає від двох до трьох місяців, обов'язково має бути публічним, ідеї мають надходити не лише від робочої групи, а й від виконавчого комітету та виконавчих органів громади, її комунальних підприємств, комунальних установ, громадських організацій, бізнесу, населення. Зрозуміло, що всі ідеї не можуть бути включені в план реалізації – має бути організований їхній відбір на предмет відповідності завданням та цілям стратегії, а також технічної та фінансової реалістичності реалізації. Останнє є дуже важливим, оскільки, якщо ресурс бюджету громади, зовнішніх донорів та інвесторів, до прикладу, складає 100 млн. грн. на найближчі три роки, а ідей у нас є на мільярд, ми повинні відібрати найголовніше. Це знову має бути зроблено на засіданні робочої групи. До речі, три роки – це максимальний горизонт планування виконання стратегії, навіть якщо вона розрахована на більший період. І, можливо, ідеї, які не потрапили до першого плану, тому що вони були не на часі, можуть з'явитися в його другому програмному періоді. Також дуже важливим під час відбору ідей є не забувати, чому власне готується план реалізації стратегії розвитку – всі заходи мають призвести до збільшення надходжень до місцевого бюджету, створення нових робочих місць, покращення якості муніципальних та соціальних послуг та взагалі життя у громаді. Причому в жодному випадку не повинен виникнути дисбаланс між економічним та соціальним розвитком громади – якщо весь план реалізації буде складатися з ремонтів об'єктів соціальної та комунальної інфраструктури – це свідчення перетворення громади у «двірника», тобто, такої, що здатна лише підтримувати вже створене, але не спроможної на вихід на якісно новий рівень розвитку. В основу менеджменту громади обов'язково має бути покладена проактивна діяльність, що враховує й прискорення та глобалізацію процесів розвитку, перехід до інформаційного суспільства та експоненціальне зростання швидкості каналів комунікації.

Після того, як **проектні ідеї** відібрані, вони **мають перетворитися в технічні завдання,** до яких має бути докладено процес моніторингу виконання плану реалізації стратегії: організація регулярного збору фактичних даних та індикатори моніторингу. Показники, за якими має відстежуватися процес виконання, мають бути ідентичними (зрозумілими та недвозначними), доступними (витрати на їхнє отримання мають бути адекватними вигодам від їхнього використання), доречними (тісно пов'язаними з цілями), адекватними та контрольованими.

Далі т**екст плану реалізації стратегії** (та самої стратегії, якщо це не було зроблено

раніше) **має бути винесений на громадські слухання, після яких його разом із положенням затверджує місцева рада та персональний склад комітету з управління впровадженням стратегії.** З цього часу стратегія стає офіційним документом, яким має керуватися громада у своєму розвитку: на її основі мають затверджувати щорічні програми та бюджети громади та готуватися проекти місцевого розвитку.

Після затвердження стратегії особами, відповідальними за її реалізацію (їх необхідно визначити рішенням сесії або виконкому), регулярно мають виконуватися наступні дії:

- «замірювання» основних індикаторів досягнення стратегічних цілей плану;
- відстеження динаміки соціально-економічних показників розвитку території;
- координація реалізації завдань стратегічного плану відповідними підрозділами виконкому та їх партнерами;
- аналіз рівня виконання завдань, аналіз причин, які є перешкодою виконання завдань;
- підготовка квартальних, піврічних та річних звітів про реалізацію стратегії;
- проведення необхідних соціологічних досліджень та опитувань;
- координація підготовки промоційних та рекламних матеріалів про громаду у відповідності до стратегічного документу.

Основним і єдиним об'єктом моніторингу впровадження стратегії є так званий «ландшафт». Інструментом моніторингу ландшафту є система комплексних показників (індикаторів), які повинні відображати як ефективність виконання конкретних завдань, так і засвідчувати їхню релевантність (відповідність) стратегічним цілям стратегії. Завдання стратегії – подолати інерційність ландшафту, прокласти нове стійке та більш ефективне чи стрімке русло для розвитку громади.

Безумовно, і план, і стратегія – не статичні документи, на основі щорічного моніторингу стану реалізації стратегії та з урахуванням зміни стану факторів зовнішнього й (іноді) внутрішнього середовища до плану і навіть до тексту стратегії можуть вноситися корективи, проте це має відбуватися не частіше одного разу на рік.

Станом на середину 2017 року чотири громади Чернівецької області мали розроблені та затверджені стратегії (стратегічні плани) власного розвитку: Усть-Путильська, Клішковецька, Великокучурівська та Сторожинецька. Усть-Путильська та Сторожинецька ОТГ розробили стратегічні документи власними силами, практично відразу після об'єднання. Зокрема, в Сторожинецькій громаді стратегічними цілями було визначено розвиток підприємництва на інноваційній основі як основи сталого економічного розвитку, розвиток освіти, культури, фізичної культури і спорту, системи соціального захисту як основи розвитку людського капіталу та трансформації інституційного середовища і збереження довкілля як основи безпечного екологічного середовища. Відповідно до цих цілей у кожному населеному пункті громади було визначено перелік інфраструктурних об'єктів, роботи по яких щороку затверджуватимуться програмою соціально-економічного розвитку, що виступатиме основним інструментом реалізації стратегії. За підсумками першого року реалізації відсоток виконання запланованих заходів перевищив 80%, що є хорошим показником для громади, яка існує всього один рік.

Клішковецька та Великокучурівська громади до розробки стратегічних планів розвитку спромоглися залучити зовнішніх експертів. Так, Стратегічний план розвитку Клішковецької громади на 2018-2020 було розроблено в рамках реалізації проекту Програми «Підтримка реформи децентралізації в Україні», а Великокучурівської ОТГ – за підтримки Фонду Міжнародної Солідарності в рамках програми «Підтримка демократії 2015», що реалізовувалася Міністерствами закордонних справ Польщі та Канади, причому горизонтом планування стратегії у Великому Кучурові стали 2016-2025 рр.; пріоритетами

розвитку громади стали заходи зі створення умов для збільшення кількості робочих місць (розвиток сільського господарства, залучення інвесторів, залучення професійних кадрів до громади), покращення матеріально-технічної бази громади (будівництво доріг, водопостачання, ремонт будинків, розвиток соціальної інфраструктури та створення рекреаційних зон і зон для відпочинку) та покращення на- дання послуг у гуманітарній, адміністративній сфері (медицина, освіта, транспортне сполучення, побутове обслуговування та управління ТПВ).

З червня 2017 року за допомогою фахівців Чернівецького Центру розвитку місцевого самоврядування розпочалася підготовка стратегій у Вижницькій, Рукшинській та Мамалигівській громадах. Підготовка стратегічних документів відбувалася відповідно до методології, розробленої Проектом Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» та Інститутом громадянського суспільства (м. Київ), яка розглядає сталість (сталий розвиток) і соціальну інтеграцію як основні принципи місцевого розвитку. В усіх громадах розробка стратегії здійснювалася із залученням широкого кола громадян, що дозволило ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади; було вирішено, що буде розроблятися не стратегічний план розвитку на 2018-2020 роки, а стратегія розвитку до 2027 року із внесенням коректив після прийняття національного та регіонального стратегічних документів у 2020-2021 рр. Також було вирішено, що у 2017 році буде розроблено та затверджено безпосередньо стратегію, до якої буде розроблено план реалізації із його затвердженням на початку 2018 року.

Відповідно, у кожній громаді відбулося по три засідання робочих груп із розробки стратегії, які були присвячені процесу стратегування, соціально-економічному аналізу громади, визначенню стратегічного бачення; також під час засідань проводився SWOT-аналіз і визначалися стратегічні/операційні цілі та завдання стратегії.

За результатами роботи **у Вижницькій громаді** було визначено таке стратегічне бачення: Вижницька громада є воротами в Карпати та являє собою екологічно чисту і самобутню територію з автентичним ландшафтом та заможними гостинними людьми, є буковинським центром культури, традицій, народних ремесел, туризму та рекреації. Такий вибір було продиктовано потужним природно-рекреаційним потенціалом громади та її зручним для розвитку туризму розташуванням. Відповідно, перша стратегічна ціль розвитку Вижницької ОТГ була сформульована як «Розвиток туристичного потенціалу та підприємницької активності громади», що передбачає розвиток та просування курортно-туристичних продуктів та пристосування громадського простору Вижницької громади до туристичних потреб. Також в даному пріоритеті відзначено, що у громаду необхідно залучати інвестиції та розвивати малий і середній бізнес, проте таким чином, щоб він доповнював та підсилював туристичну індустрію або, як мінімум, не шкодив їй. Другою стратегічною ціллю розвитку Вижницької ОТГ стала інтеграція міста з сільськими територіями таким чином, щоб центр громади виступив двигуном розвитку інших населених пунктів та підняв їх на якісно новий рівень життя. В першу чергу це стосується розвитку інфраструктури та підвищення якості адміністративних, соціальних та культурних послуг у громаді, проте даний пріоритет розвитку передбачає підтримку економічної активності населення сільських територій, в першу чергу шляхом розвитку сільськогосподарської кооперації. Окремий наголос у розвитку Вижницької громади робиться на недопущенні диспропорцій у розвитку між територіями, що знаходяться безпосередньо у гірській частині Карпат (села Черешенька, Багна, Виженка, Вижниця), та всіма іншими селами громади.

Мамалигівську громаду було визначено як «Ворота до Молдови», оскільки громада знаходиться на державному кордоні України з Республікою Молдова на шляху до Кишинева, причому в 15 км від МПП «Мамалига» розташовано пункт пропуску через молдовсько-румунський кордон. Більше того, через громаду потенційно пролягатиме й другий транспортний потік – з МПП «Дяківці» через міст у Маршинцях. Мамалигіською громадою проходитиме найзручніший шлях з Боташанського повіту на Хотин і далі на Поділля та Центральну Україну; зрозуміло, що це стане можливим лише після завершення робіт із облаштування відповідної інфраструктури. В будь-якому разі, робоча група визначила стратегічне бачення Мамалигівської ОТГ як комфортної для життя території з розвинутою інфраструктурою, потужним аграрним сектором, економічними воротами України до Північної Молдови та Румунії. Економічний розвиток громади визначено на основі її транзитного потенціалу, що дає можливість для розвитку транспортно-логістичної інфраструктури, природно-ресурсний потенціал формує базис для відродження сільського господарства, наявність печер «Попелюшка» та «Буковинка», а також «гастрономічна» назва громади дають можливості до розвитку туризму. Поряд з економікою стратегічно важливим для Мамалигівської громади є підвищення комфортності життя та розвиток сільських територій шляхом розвитку відповідної інфраструктури (транспортна інфраструктура, водопостачання, управління ТПВ, безпечність і благоустрій) та підвищення якості послуг (освітніх, медичних, побутових, культурних та спортивних). Як і з Вижницею, важливим є недопущення диспропорцій розвитку між населеними пунктами громади – селами, що знаходять на кишинівській трасі (Драниця, Кошуляни, Мамалига), та так званими «верхніми» селами (Подвірна, Стальнівці, Несвоя, Балківці).

На відміну від Вижницької та Мамалигівської громад, для забезпечення сталого та збалансованого розвитку **Рукшинської громади** було визначено не дві, а три стратегічні цілі: розвиток сільського господарства в громаді з акцентом на традиційну галузь – садівництво, розвиток туристичного потенціалу та підприємництва, підвищення комфортності життя та розвиток сільських територій. Туризм та розвиток підприємництва були винесені в окремий пріоритет, оскільки, по-перше, сільське господарство не спроможне у повному обсязі забезпечити стабільну та повну зайнятість населення, по-друге, громада має невикористаний туристичний потенціал, та, по-третє, в Рукшинській ОТГ є браунфілди (промислові земельні ділянки, які в даний час не використовуються за призначенням, але містять елементи промислової інфраструктури) та поклади корисних копалин, на які можна залучити інвестиції. Окрім традиційного покращення надання місцевих соціальних послуг та інфраструктури окремою операційною ціллю було винесено забезпечення здорових та безпечних умов проживання у громаді, не в останню чергу через підвищений рівень захворюваності населення.

За результатами роботи в усіх трьох вищезазначених громадах у грудні рішеннями сесій місцевих рад було затверджено стратегії розвитку. Також у грудні розпочалася робота над технічними завданнями проектів місцевого розвитку, що сформують плани реалізації стратегій; їхнє затвердження планується у січні 2018 року після відповідних засідань робочих груп.

Впродовж 2018 року Центром розвитку місцевого самоврядування планується надати допомогу у розробці стратегічних документів розвитку Недобоївській, Вашківецькій, Тереблеченській та Волоківській громадам; також, за наявності можливостей, планується долучити до цих процесів Новоселицьку та Глибоцьку ОТГ, а також громади, територія яких вже сформувалася та не буде змінюватися.

ЯРОСЛАВ КУШНІРИК,

директор Департаменту житлово-комунального господарства Чернівецької міської ради

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСББ У МІСТІ ЧЕРНІВЦІ

Станом на 20 березня 2018 року в м. Чернівці створені та функціонують 319 об'єднань співвласників багатоквартирного будинку. Аналізуючи стан створення ОСББ за минулі роки, можна зауважити, що якщо до 2017 року в середньому за рік створювались 13-14 об'єднань, то у 2017 році було створено 19 об'єднань і вже за неповних три місяці поточного року – 9 ОСББ. І це враховуючи певну складність у зборі інформації про кількість співвласників квартир та нежитлових приміщень багатоквартирного будинку, площі таких приміщень та документів, які підтверджують право власності на ці приміщення, а також непросту процедуру документальної фіксації прийнятих рішень співвласниками. В принципі, це свідчить про певну динаміку активізації населення в цьому напрямку, хоча очікуваної активності співвласників на практиці не відбулося і процес створення об'єднань є недостатнім.

На державному та місцевому рівнях відбувається стимулювання мешканців багатоквартирних будинків до створення ОСББ, так, зокрема, на заходи з енергозбереження у багатоквартирних будинках з Державного бюджету виділяються кошти тільки для будинку ОСББ, надаються так звані «теплі» кредити з відшкодуванням до 50% від вартості матеріалів. На місцевому рівні відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради № 23/1 (зі змінами) перевага при виконанні робіт з енергозбереження та капітального ремонту будинків та прибудинкових територій надається об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку шляхом встановлення нижчого відсотка дольової участі мешканців будинків зазначеної категорії.

На семінарах з питань реформування житлового господарства, ініціаторами яких є Мінрегіонбуд України, головами правлінь ОСББ та Асоціацій ОСББ різних міст України здійснюється обмін досвідом щодо передових форм управління будинками цієї категорії та надаються консультації і роз'яснення щодо вирішення проблемних питань, виходячи з власного досвіду.

Практика функціонування створених об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у місті Чернівці показує, що в тих будинках, де голови правлінь мають досвід і навики з управління будинками та прибудинковими територіями, вболівають за їх належне утримання та мають підтримку більшості співвласників, всі проблемні питання вирішуються вчасно і ефективно, чим створюються комфортні умови проживання мешканців. Основним досягненням функціонування ОСББ є можливість самостійного прийняття рішень на загальних зборах щодо розміру внесків (платежів) на утримання будинків, проведення поточних та капітальних ремонтів, цільового використання коштів, затвердження кількості працівників

і встановлення розмірів оплати їхньої праці. Це дає можливість вчасно реагувати на проблеми, які виникають з функціонуванням будинку, проводити заходи з його утримання та покращення технічного стану.

І навпаки, в будинках, у яких голови правлінь безвідповідально ставляться до питань утримання будинків, не інформують мешканців про необхідність усвідомлення, що вони є співвласниками будинку та мають обов'язок щодо його утримання, проблемні питання не вирішуються, будинки неналежно утримуються, в результаті чого погіршується їхній технічний стан, відбувається руйнування, будинки переходять у ветхий та аварійний стан. Як правило, мешканці таких будинків відчувають розчарування у створенні та функціонуванні ОСББ.

Порядок створення ОСББ регламентований Законом України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 14.05.2015 року. Відповідно до цього Закону об'єднання може бути створено лише власниками квартир та нежитлових приміщень у багатоквартирному будинку. Багатоквартирним будинком вважається будинок, в якому є три і більше житлових та нежитлових приміщень. Установчі збори об'єднання у новозбудованих багатоквартирних будинках можуть бути проведені після державної реєстрації права власності на більше половини квартир та нежитлових приміщень у такому будинку. Для створення об'єднання скликаються установчі збори.

Скликання установчих зборів здійснюється ініціативною групою, яка складається не менш як з трьох власників квартир або нежилих приміщень. Повідомлення про проведення установчих зборів направляється ініціативною групою установчих не менше ніж за 14 днів до дати проведення зборів. Повідомлення направляється в письмовій формі і вручається кожному співвласнику під розписку або шляхом поштового відправлення (рекомендованим листом). У повідомленні про проведення установчих зборів зазначається, з чиєї ініціативи скликаються збори, місце і час проведення, проект порядку денного. Час і місце проведення обираються зручними для більшості можливих учасників зборів. Установчі збори веде голова зборів, який обирається більшістю голосів присутніх співвласників або їх представників. Кожний співвласник (його представник) під час голосування має кількість голосів, пропорційну до частки загальної площі квартири або нежитлового приміщення співвласника у загальній площі всіх квартир та нежитлових приміщень, розташованих у багатоквартирному будинку.

На установчих зборах повинні бути розглянуті наступні питання:

1. Обрання голови та секретаря установчих зборів власників квартир та
нежитлових приміщень будинку.

2. Про створення об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, його назву та затвердження Статуту ОСББ.

3. Вибори правління ОСББ та голови правління об'єднання.

4. Вибори ревізійної комісії (ревізора) ОСББ та затвердження Положення про ревізійну комісію (ревізора).

5. Про розмір вступного внеску співвласників.

6. Про уповноваження представника установчих зборів для державної реєстрації об'єднання у відділі державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців юридичного управління Чернівецької міської ради.

7. Про управління житловим будинком.

Якщо одна особа є власником квартир (квартири) та/або нежитлових приміщень, загальна площа яких становить більш як 50 відсотків загальної площі всіх квартир та нежитлових приміщень багатоквартирного будинку, кожний співвласник на установчих зборах має один голос незалежно від кількості та площі квартир або нежитлових приміщень, що перебувають у його власності.

Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини загальної кількості усіх співвласників. Якщо

в результаті проведення установчих зборів для прийняття рішення не набрано кількості голосів «за» або «проти», встановленої частиною дев'ятою цієї статті, проводиться письмове опитування співвласників, які не голосували на установчих зборах.

Письмове опитування співвласників проводиться протягом15 календарних днів з дати проведення установчих зборів. Якщо протягом зазначеного строку необхідну кількість голосів «за» не набрано, рішення вважається неприйнятим. Письмове опитування під час установчих зборів об'єднання проводиться в порядку, передбаченому Законом України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку».

Рішення приймається шляхом поіменного голосування. Під час підрахунку голосів враховуються і голоси, подані співвласниками під час проведення установчих зборів, і голоси, подані під час письмового опитування. Рішення оформляється особистим підписом кожного, хто проголосував, із зазначенням результату голосування («за» чи «проти»). Установчі збори приймають рішення про створення об'єднання і затверджують його статут. Рішення про створення ОСББ оформляється протоколом зборів, який разом зі статутом Об'єднання подається уповноваженою зборами особою на реєстрацію до органу реєстрації (відділу Державної реєстрації юридичних та фізичних осіб-підприємців юридичного управління Чернівецької міської ради). Державна реєстрація об'єднання (асоціації) проводиться у порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб. Об'єднання (асоціація) вважається утвореним з дня його державної реєстрації. Державна реєстрація змін до статуту об'єднання проводиться у порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб. Установчі документи об'єднання підписує голова установчих зборів або інша уповноважена зборами особа.

У разі створення об'єднання власниками квартир та нежитлових приміщень у двох і більше багатоквартирних будинках голосування співвласників щодо створення такого об'єднання проводиться у порядку, передбаченому цією статтею, за кожним багатоквартирним будинком окремо. Результати голосування визначаються окремо для кожного багатоквартирного будинку. Колишній балансоутримувач багатоквартирного будинку або особа, яка здійснювала управління багатоквартирним будинком до створення об'єднання, у тримісячний строк з дня державної реєстрації об'єднання забезпечує передачу йому примірника технічної та іншої передбаченої законодавством документації на будинок, а також документа, на підставі якого багатоквартирний будинок прийнято в експлуатацію, технічного паспорта і планів інженерних мереж. У разі відсутності документації на багатоквартирний будинок колишній балансоутримувач багатоквартирного будинку або особа, яка здійснювала управління багатоквартирним будинком до створення об'єднання, протягом півроку з дня державної реєстрації об'єднання відновлює її за власний рахунок.

Відповідно до Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» на сьогодні відбувається процес реформування житлово-комунального господарства і співвласники будинків визначаються з формою управління будинком шляхом створення ОСББ, шляхом вибору управителя або прийняття рішення про утримання будинку власними силами. В іншому випадку виконавчі органи місцевих рад можуть провести конкурс з призначення управителя. На наш погляд, в період проведення конкурсу процес створення ОСББ призупиниться. І тільки за результатами діяльності управлінських компаній такий процес може як активізовуватись, так і йти на спад.

Однак враховуючи, що ОСББ є найпрогресивнішою формою управління будинком в сучасних умовах, є сподівання на позитивну динаміку у створенні об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

ІСТОРІЯ ІДЕЙ І КОНЦЕПЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

БІЛОЗЕРСЬКИЙ ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ (1825 – 1899)

Білозерський В. М. – український громадський діяч, науковець, журналіст, редактор і педагог. Народився 4 березня 1826 року на хуторі Мотронівка (тепер – частина с. Оленівка Борзнянського району Чернігівської обл.) у дрібнопомісній дворянській родині. Вступив до Київського університету, який успішно закінчив як кандидат із словесності у 1846 р. В роки навчання захоплюється славістикою, вивчає творчість слов'янських будителів: П Шафарика, В. Ганки та інших, переймається ідеями слов'янського братерства і спільної майбутності всіх слов'янських народів. Особливе значення для його розвитку мало знайомство з П. Кулішем і Т. Шевченком. Творчістю останнього він щиро захоплювався і здійснив переклади окремих його творів російською мовою.

Після успішного закінчення університету отримав посаду вчителя у Петровському кадетському корпусі, що діяв у м. Полтаві (1846 – 1847). Працював там, насамперед тому, що отримував гарну зарплатню. Проте перебуванням у Полтаві нудився, оскільки не мав там такого добірного й близького йому по ідейним зацікавленням товариства як у Києві. Тоді ж розробив проект створення сільської школи для навчання дітей з козацького стану. Але цей проект не був втілений у життя.

Разом із М. Гулаком та М. Костомаровим став засновником та активним учасником Кирило-Мефодіївського товариства. Його авторський вплив є в низці програмних документів Товариства. Зокрема таких, як «Статут Слов'янського товариства св. Кирила і Мефодія» та пояснення до нього. В останньому документі («Записка») висунув та обґрунтував ідею об'єднання слов'янських народів у федеративний Союз.

Близько зійшовся з П. Кулішем, з яким став свояком, після його одруження на сестрі В. Білозерського – Олександрі (майбутній письменниці Ганні Барвінок). Після від'їзду П. Куліша до Санкт-Петербургу близько зійшовся з М. Костомаровим, який став головним ідеологом «братчиків».

Під час подорожі до Варшави, де перебував разом із П. Кулішем і де вони провели перспективні зустрічі з низкою славістів та слов'янських діячів, був заарештований і проходив по справі Кирило-Мефодіївського Товариства. Охоче свідчив про свої власні погляди та програмні цілі товариства, був автором показань, що на чолі майбутнього Слов'янського Союзу братчики хотіли бачити російського імператора Миколу І, що не відповідало оригінальним планам Товариства і, скоріше за все, було частиною «угоди» з російськими жандармами, які проводили це слідство. Поведінка Білозерського на слідстві сподобалась графу О. Орлову, який рекомендував царю м'який приговор підслідчому та радив після відбуття терміну покарання використовувати його здібності на державній службі. Цар підтримав ці пропозицій і після 4 місяців ув'язнення Білозерський відбув у вислання до Олонецької губернії, м. Петрозаводськ (нині – Карелія).

Тут поступив на службу до місцевого губернатора і отримував певні підвищення, перебуваючи проте під таємним наглядом поліції до 1856 р. Нарешті після багатьох спроб виклопотав собі право на проживання у Санкт-Петербурзі, де продовжив свою кар'єру на державній службі. Тоді ж одружився з Надією Ген. В Петербурзі знову зустрічається з друзями по Кирило-Мефодіївському Товариству, з якими разом засновують місцеву «Громаду». Білозерському доручають важливу справу відкриття часопису «Основа», дозвіл на видання якого він отримує, щоправда, не з першого разу, використовуючи свої чиновницькі зв'язки. Журнал виходить друком у 1861 – 1862 р. і відіграє важливу роль у формуванні тогочасної української літератури й громадівського руху. Проте низка видатних сучасників вважали редакторську політику В. Білозерського недбалою і однією з головних причин припинення виходу цього важливого видання.

Після припинення видання журналу переїжджає до Варшави, де проходив подальшу державну службу. Підтримував творчі зв'язки з наддніпрянською та галицькою інтелігенцією та громадськими діячами, співпрацював з народовськими часописами «Мета» і «Правда».

Після виходу у відставку повернувся до рідної Мотронівка, де проживав майже у хутірській ідилії з родиною Куліша. Після його смерті пережив свого свояка лише на кілька років, помер 4 березня 1899 р. і був похований у тій же самій Мотронівці.

Щодо суспільно-політичних поглядів В. Білозерського, потрібно відзначити в них поєднання християнської релігійності, відданості ідеалам слов'янського братерства та щирого українського патріотизму. Релігійність пронизувала всю творчість та діяльність Білозерського, саме на основі християнської моралі він планував майбутнє для України. При цьому під впливом православної концепції соборності, вважав інтереси народу вищими за інтереси окремих індивідів, наполягав на необхідності підпорядкування останніх першим і сам намагався подавати в цьому особистий приклад. Його соціально-релігійні погляди дозволяють деяким дослідникам вбачати в ньому одного із прихильників ідеалів християнського соціалізму.

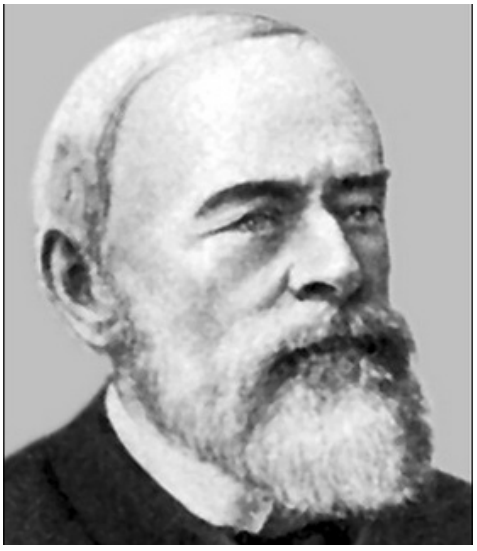
Щиро вболівав за долю України, намагався служити її кращий майбутності, збереженню мови та культури. Піком його громадсько-політичних зацікавлень можна вважати період перебування у складі Кирило-Мефодіївського Братства. Тут, поруч із загально-гуманістичними ідеями, в тому числі наполяганні на знесення кріпацького ладу, подолання аристократичних привілеїв, він захоплюється ідеалами слов'янського братерства. Мріяв про слов'янський Союз, який має в дальшій перспективі призвести до створення єдиної демократичної слов'янської держави. Центром слов'янського об'єднання бачив саме Україну, поділяв месіанські настрої щодо українського народу М. Костомарова, як його релігійний пафос. Вважав, що слов'янські народи відстають у своєму історичному розвиткові, але робив з цього оптимістичний висновок про нерозтраченість їх творчого потенціалу і їх видатне спільне майбутнє.

В петербурзький період своєї громадської діяльності і пізніше перейшов на більш помірковані, переважно ліберальні позиції, менше цікавився власне політичними питаннями, а більше науковими, етнографічними, літературними та культурними аспектами розвою України. Досліджував та пропагував творчість Т. Шевченка та інших українських письменників і поетів (О. Стороженка, М. Вовчок), усвідомлював важливість передання традицій старшого покоління діячів національного відродження новому поколінню українських патріотів, підтримував духовно-культурне єднання співвітчизників в Наддніпрянській та підавстрійській Україні.

Основні праці: Кирило-Мефодіївське товариство. – К., 1990. – Т. 1; З ідеології кирило-мефодівців / Записка В. Білозерського // Україна. – 1914. – № 1. – С. 79 – 81

Джерела: Барабаш Н.О. Рід Білозерських і культурний світ України XIX – початку XX століть. – К.: Стилос, 2007; Петров В. Шевченко, Куліш, В.Білозерський – їх перші стрічі // Україна. – 1925. – № 1 – 2; Бернштейн М.Д. Журнал «Основа» і український літературний процес кінця 50-60-х років XIX ст. К., 1959; Левенець Ю.А. Василь Білозерський // Український історичний журнал. – 1994. – № 2 – 3. – С. 86 – 88; Дудко В.І. Полтавська громада початку 1860-х рр. у листах Дмитра Пальчикова до Василя Білозерського // Київська старовина. – 1998. – № 2. – 156 – 178.

А.М. Круглашов

ІСТОРІЯ ІДЕЙ І КОНЦЕПЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

БУНГЕ МИКОЛА ХРИСТИЯНОВИЧ (1823-1895)

М. Бунге – економіст, фінансист, державний і громадський діяч. Народився 11 листопада 1823 р. у Києві у дворянській сім'ї німецького походження. Початкову освіту отримав в 1-й Київській гімназії, а в 1841 р. вступив на юридичний факультет Імператорського університету Св. Володимира в Києві, де пройшов повний курс наук. Протягом 1845–1850 рр. Викладав політичну економію та статистику в юридичному ліцеї князя Безбородька у Ніжині. В 1847 р. захистив магістерську дисертацію на тему «Дослідження начал торгового законодавства Петра Великого».

У 1850 р. переведений до Київського університету Св. Володимира та призначений ад'юнктом кафедри політичної економії та статистики. В 1852 р. після захисту докторської дисертації «Теорія кредиту» стає екстраординарним професором. З 1859 по 1862 рр. віце-голова комісії для опису губерній Київського навчального округу. З 1862 р. призначений керуючим Київською конторою Державного банку.

Тричі обіймав посаду ректора університету Св. Володимира: у 1859-1862 рр. – за призначенням, у 1871–1875 та 1878–1880 р.р. – у результаті обрання. В 1880 р. був переведений до Санкт-Петербурга на посаду товариша міністра (перший заступник). Упродовж 1881–1886 р.р. працював на посаді міністра фінансів Російської імперії, а впродовж 1887 – 1895 рр. – головою Кабінету міністрів Росії. М. Бунге був членом Санкт-Петербурзького й Новоросійського університетів, Історичного товариства Нестора Літописця, Імператорського Російського географічного товариства, почесним членом Петербурзької Академії наук. В 1890 р. обраний ординарним академіком Петербурзької Академії наук за розрядом політичної економії історико-філологічного відділення. Створив наукову школу, що здобула світове визнання як Київська психологічна школа. Помер 3 червня 1895 р. у Царському Селі неподалік від Петербурга. Похований за заповітом у м. Києві на Байковому кладовищі.

Суспільно-політичні та державотворчі погляди М. Бунги базувалися на тому розумінні, що самодержавна монархія є оптимальною для вирішення супільнозначимих проблем і здатна ефективно вирішувати назрілі економічні і політичні завдання. Основними вимогам до монархії вбачав у суворому дотриманні законів, вдосконаленні всієї системи управління шляхом проведення реформ. Разом з тим, був прибічником місцевого самоуправління, підтримував ідею розвитку місцевих виборних органів. Принциповим положенням М. Бунге щодо ефективності прийняття управлінських рішень в системі державного управління є обов'язковість обговорення суспільних

проблем безперервної взаємодії уряду та народу. Вважав, що державна влада шляхом узгодження суспільних інтересів має забезпечувати економічну стабільність та запобігати суспільним конфліктам. Основною умовою суспільного розвитку вбачав у скасуванні кріпацтва, розвитку приватного підприємництва та створення конкурентного середовища.

Наукові праці М.Бунге присвячені політичній економії, теорії кредиту, фінансів і грошей, теорії статистики, селянського та робітничого законодавства, мали важливе значення для реформування соціально-економічної системи держави. Протекціоністськіпоглядивченогопоєднували принципи ринкового лібералізму і засад державного управління економічним розвитком. М. Бунге свої реформаторські ідеї та програму ринкових перетворень впроваджував у практику.

Для вирішення проблем економічної політики виступав за розвиток вітчизняної промисловості і обґрунтовував можливість фінансування її державою, становлення акціонерних товариств і підприємництва, вирішення робітничого питання і впровадження фабричного законо-давства, увів митний тариф, що сприяв розвитку експорту. Він також відстоював ідею участі робітників у прибутках підприємства шляхом акціонування, що повинно було сприяти матеріальній підтримці працівників і покращити якість та умови праці. На посаді міністра фінансів М. Бунге намагався реформувати податкову систему та впровадити фінансово-кредитні відносини на ринкових засадах; наполягав на скороченні непродуктивних державних видатків і розвитку правових засад бюджетного процесу; стабілізації грошово-кредитної системи та підготовці грошової реформи. В аграрній сфері проводив політику становлення класу середніх землевласників, поширення приватної земельної власності селян, ініціював переселення селян для вирішення проблеми малоземелля. На його думку саме селянин-власник повинен стати опорою та фундаментом держави.

М. Бунге був прихильником створення нових організаційно-правових форм, для вираження і захисту інтересів незаможних верств населення. Тільки в процесі обєднання зусиль, взаємодії держави, суспільства та різних соціальних груп можливе вирішення соціальних проблем. Соціальна спрямованість реформ не означала створення системи соціальних подачок. Держава, на думку М. Бунге, повинна не збільшувати видатки з бюджету на соціальні програми, а створювати необхідні передумови для реалізації членами суспільства власної ініціативи, за яких вони самостійно зможуть досягнути добробуту.

Діяльність М. Бунге як науковця та урядовця дозволяє говорити про формування основних теоретичних та практичних засад вдосконалення ситеми управління в органах публічної влади. Політичним заповітом М. Бунге є відома його праця «Загробні нотатки», в якій викладені основні позиції щодо розширенні прав місцевих виборних установ (органам місцевого самоврядування), реорганізації центрального та місцевого державного апарату, переходу до нової системи народної освіти, проведенні ліберальної політики при вирішенні національно-релігійних та інших проблем.

Основні праці: *Бунге Н. Х. Загробные заметки / Публикация В. Л. Степанова // Река времен. – 1995. – Кн. 1. –С. 198-254; Бунге Н. Х. Полицейское право. –К., 1869; Основи політичної економії (1870); Нариси політекономічної літератури (1895).*

Джерела*: М. Бунге: сучасний дискурс / за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2005; Горкіна Л.П. Наука і управління: феномен М.Х.Бунге [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://polezno.ucoz.ua/gorkina_l.pnauka_i_upravlinnja_fenomen_m.khbunge.pdf; Малий словник історії України / відпов. ред. В. А. Смолій. – К. : Либідь, 1997; Степанов В. Л. Н.Х. Бунге: судьба реформатора / В. Л. Степанов. – М. : РОССПЭН, 1998 – 398 с.*

М. В. Ярмистий

ІННА КУБАЙ,

голова громадської організації «Квадрівіум»(Quadrivium), кандидат політичних наук

У ПРОВЕДЕННІ СВОЇХ ДОСЛІДЖЕНЬ ОХОПЛЮЄМО АКТУАЛЬНІ СВІТОВІ ТРЕНДИ

Проводити високоякісні наукові дослідження у соціогуманітарній сфері, імплементувати позитивний досвід та успішні кейси європейських країн в українські реалії, створювати якісний контент для презентації Буковини як в Україні, так і на міжнародному рівні – ці та інші завдання сьогодні успішно реалізовує громадська організація «Квадрівіум»(Quadrivium).

«БВ»: Розкажіть, будь ласка, як виникла ідея створити «Квадрівіум» і над якими завданнями працює організація?

І.К.: Ідея виникла у 2014 році і сталося це, напевно, не завдяки, а всупереч. «Квадрівіум» – група однодумців, більшість з яких – це вихідці з Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, які тут працюють чи починали звідси, а вже потім перейшли працювати в інші експертні кола. Ми задумали створити організацію, яка б стала платформою для проведенням високоякісних наукових досліджень у соціогуманітарній сфері, вивчала досвід західних країн та можливості перенесення позитивних кейсів в український простір і у наші соціокультурні реалії.

На сьогоднішній день в організації працює сім чоловік: політологи, історики, юристи. Маємо волонтерів. Всі вільно володіють як мінімум однією іноземною мовою. У нас чітко розподілено, хто за яку ділянку роботи відповідає. Наприклад, я відповідаю за дослідження сучасного німецького та колишнього Австро-Угорського просторів. Моя заступниця Надія Бурейко займається дослідженням Європейського союзу, європеїзації, сучасних міграційних процесів. Експерт Віктор Мудеревич вивчає релігійно-політичні процеси у країнах Західної Європи. Коло наукових й експертних інтересів Сергія Нежурбіди – кримінологія, історія та соціологія права, волонтер Наталія Сопилюк досліджує соціолінгвістику французького прикордоння, тобто ми охоплюємо певною мірою у проведенні своїх досліджень актуальні світові тренди.

«БВ»: Розкажіть, будь ласка, більш детально, про вашу діяльність

І.К.: На сьогодні у нас реалізовано вже п'ять проектів. Перший, з яким ми досить потужно стартували, отримавши грант від Вишеградської четвірки, мав назву «Від натхнення до реалізації: процес європеїзації в Україні». Ми прагнули, спираючись на досвід країн Центрально-Східної Європи, дати нове розуміння того, що може бути зроблено для сприяння процесу європеїзації в Україні, створити мережу європейських та українських експертів, обмінятися досвідом і посилити співпрацю, відповісти на поточні дебати щодо наслідків європеїзації в Україні з подвійної перспективи: теоретичної та політичної.

Ми знайшли партнерів у країнах ЦСЄ, запросили багатьох інших європейських колег і, власне, провели цікавий і досить масштабний захід.

Другий проект – це «Буковина як контактна зона». Метою проекту було визначити, яким чином переплітаються та взаємодіють культурні, історичні елементи та ідентичності, представлені на Буковині – в українсько-румунському прикордонному регіоні, а також дослідити різноманіття культурних нашарувань, які присутні в буковинському краї, та їхній вплив. Цей проект виконувався за сприяння Державного секретаріату освіти, досліджень та інновацій SERI (Швейцарія).

У нас також діє постійний проект «Освіта без кордонів», в рамках якого українські студенти, аспіранти, докторанти, молоді вчені, які вирушили навчатись або проводити свої дослідження за кордон, діляться враженнями щодо різниці у підходах до освітньої діяльності, навчання, відпочинку, ментальних особливостей між українськими та західними ВНЗ. Крім того, з огляду на свій досвід навчання за кордоном, вони висловлюють власні рекомендації щодо шляхів впровадження реформи в системі вищої освіти в Україні.

Паралельно з цим про своє бачення української системи вищої освіти, якими є її особливості, проблеми, досягнення та перспективи подальшого розвитку розповідають студенти, аспіранти, а також іноземні лектори з різних країн.

У нас на сайті створено дві рубрики: «Західна система освіти очима українців» і «Українська система освіти очима іноземців», де, власне, і розміщуються ці інтерв'ю.

Ще один з потужних проектів, який стартував минулого року і, сподіваюся, буде мати продовження – це «Цінності об'єднаної Європи і українського суспільства», мета якого – популяризація європейських цінностей та напрацювання механізмів їхнього транзиту в українське суспільство. Проект було реалізовано за фінансової підтримки Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні. В рамках цього проекту було проведено два заходи: подіумну дискусію «Європейські цінності і Україна: міфи та реальність» у місті Маріуполь (у листопаді 2016 р.), що мала на меті деміфологізацію та популяризацію в українському середовищі ціннісних засад функціонування об'єднаної Європи, а також зимову школу у Чернівцях «Цінності об'єднаної Європи та українського суспільства: проблеми співвідношення і механізми транзиту» (лютий 2017 року). Під час проведення цієї школи представники академічного та експертного середовищ, громадські активісти, політики разом із молоддю з різних регіонів України напрацьовували утилітарні шляхи транзиту

та механізми їхнього впровадження в українські суспільно-політичні реалії. Результати проекту виявилися дуже цікавими.

Також у нас є багато міні-проектів. Для прикладу, проект «Нас об'єднує майбутнє»: ми здійснюємо обмін між студентами і лідерами молодіжних громадських організацій України та Польщі. Проект сприяє розвитку неурядового співробітництва з метою обговорення проблем спільної історії і способів уникнення непорозумінь у майбутньому. Власне, між студентами відбуваються такі неформальні зустрічі – «спотканя», як це звучить польською, проводяться дискусії, дебати, презентації, роботи в групах тощо. Молодь обмінюється своїми ідеями щодо шляхів подолання стереотипів, залагодження суперечливих моментів історичної пам'яті, а також висловлюють свої пропозиції щодо перспектив українсько-польської молодіжної співпраці.

«БВ»: Чи плануєте займатися у подальшому?

І.К.: Минулого року ми увійшли до складу громадської ради при обласній державній адміністрації. Для нас це новий досвід, адже до цього часу ми намагалися, скажімо так, дистанціюватися від органів влади.

Поки що тільки починаємо працювати і сподіваємося, що отримаємо цікавий досвід, а також зможемо зробити і власний внесок.

Паралельно з громадською радою ми увійшли також у Проект «Громадська Синергія» – це ресурсно-координаційний хаб для посилення впливу громадськості на темпи та якість впровадження євроінтеграційних реформ в Україні. При чому «Квадрівіум» отримав членство відразу у двох Платформах: Українській стороні Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС та Національній Платформі Форуму громадянського суспільства Східного Партнерства.

Дуже часто спілкуємося з нашими європейськими колегами з провідних аналітичних центрів. Якщо говорити про Чернівецьку область, то у нас дуже багато різних громадських організацій, але, на превеликий жаль, мало хто з них може видавати справді якісний продукт, який би адекватно та конструктивно представляв Буковину, Чернівецьку область, як на українському, так і європейському рівнях. Наша мета на найближчі декілька років – перерости у потужний аналітичний центр, дослідження й аналітику якого враховуватимуть при прийнятті рішень.

«БВ»: Ви говорили, що до цього часу не співпрацювали з органами влади. З чим це пов'язано?

І.К.: Під час реалізації наших проектів дуже надихає спілкування з молоддю, яка сьогодні набагато продуктивніша, відкрита до сприйняття нового, вільно володіє іноземними мовами і у свої 20 років вже об'їздила пів-Європи. Молоді люди готові працювати на благо країни, суспільства, але робота в органах державної влади виснажує і ейфорія зникає. Ми часто говоримо про те, чому реформи в Україні не відбуваються так швидко, як би того хотілося. Є дуже багато різних версій. Одні кажуть, що винна Росія, яка не дає нам нічого робити, інші говорять про те, що все мусить відбуватися поступово. Є ще третя версія, яка, мабуть, для мене найбільш близька – це те, що українці виявилися неготовими до того, що вони повинні змінюватися. І, на мій погляд, це наша найбільша проблема. Зміни мають починатися із себе. Починаючи від кидання недопалків в урни і закінчуючи тим, що тирозумієш ціну перебування на посаді, розумієш не тільки те, на що маєш право, а й абсолютну відповідальність, яку ти несеш. Влада – це завжди тягар відповідальності.

«БВ»: Продовжуючи тему молоді: багато хто сьогодні говорить про її прагматизм, відсутність патріотизму. Чи так це насправді? Які, все ж таки, цінності сьогодні у наших молодих людей?

І.К.: Насправді, мені здається, ми повинні викорінити якісь такі пострадянські й стереотипні уявлення про патріотизм. Україна – різна, як і її населення. Молода людина, яка, скажімо, отримує тут освіту і з самого малечку відчуває певний дискомфорт,

хоче побачити інші грані світу, отримати якісніші послуги, більше заробити. І тому це цілком нормально, що молодь прагне звідси виїхати. Єдине, мені здається, що ніхто потім не акцентує увагу на статистиці, скільки молодих людей насправді повертається, попрацювавши «чорноробочими». Я думаю, що цей відсоток досить великий – молодь повертається, вкладає гроші в українську економіку. Власне, якщо ми проаналізуємо дев'яності та двотисячні роки, то побачимо, що саме у двотисячних відбувся економічний сплеск і почало з'являтися щось нове – те, що нагадувало Європу. Люди поверталися в Україну, вкладали гроші у своє село, місто, у розвиток бізнесу.

А загалом це питання дуже філософське. Ми можемо весь час думати, що молодь зараз набагато гірша, що коли ми були молодшими, були кращими. Насправді молода людина завжди шукає можливості для самореалізації, і коли вона не знаходить цієї можливості на батьківщині, вона все одно поїде. Ще один фактор – комфортність життя, навколишня ситуація, люди, з якими спілкуєшся кожного дня. І якщо один із цих складників «не зіграє» або зіграє не на повну силу, людина мігрує.

Наша молодь, безумовно, перспективна, і вона має майбутнє, єдине, що державні інститути сьогодні, на превеликий жаль, не здатні реагувати на швидкість змін. Україна мусить капіталізуватися і капіталізувати ту потужну силу, яку має – а це в першу чергу люди, знайти нішу, яка ще не заповнена у світі. А ми маємо чим здивувати світ і наші ніші ще не заповнені – якраз тут і є перспективи для української молоді.

«БВ»: Яку важливу думку Ви хотіли б донести до загалу?

І.К.: В Україні зараз дуже нелегка ситуація. Вона нелегка економічно, нелегка інституційно, ментально. Українці живуть в тотальному стресі й депресії: складні 90-і, потім 2000-і роки, революції – спочатку Помаранчева, потім Революція Гідності, ми турбулентне суспільство. В такій ситуації дуже важливо зберегти себе, оту справжність, яку ти несеш в собі, принести користь своїй сім'ї, користь громаді і своїй державі. Для цього потрібна велика мужність і велика віра в себе, у тих, хто навколо, віра в українських людей і українське майбутнє.Тому я дуже хочу, щоб ця тотальна апатія і депресія, в якій ми живемо, відсіяла негативні моменти нашої української ментальності і визначала нашу місію, побудовану на нових цінностях, які ми могли б передати наступним поколінням.

Розмову вела Лілія Халавка

Фото із сайту http://www.quadrivium.org.ua

ВАСИЛЬ ПАЛАМАР,

голова громадської організіції «Асоціація виробників продукції бджільництва «Буковинський Бджоляр»

НАША ОРГАНІЗАЦІЯ – ЦЕ ІНСТРУМЕНТ, ЯКИЙ ДОПОМАГАЄ КОНКРЕТНІЙ ОСОБІ ВТІЛИТИ В ЖИТТЯ СВОЇ ІДЕЇ

Всього за декілька років буковинські бджолярі, об'єднавшись в громадську організацію, зуміли досягти значних успіхів і стали відомими на всю Україну. Як їм це вдалося, розповідає голова організації Василь Паламар.

«БВ»: Василю Петровичу, Ви маєте за плечима чималий досвід громадської діяльності. Розкажіть, будь ласка, з чого все починалося.

В.П.: Все починалося з Українського Народного Дому, куди 5 вересня 1996 року мене, студента 3 курсу, запросили колеги. Саме тоді офіційно утворилася Чернівецька обласна громадська організація «Молодий рух». Потім була ціла низка різних громадських активностей: разом з іншими молодими активістами долучився до відновлення Пласту, був керівником «Зеленого світу Буковини», брав активну участь фактично у всіх подіях, що в нас відбувалися, починаючи від «Комітету за правду», закінчуючи підготовкою і проведенням революцій. З 2003 року долучався до творення різноманітних молодіжних рухів, які тоді були: «Чиста Україна», «Студентська хвиля», «Пора». Не тому що я був такий активний, просто так сталося. Такий був період.

У нас взагалі громадський рух розвивався хвилями: то активність, то спад. На сьогодні він вже вийшов на якийсь певний рівень і сподіваюся, що буде на ньому триматися або продовжувати зростати далі. А 2003 рік якраз був періодом, коли активність впала. Так сталося, що в області не було молодих людей, зацікавлених громадською діяльністю, точніше, вони були, але працювали в різних сферах або вчилися і не мали досвіду такої роботи. Ті, хто мали досвід, на той час відійшли від громадської діяльності. Я теж уже був серед них, але старі колеги почали звертатись, щоб допомогти їм знайти когось із активістів. Так і сталося, що долучився до створення практично всього, що тоді діяло. Потім була Помаранчева революція, потім – державна служба. Хоча ще до того я більше двох років працював у міській раді на посаді начальника відділу із працевлаштування молоді. Це був дуже цікавий досвід. Ми займалися тим, що шукали молодим людям підробітки чи постійну роботу.

Коли завершилася Помаранчева революція, я почав працювати в обласній державній адміністрації, чотири роки очолював відділ у справах сім'ї та молоді. У 2009 році моя чиновницька кар'єра завершилася, я знову перейшов у громадську діяльність, правда, менш активну, знову очолив Молодий Рух, головою якого є і до сьогодні, отримав цікавий досвід реалізації транскордонних проектів між Україною, Республікою Молдова та Румунією.

«БВ»: Коли відбувся такий, скажімо, досить незвичний перехід до сфери бджільництва?

В.П.: Весь цей період я був, як то кажуть, пасічником «вихідного дня», це було своєрідне хобі. Але вже з 2009 року почав професійно займатися бджільництвом. У 2010 році помер мій батько і залишив пасіку. Тоді для мене вже чітко стало питання, куди рухатися, і я прийняв рішення, що буду рухатися в напрямку бджільництва. Паралельно не полишав і громадської активності, брав участь у різних заходах та проектах.

Свого часу мій поважний колега-пасічник, якому скоро буде вже 90 років, привів мене на перші збори бджолярів в Чернівецькій області. Я прийшов, послухав, але зважаючи на те, що був хоч молодий, але вже давній громадський діяч, з великим досвідом різних зборів, ці засідання мені здалися дещо дивними, чогось не вистачало. Я бачив, що в Чернівецькій області є дуже багато активних людей, бджолярів, які хотіли розвиватися, рухатися вперед, однак щось стояло на перешкоді і ніхто не міг зрозуміти, що саме. Потім мене запросили на другі, треті збори. Обирався то один керівник, то інший, однак ситуація не змінювалася. І от коли відбулися чергові збори, я вперше виступив і сказав, що треба вибудовувати організацію, систему, інакше буде дуже складно працювати. Мене після того навіть обрали головою міського об'єднання бджолярів, хоча це було досить формально.

Минуло ще рік-два, і весною 2015 року знову постало питання про обрання нового голови, тому що діяльність попереднього чимось не сподобалася колегам, хоча він насправді старався і був певний час доволі активним. Громадськість вимагала зборів, для їх проведення довго не могли знайти приміщення, я тоді запропонував офіс «Молодого Руху», що на Вірменській. Зібралося майже сто людей з усієї області. Коли проголосували за зняття голови, постало питання, що робити далі і кого обрати новим головою. Я був секретарем, вів протокол. Головуючий на зборах, Василь Гордійович Аністратенко, який був заступником (зазначу, це дуже активний бджоляр, він дописує у галузеві бджолярські видання, відомий серед колег) запропонував обрати представників від кожного району і спільно прийняти рішення. Тоді, власне, мені і запропонували очолити організацію. Я сказав, що загалом не проти, тільки маю декілька умов. І на цих принципах ми і до сьогодні будуємо свою роботу в організації.

Умови були наступні: основний принцип діяльності організації – якщо ти проявляєш ініціативу, хочеш щось зробити, то береш відповідальність на себе і йдеш попереду у цьому напрямку. Хочеш боротися з отруєнням бджіл – ти не кажеш голові «борися». Голова допомагає з організаційними питаннями – написанням листів, проведенням зборів тощо. А основну роботу робить ініціатор. Наприклад, хтось хоче організовувати навчання бджолярів, семінари, навчання, майстер-класи – вперед. Тобто відбулося делегування повноважень, якщо говорити управлінською мовою. Ми перетворили нашу організацію у звичайний інструмент, який допомагає конкретній особі втілити в життя свої ідеї. І таким чином сформувалася певна команда, актив, який почав працювати у різних напрямках. Люди відчули відповідальність, і це дало поштовх до розвитку організації. Окрім того, на цих зборах було прийнято два кардинальних рішення. Перше – що ми маємо структурувати організацію і зареєструвати її як юридичну особу. Друге рішення – що ми повинні вийти на всеукраїнський рівень, вибудувати таку вертикаль, щоб бджоляр міг законодавчо представити свої інтереси на державному рівні. З осені, коли закінчився бджолярський сезон, ми почали активно працювати, зареєстрували організацію, провели ще декілька засідань.

«БВ»: Якою була загальноукраїнська ситуація у цій сфері?

В.П.: Загалом на той час в країні була дуже складна ситуація, утворилися різні паралельні структури, кожна з яких почала «тягнути ковдру» на свій бік. Це, у свою чергу, призвело до того, що ще більше нівелювалася державна політика у сфері бджільництва, яка і до того була доволі слабкою, почався системний занепад галузі. Незважаючи на те, що експорт меду, починаючи з 2013 року, почав рости, галузь в цілому перебувала у хаотичному стані: старе законодавство, останні рішення прийняті у кінці дев'яностих, окремі вимоги і стандарти ще з радянського періоду, питань про дотримання

законів про бджільництво і санітарні норми взагалі ніхто не піднімав.

Тому важливим завданням було вибудувати заново вертикаль, яка нарешті консолідує всіх. Ми вийшли на контакт з однією з ініціативних груп, яку очолював Веред Леонід Іванович. У них було бажання зібрати докупи уламки Спілки пасічників України. Ми сказали, що готові підкласти своє плече, влитися у структуру, щоб спільно створити щось єдине, велике, і щоб в країні нарешті пішов рух. Нас запросили на з'їзд, на якому було дуже широке представництво,близько 200 осіб з різних областей. Наша делегація поїхала у складі 5 чоловік. З юридичної точки зору це були загальні збори, протоколи не велися, адже, по суті, ніхто не був членом організації. На цих зборах ми обрали нового президента Спілки пасічників України – Стретовича Володимира Миколайовича, юриста за фахом, якому дали доручення розібратися і навести лад з усіма паперами.

За цей період відсутності центральної структури в окремих областях утворилися досить дієві організації: на Волині, Київщині, Закарпатті, Полтавщині, які діяли до того часу вже по 10 років і мали свою історію, свою усталену назву, були юридичними особами, їх вже знали. Це був додатковий бар'єр і для нас також. Незважаючи на це, почали шукати модель всеукраїнської організації, якою мали б стати. У результаті було створено спілку громадських організацій «Спілка пасічників України», і ми були в основі творення цього процесу. Таким чином у 2015 році ми прийняли статут вже нової організації, заново її перереєстрували і почали все з «чистого листка».

Зараз «Спілка пасічників України» об'єднує 20 областей і на сьогодні це найпотужніша структура. Інші структури також працюють, вони нікуди не зникли, але, водночас, вже чітко виокремився центр. Я нещодавно був на заході однієї з опонентських організацій. На початку присутніх було близько п'ятдесяти, а потім в залі взагалі залишилося чоловік п'ятнадцять-двадцять. Для порівняння, коли я звідти поїхав на конференцію пасічників у Дніпро, то там кількість її учасників склала близько п'ятисот осіб. Масштаб заходу був дуже потужний, паралельно проводився ярмарок. Тому вже відчувається, що ми перебуваємо у різних вагових категоріях, хоча стартували, фактично, з одного і того ж.

Перше, що ми зробили в області, це звернулися до управління агропромислового розвитку (на той час – АПК), де нас на початку сприйняли не дуже серйозно, тому що до них вже зверталися подібні організації, але, разом з тим, погодилися співпрацювати. Зараз ми, фактично, єдина організація, яка представляє бджолярську галузь на обласному рівні. На сьогодні, коли готуються плани роботи департаменту, звідти завжди телефонують, запитують, коли нам було б зручно брати участь у тих чи інших заходах чи нарадах. Тобто департамент працює зараз як нормальна сервісна державна структура.

Інші організації ми також запрошували до себе на зібрання, представників магазинів, які продають бджоло інвентар. Спочатку були трохи дивні реакції, вони вважали, що ми заберемо їх клієнтів, відкриємо власні магазини тощо. Я сказав, що вони можуть вільно приходити, роздавати свою рекламу – в цьому немає жодних проблем. Ми ні в кого нічого не збираємося забирати.

Ми також поїхали по всіх районах, щоб поспілкуватися із бджолярами, обрати голів – в цьому нам теж посприяв департамент АПР. Ми виступали, роз'яснювали свою позицію, пояснювали, що не будемо втручатися у їх справи – вони самі мають обрати голову, людину, яку знають і якій довіряють. Була хибна практика, коли влада нам знаходила і рекомендувала голову. Як показав досвід, це не завжди працює. В більшості районів бджолярі обирали голів зі свого середовища, тих кому довіряли, хто мав беззаперечний авторитет. Спочатку були певні непорозуміння, але потім налагодилася нормальна співпраця, влада зрозуміла, що у неї немає інших варіантів. За рік ми провели семінари у восьми районах. Ще у трьох – на наступний рік. Таким чином ми вибудували організацію, у всіх районах обрали голів. У 2016 році ми були визнані «Спілкою пасічників України» як одна із чотирьох найбільш структурованих організацій в країні. Нам вдалося вийти на нормальні позиції, нас почали ставити у приклад, ми почали їздити допомагати об'єднувати інші області.

«БВ»: Над якими напрямками почали працювати?

В.П.: Оскільки ми галузева асоціація і об'єднуємо виробників, одне з наших основних завдань – побудувати роботу таким чином, щоб наші пасіки ставали все більш рентабельними. Плюс звичайно, захист прав членів організації. На цьому етапі ми зробили вже досить багато. Як виявилося, у Чернівецькому національному університеті на базі Інституту біології, хімії та біоресурсів працюють науковці, які досліджують бджіл. Вони не знали про нас, ми не знали про них. Перше, що ми зробили – консолідували наші зусилля, на сьогодні маємо угоду з університетом про співпрацю і тепер наших науковців знає вся Україна – пасічницьке середовище, вони затребувані, наш університет став одним із центрів бджолярської науки у кількох напрямках особливо генетичних досліджень бджіл. Ми маємо багато звернень з усіх куточків України, наших науковців запрошують на конференції. Саме науковці Чернівецького університету представляють Україну у міжнародній асоціації COLOSS, що об'єднує представників 89 країн світу , які вивчають проблеми загибелі бджіл. Відповідно, це дало поштовх, нас почали бачити.

В чому була наша проблема? Бджолярі думали, що Чернівецька область маленька, що ніхто їх не знає, що вони мало що можуть. Відповідно, пасічники працювали на межі рентабельності, тому що не мали з чим порівнювати, не цінували своєї роботи. Наприклад, мед продавався за безцінь, особливо на оптовому ринку. Ціни на бджолопакети, які є основою нашого бджільництва і які наша область активно продукує, були одні з найдешевших в Україні. Приїжджали посередники і просто заробляли на нас і на тих, хто живе в Центральній, Східній Україні. У нас брали пакети за безцінь, а їм продавали удвічі дорожче, не доклавши, практично, жодних зусиль. На сьогодні ми їхні заробітки зменшили до мінімуму, а в цьому сезоні, я сподіваюся, виведемо їх з ринку взагалі. Це питання ми нещодавно обговорювали у Дніпрі.

Щоб наші бджолярі почали вірити в себе, а це теж було одне з основних завдань, ми почали організовувати різні поїздки. Однією з таких стала поїздка до Польщі. Завдяки сприянню облдержадміністрації всім охочим відкрили річні шенгенські візи. Це також був додатковий стимул. Наші люди побачили, що вони теж багато чого можуть. Почали їздити по ярмарках, по конференціях – за той рік ми відвідали більше десяти величезних зібрань.

Потім почали розбиратися в тому, які в нас бджоли. Як виявилося, у порівнянні з іншими вони у нас досить хороші і навіть виграють у багатьох позиціях. Окрім того, ми зрозуміли, що Чернівецька область, незважаючи на свої маленькі розміри, значно перевищує за кількістю бджолосімей Львівську Волинську, Рівненську, Тернопільську області і навіть Закарпатську, яка вважалася «меккою» пакетного господарства. Ми є другими у західному регіоні після Івано-Франківської області. За статистикою (яка, як правило, применшує показники) у нас нараховується 92 тисячі бджолосімей. Якщо середня чи велика пасіка на Львівщині – це 100 бджолосімей, то в нас пасіки по 400-600. На Волині взагалі середня чисельність по 20-30. Відповідно, і медозбори не ті. Це дало поштовх до того, щоб наші бджолярі почали себе більш впевнено почувати, почали поважати себе і свій труд.

Ще одне актуальне питання на сьогодні – це різноманіття продукції, адже бджільництво – це не тільки мед і бджоли, це і прополіс, і медові напої, а також настоянки, мазі, мило, воскові свічки тощо. Тобто такого спектру Чернівецька область не продукувала на той момент. І наше завдання на сьогодні – цей спектр збільшити. Поступово ми вже розвиваємося у цьому напрямку, зараз у нас вже є люди, які виробляють пилок, різноманітні настоянки, пасічники почали вже більш гарно презентувати свою продукцію. Особливо активізувався напрямок виробництва різних фруктів і горіхів у меді.

Є декілька бджолярів, які зацікавилися медовими напоями, дехто вже почав працювати над виробництвом маточного молочка, трутневого гомогенату, настоянок на восковій молі. Це, до речі, досить сильні препарати. Загалом я завжди ставлюся до всього з долею скепсису і осо бисто як бджоляр вважаю, що кожен має займатися своєю справою. Тому, звичайно, коли хтось каже, що лікує продуктами бджільництва ледь не всі хвороби – це вже крайність. Якщо

комусь потрібно – я можу зробити якісний продукт, але давати рецептів лікування не буду. Поряд з тим, в ефективності цих витяжок я переконався на власному досвіді. Тому, насправді, це ще один з напрямків, на який варто звернути увагу. Зараз ми почали активно їздити по семінарах із апітерапії – у наших бджолярів вони викликають дуже велике зацікавлення. Нещодавно були у Косові, наприкінці березня їдемо на Львівщину, де буде проводитися великий семінар. Для таких поїздок використовуємо ресурси організації або особисті кошти, все ґрунтується на зацікавленості людей.

Широкі можливості дають новітні технології. Так, зокрема, канал нашого Івана Филипчука на YouTube про бджільництво має зараз понад три тисячі підписників, тобто це досить серйозний ресурс для всієї України. Там є дуже багато інформації, можна подивитися і всі мої виступи, коментарі. Все, що відбувається у нас, ретранслюється іншими потужними каналами. Якісь резонансні виступи, наприклад, можуть охопити аудиторію на 20 тисяч чоловік. Ми стали відомі. Доволі незвично, коли приїжджаєш на якісь збори, наради чи ярмарки, а тебе вже впізнають, вітаються.

У нас також відбулася ціла низка семінарів. Коли організовували семінар з питань якості бджолопакетів, то запросили лекторів з Львівщини, Тернопільщини, наших науковців. Ми очікували, що зберемо близько двадцяти людей, а в результаті зібралося понад сто учасників, в тому числі і з інших областей, нам довелося двічі міняти зал, щоб всі могли поміститися. Учасники сиділи буквально з ранку до ночі, уважно слухали, ставили запитання. Тобто наша трирічна діяльність вже почала давати досить суттєві результати.

Важливий момент в тому, що за ці роки ми, фактично, нівелювали втрати бджолосімей на посівах, мінімізувалися отруєння. Два останні роки маємо нормальне порозуміння з аграріями. Слабке місце, яке у нас лишилося – це сади у двох районах: Хотинському і Сокирянському, де ще відбуваються отруєння. Зараз ми працюємо над тим, щоб вибудувати алгоритм, аби ці отруєння зменшити до мінімуму. Є сумнів, що ми їх припинимо взагалі, адже навіть в таких розвинених країнах як Австрія, Німечина і Польща ці випадки трапляються, при чому досить часто. Інше питання, що у нас значною мірою механізм захисту або компенсації майже не працював, тому наше завдання – зробити його дієвим. Дуже сподіваємося, що зменшимо ці відсотки.

Наприклад, в Хотинському районі щороку отруюється 400-600 бджолосімей (і це тільки офіційно зафіксованих), фактично, це ті самі пасіки, в одних і тих самих населених пунктах. Десь в окремих населених пунктах вдалося припинити цю практику, там немає отруєнь, але в деяких селах це не допомагає. Залучаємо держпродспоживслужбу, поліцію, органи місцевої влади, депутатів, але найкращий результат дає, перш за все, роз'яснювальна робота з садівниками. Адже насправді виходить дуже дивна ситуація: бджоли сприяють збільшенню врожайності в рази, а садівник віддячує бджоляреві отруєнням пасіки. Ми про це з ними говоримо. Треба просто дотримуватися санітарних норм і обробляти сад з 22.00 до 7.00 На Хотинщині, на жаль, досі існує ця практика, коли вдень, незважаючи на те, що на вулиці працюють люди, бігають діти, їздить трактор, який отруює все навколо. І проблеми виникають не тільки у бджолярів, страждають перш за все люди – сьогодні на Хотинщині найбільший відсоток людей з онкологічними захворюваннями в області.

«БВ»: Яким бачите подальший розвиток організації?

В.П.: Зараз ми знаходимося на досить цікавій стадії, оскільки уже дійшли до моменту, коли сама асоціація просто не здатна забезпечити всього, що хочуть наші бджолярі. Тому у нас вже в цьому році будуть створюватися перші бджолярські кооперативи. Є декілька ініціативних груп, які хочуть цим займатися, подивимося, як вони спрацюють. Люди спочатку знаходять однодумців у таких спілках, асоціаціях. Кооператив – це вже наступний етап. Перш за все – це висока стадія довіри. Люди довіряють одне одному і тоді починають спільну справу, спільний бізнес. У нас також створюються окремі бренди продукції чернівецьких бджолярів, кілька людей зацікавилися медоварінням, тому будуть свої медоварні. Тобто будемо рухатися далі, розвиватися.

Розмову вела Лілія Халавка

ГРОМАДСЬКА РАДА ПРИ ОДА:

нові напрями співпраці з органами влади

Тарас Халавка, голова Громадської ради при обласній державній адміністрації

«БВ»: Актуальним питанням на сьогодні є налагодження комунікації між інститутами громадянського суспільства та владою. Як відбувається цей процес у вас?

Т.Х.: У нашій державі розроблена стратегія розвитку громадянського суспільства на 2016-2020 роки, одним із напрямків цієї стратегії є забезпечення ефективних процедур участі громадськості під час реформування та реалізації державної регіональної політики у вирішенні питань місцевого значення. Це позитивна річ, адже має налагоджуватися ефективна комунікація між органами влади й інститутами громадянського суспільства. Разом з тим минулого року Верховна Рада України внесла зміни в антикорупційне законодавство, яким передбачено, що можливо (бо ми до кінця цю ситуацію так і не прояснили), члени всіх громадських рад повинні подавати електронні декларації.

Таким чином з одного боку ведеться мова про залучення громадських організацій до розробки антикорупційних програм, з іншого – для них створюється додаткове навантаження. Виходить доволі дивна ситуація, адже представники громадських організацій у більшості випадків, коли співпрацюють з владою, роблять це на безкорисних засадах, їх робота не оплачується. А влада, у свою чергу, хоче, щоб громадські організації і контактували з нею, і електронно декларувалися.

«БВ»: з чого почали свою роботу і над чим зараз працюєте?

Т.Х.: Ми молода громадська рада, перші установчі збори відбулися в грудні, тоді ж відбулося і організаційне засідання. Ще два засідання проведено у січні і березні. Громадська рада вже показала себе як досить ефективна, окремі застороги, що у нас можуть виникнути внутрішні конфлікти під час засідань, поки себе не виправдали. Сформовано всі робочі органи, тобто комісії, що працюватимуть, президію, яка активно взялася до роботи, затвердили план роботи на цей рік. До плану увійшли практично всі актуальні на сьогодні питання: впровадження медичної реформи, закону «Про освіту», реформи дорожнього господарства та інші. Окрім того, спільно з Чернівецьким регіональним центром перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій ми виступили співорганізаторами круглого столу «Взаємодія органів влади з інститутами громадянського суспільства в процесі публічного управління».

За результатами засідань вже сформували і надіслали наші перші пропозиції до обласної державної адміністрації і хочемо бачити результат, реакцію. Я розумію, що, можливо, не все, що пропонуватиме громадська рада, буде одностайно сприйняте, але ми готові до діалогу і хочемо, щоб він відбувся. Прагнемо бачити, що враховано, що не враховано і якщо не враховано, то чому.

«БВ»: Якими будуть наступні кроки?

Т.Х.: Маємо на меті налагодити співпрацю з громадськими радами, які створені при структурних підрозділах ОДА, щоб обговорювати різні теми, проводити спільні заходи і таким чином, залучаючи експертів з різних середовищ, посилювати нашу ефективність. Окрім того, в кінці року плануємо провести форум інститутів громадянського суспільства, на якому зможемо побачити, які громадські організації в області «живі» і дієві, поспілкуватися з ними в широкому форматі, підняти, зокрема, питання про комунікацію з органами влади, обговорити проблеми, які у них виникають в цьому процесі, обмінятися досвідом, адже є інститути, які комунікують більше з місцевими, міськими радами, працюють і вирішують проблеми на рівні міста, є громадські організації, які комунікують з областю, є певні інституції на районному рівні.

До речі, зазначу, що ми вже розпочали такі ознайомчі візити до районних громадських рад, зокрема відвідали Сторожинець: поспілкувалися, обмінялися контактами, домовилися, що будемо підтримувати комунікацію і надалі.

Ще одна річ, яку ми прийняли в одному з рішень на засіданні громадської ради – це посилити відділ комунікацій з громадськістю обласної державної адміністрації. Потрібно, щоб цей відділ був більшим, тому що п'ятьом працівникам важко робити все: і проводити заходи, і моніторити ситуацію, і налагоджувати ефективну комунікацію. Запровадити електронне консультування структурних підрозділів – це найпростіша форма комунікації, яку можна запровадити, використовуючи можливості сайту, щоб отримати зворотній зв'язок від інститутів громадянського суспільства, від громадськості.

На квітень маємо у планах провести круглий стіл щодо можливого будівництва малих гідроелектростанцій на Дністрі. Прагнемо залучити якомога більше представників інститутів громадянського суспільства та зацікавлених осіб до обговорення цієї актуальної проблеми. Як виявилося, всі наші сусіди – обласні ради тих областей, які мають межу з Дністром – висловилися з цього питання, і тільки Чернівецька обласна рада не змогла сформулювати свою позицію щодо будівництва малих гідроелектростанцій.

Ще одне важливе питання, яким плануємо зайнятися найближчим часом – це практика узгодження регіональних програм. В нас є близько 50 регіональних програм, 25 з них мають фінансування з обласного бюджету. Чи проходили всі вони громадське обговорення? Думаю, що ні. Час від часу їх термін закінчується, вони перезатверджуються. Було б дуже доречно, щоб структурні підрозділи, які відповідальні за розробку цих регіональних програм, узгоджували ці програми через свої громадські ради, а якісь більш глобальні подавали на розгляд нашої.

Розмову вела Лілія Халавка

ВАЛЕНТИНА БОГАТИРЕЦЬ,

к. політ наук, доцент кафедри сучасних іноземних мов та перекладу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

АНГЛІЙСЬКА МОВА НА СЬОГОДНІ ПОВИННА СТАТИ MUST-HAVE КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ

Незаперечним є той факт, що наше суспільство, відчуваючи переваги глобалізації, транспарентності кордонів, доступу до інформації, товарів та послуг, все ще стикається з проблемою мовного бар'єру. Як на мене, англійська мова на сьогодні повинна стати must-have кожного українця, незалежно від статусу, віку, роду занять чи вподобань, і щоденні реалії стверджують цю аксіому.

З огляду на євроінтеграційний вектор зовнішньої політики України 2016 Рік англійської мови став, безумовно, значним кроком вперед у освітньому процесі нашої держави. На мою думку, однозначною перевагою цього проекту є можливість одночасного вдосконалення обох мов, як рідної, так і англійської. Цей крок став рушійним чинником мотивації та усвідомлення важливості оволодіння іноземними мовами як серед молоді, так і людей середнього віку, що сприяє подальшому розвитку їх ключових кроскультурних компетенцій та навичок XXI ст., а саме – критичного мислення, креативності, комунікативності та колаборації.

Зокрема, з власного досвіду можу запевнити, що провідні науковці, молоді вчені, студенти та держслужбовці, які беруть участь у міжнародних конференціях, круглих столах, вебінарах, симпозіумах, спілкуються переважно англійською, однією з робочих мов, що сприяє конструктивному діалогу та взаємозбагаченому досвіду, а також є домінантою створення позитивного іміджу не лише певної структури, а й України загалом.

Оскільки комунікація з євроструктурами здійснюватиметься на середньому та вищому рівні державних службовців, високопрофесійне знання англійської постає досить актуальним. Володіння англійською зроблять критерієм при відборі на роботу на державну службу (до 2020 року 100% державних службовців мають володіти англійською мовою). Символічним кроком усвідомлення сьогоднішніх реалій стало започаткування постійно діючого семінару «Англійська мова. Розмовний курс» Чернівецьким регіональним Центром перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій (директор – М.В. Ярмистий). Команда Центру розробила комплекс заходів, включивши вивчення англійської мови до програми підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, позаяк для держслужбовців англійська мова є ефективним інструментом для безпосереднього формального і неформального спілкування з колегами.

З 15 по 26 січня 2018 року тривало інтенсивне вдосконалення англійської мови держслужбовцями апарату, структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій та посадових осіб Чернівецької обласної та міської рад. Слухачі семінару ознайомилися з підбіркою Інтернет-ресурсів для різних рівнів знання англійської мови; шляхом тестування було визначено рівень слухачів; далі відбува-

лася активізація їх мовних та мовленнєвих навичок із залученням та засвоєнням професійної лексики та термінології (монологічне та діалогічне мовлення (team work and role games).

Загалом варто зауважити, що у Центрі створені належні умови для комфортного, ефективного та результативного оволодіння іноземними мовами, ми успішно використовували сучасні інформаційні та комунікаційні технології під час навчання, PPT, videos, мультимедійні програми, застосовували дистанційні технології, використовуючи ресурси всесвітньої мережі Інтернет – globalization of education принцип глобалізації навчального процесу (особлива подяка Андрію Головайку).

На завершення хочу зазначити, вивчення іноземної мови не завершується закінченням семінару та отриманням сертифікату, це – лише початок нового та тривалого шляху до самовдосконалення, щоб використовувати всі сучасні можливості впливу на майбутнє світу та забезпечити гідне позиціонування України у ньому. Особлива подяка всьому колективу Центру та слухачам семінару.

It's been my honor and pleasure to collaborate with the Regional Center for Re-training and Enhancement of Qualification of Employees of Public Authorities, Officials of Civil Service and Local Government, State Agencies, Enterprises, Institutions and Organizations and the Students, who proactively immersed into a two-week language comfort zone. Thanks for being zealous, enthusiastic, ambitious, courageous and daring, what is more – aspiring knowledge. You've done a good job, you applied the 21st century skills – critical thinking, creativity, collaboration and communication, that facilitated your English learning acceleration. I do hope you are ready to further advance and change Ukraine for a better. It always seems impossible until it's done. (Nelson Mandela)

МОТИВАЦІЯ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ДУМКИ СЛУХАЧІВ ЦППК

Уже традиційно у Чернівецькому ЦППК на початку року проводиться двотижневе навчання «Англійська мова. Розмовний курс». Журнал «Буковинський вісник державної служби та місцевого самоврядування» провів невелике опитування серед слухачів, щоб дізнатися про їх мотивацію у вивченні іноземної мови, а також попросив поділитися враженнями від процесу навчання.

Баланецький Денис, *головний спеціаліст-юрисконсульт Департаменту АПР Чернівецької ОДА:*
«Я вирішив стати слухачем даного курсу для того, щоб пригадати та покращити отримані в школі та у ВНЗ знання іноземної. Також вирішив таким чином підвищити свою професійну кваліфікацію державного службовця. Я дуже задоволений отриманими під час навчання знаннями іноземної мови. Це, без сумніву, знадобиться мені в майбутньому. Враження від цього навчального курсу дуже хороші. Я залишився задоволений отриманим результатом».

Березін Владислав, *спеціаліст юридичного відділу апарату Чернівецької ОДА:*
«Слухачем курсу вирішив стати з метою розвитку навичок спілкування. Враження позитивні».

Березовська Алла, *заступник начальника відділу автоматизованої обробки даних Департаменту праці та соціального захисту населення Чернівецької міської ради:*
«Я хотіла підвищити свій рівень англійської мови, тому що вона зараз є дуже актуальною у всіх сферах діяльності суспільства. Я дуже задоволена високим професіоналізмом викладача. Цікаво, ефективно і неординарно».

Біблюк Ірина, *головний спеціаліст відділу з питань децентралізації Департаменту регіонального розвитку:*
«Вирішила прослухати зазначений курс для вдосконалення мовних навичок з англійської. Враження від навчання залишилися позитивними. Викладач намагалася подати якомога більше матеріалу, різноманітних мовних виразів англійською доступними методами, використовуючи різні педагогічні засоби та прийоми».

Водянчук Наталія, г*оловний спеціаліст відділу з експлуатації та ремонту житлового фонду управління житлового господарства Департаменту житлово-комунального господарства міської ради:*
«У школі я вивчала німецьку мову, надалі в університеті також. Однак час змінюється і на сьогодні без англійської мови дуже важко, адже навіть вся новітня техніка – комп'ютери, ноутбуки, телефони тощо вимагає знання англійської. Англійська мова – це є мова міжнародного спілкування. Вивчаючи її, ми можемо спілкуватися з людьми інших національностей. Я починала вивчати англійську мову самостійно, але за допомогою вчителя цей процес стає більш зрозумілим та доступнішим. Знаючи мову, можна подорожувати і вільно спілкуватися за кордоном. Під час навчання було використано багато матеріалу для того, щоб ми змогли покращити вимову слів, побачили багато нового (з наочного матеріалу). Велика увага приділялася граматиці».

Воробець Діана, *помічник заступника голови обласної ради / головний спеціаліст відділу інформаційного забезпечення та доступу до публічної інформації:*
«Я вирішила стати слухачем даного курсу через бажання покращити свої знання англійської мови. Враження найкращі! Валентина Вікторівна змогла зацікавити кожного і залучити до навчання. Ми отримали максимальну кількість інформації, пригадали багато тем, слів, виразів. Заняття були у надзвичайно позитивній атмосфері. Величезна подяка викладачеві. Вона професійна, надзвичайно розумна, і цікава людина».

Гайсенюк Катерина, *старший інспектор міжнародного сектору відділу інвестицій та міжнародних відносин Чернівецької міської ради:*
«Слухачем курсу стала для того, щоб підвищити свій рівень володіння розмовною англійською мовою. Курс «Англійська мова» був дуже інформативним та цікавим. Особливу подяку хочу висловити викладачеві Богатирець Валентині Вікторівні, яка докладала

максимум зусиль для того, щоб зробити курс не лише корисним, а й цікавим та різнобічним».

Гакман Сергій, *заступник директора – начальник відділу наукової та міжнародної діяльності Чернівецького ЦППК:*
«У своїй діяльності – службовій, науковій та громадській – мені досить часто доводиться перебувати у середовищі науковців з різних країн, які, як правило, спілкуються англійською. Також під час конференцій все частіше бувають випадки, коли науковці виступають англійською мовою без перекладу. Крім того, не хочеться бути залежним від викладачів у період перерв конференцій, круглих столів тощо. Заняття проводилися на високому методичному рівні».

Головайко Андрій, *спеціаліст І категорії з інформаційних технологій ЦППК:* «Я вивчав англійську мову в школі і в університеті, але після закінчення потреби у спілкуванні англійською не було, тож задля відновлення набутих навиків і для здобуття нових вирішив стати слухачем курсу. Враження виключно позитивні. Курс англійської мови виправдав мої сподівання і навіть більше. Викладач – майстер своєї справи».

Даньковська Іванна, *головний спеціаліст юридичного відділу Кіцманської районної ради:*
«Було бажання дізнатися свій рівень знання мови та дізнатись трішки більше. Враження позитивні, але курс, на жаль, дуже короткий».

Заяць Вікторія, *головний спеціаліст, юрист відділу правового забезпечення Департаменту праці і соціального захисту населення Чернівецької міської ради:*
«Я вирішила стати слухачем цього курсу для покращення та вдосконалення мого рівня англійської, зокрема в граматиці. Сподіваюся побувати у закордонному відрядженні, використовувати отримані знання з англійської. Я дуже задоволена методом викладання Валентини Вікторівни. Отримані нові знання та повторення того, що я вивчала у школі, завдяки Валентині Вікторівні значно покращили моє володіння іноземною мовою».

Ігнат Ірина, *головний спеціаліст служби у справах дітей Герцаївської районної державної адміністрації:*
«Слухачем курсу стала для того, щоб, по-перше, підвищити свій рівень знань англійської мови, по-друге, це є невід'ємною складовою моєї роботи, адже ми працюємо та маємо справу з міжнародним усиновленням, для роботи з яким обов'язково треба знати англійську мову. Також, можливо, в майбутньому мені вдасться переїхати за кордон та використовувати англійську мову там. Дуже задоволена навчанням, надзвичайно цікаві та насичені пари, лекції. Багато нової потрібної інформації. Дуже дякую за таку можливість!»

Кушнірик Ярослав, *директор Департаменту житлово-комунального господарства Чернівецької міської ради:*
«Англійська мова потрібна для спілкування

з представниками інших держав по роботі та для комфортного подорожування. Дуже добре організоване навчання. Досвідчений викладач».

Малишева Валентина, *головний спеціаліст виробничо-технічного відділу комунального обслуговування та благоустрою УКГ департаменту житлово-комунального господарства міської ради:*
«Вирішила стати слухачем курсу, щоб покращити свій рівень знань, навчитися спілкуватися англійською мовою. Враження від навчання дуже хороші, приємний, грамотний викладач. Із задоволенням відвідувала заняття».

Олійник Леся, *головний спеціаліст відділу розвитку територій та комунальної власності Кіцманської районної ради:*
«Слухачем курсу стала з метою поглиблення та визначення для себе рівня знань з англійської мови. Я вдруге відвідую такі курси завдяки приємним та професійним викладачам. Заняття відвідувала із великим задоволенням та достатньо поповнила свої знання з англійської мови. Чудовий курс, чудовий викладач. Чудова група».

Паламарчук Євген, *головний спеціаліст з питань сім'ї, молоді та спорту управління освіти Кельменецької РДА:*
«В моїй роботі досить часто потрібно їхати у відрядження, де бувають спікери із закордону. Тому для розуміння їх виступів потрібні знання із англійської мови. Також доводиться спілкуватися із волонтерами корпусу миру, які не розуміють української, тому постала потреба у курсі англійської. Це було круто! Насправді дуже сподобалася методика і особистий підхід викладача».

Рус Іван, *провідний фахівець відділу технагляду за капітальним будівництвом при Департаменті ЖКГ Чернівецької міської ради:*
«Слухачем курсу став для повторення розмовної англійської мови та набуття нових навиків у розмові та граматиці. Все прекрасно: нові знання, нові знайомі та чудовий викладач із прогресивним методом подання навчального матеріалу».

Федоращак Ірина, *головний спеціаліст відділу економіки та агропромислового розвитку Вижницької районної державної адміністрації:*
«Слухачем курсу стала тому, що в сучасному світі знання англійської мови є необхідним. Мені дуже сподобалося навчання. Воно було надзвичайно цікавим, корисним і пізнавальним. А особливо мені сподобалася викладач Валентина Вікторівна».

МЕХАНІЗМИ ПОКРАЩЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ «ВЛАДА-ГРОМАДА»

Круглий стіл на тему «Взаємодія органів влади з інститутами громадянського суспільства в процесі публічного управління», організований Чернівецьким регіональним центром перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій, відбувся у середу, 21 березня, в обласній державній адміністрації. Державні службовці, науковці та представники громадських організацій спілкувалися про стан та перспективи взаємодії «влада – громада» у Чернівецькій області, основні механізми цієї взаємодії, а також розглядали стратегію розвитку громадянського суспільства.

Співорганізаторами заходу виступили відділ комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, Громадська рада при Чернівецькій обласній державній адміністрації та Науково-дослідницький інститут європейської інтеграції та регіональних досліджень Чернівецького національного університету ім..Ю.Федьковича.

Під час дискусії мова йшла про завдання та функції громадських рад, які, за словами учасників, є важливим інструментом у налагодженні діалогу «влада-громада» та прийнятті ефективних управлінських рішень.

Представники інститутів громадянського суспільства висловили свої пропозиції щодо покращення співпраці з органами влади. На їх погляд, є необхідність у більшій публічності та відкритості з боку державних структур.

З іншого боку, як було зазначено, не завжди громадські організації є представниками громадськості – це одна з суттєвих проблем, окрім того, не всі вони є дієвими. Як показує практика, ефективного результату вдається досягти тоді, коли відбувається об'єднання зусиль і спільна робота інститутів громадянського суспільства у тому чи іншому напрямку. Громадським організаціям також важливо більш активно поширювати інформацію про результати своєї діяльності і доносити її до широкого загалу.

Як зазначила начальник відділу комунікацій з громадськістю Леся Нос, на сьогодні обласна адміністрація активно співпрацює з громадськими організаціями, залучає їх до розгляду важливих питань, організації та проведення заходів. Ведеться робота із запровадження електронного консультування, що дасть можливість громадянам оперативно отримувати необхідну інформацію від компетентних структурних підрозділів.

Про те, над чим працюватиме Громадська рада, розповів її голова Тарас Халавка. На сьогодні уже сформовано комісії, затверджено план роботи і члени ради розпочали активну роботу над вирішенням низки винесених на розгляд питань.

За словами організаторів, всі пропозиції, які прозвучали під час круглого столу, будуть опрацьовані. Зокрема, буде розглянуто можливість проведення Форуму інститутів громадянського суспільства, на необхідності якого наголосили учасники.